

Gevangeniswezen en TBS

**Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein
gevangeniswezen en terbeschikkingstelling (TBS)
1945-2000**

versie mei 2005

Samenstelling: drs. G. Beks
drs. P.R. te Slaa
m.m.v. drs.T. Bachgus

Inhoudsopgave

1. VERANTWOORDING	6
1.1 DOELSTELLING VAN HET ONDERZOEK	6
1.2 OPBOUW VAN HET RAPPORT	7
1.3 AFBAKENING VAN HET ONDERZOEK	8
1.4 SAMENSTELLERS VAN HET RAPPORT	9
2. ACTORENOVERZICHT	11
MINISTER VAN JUSTITIE	11
MINISTER VAN DEFENSIE	11
MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID	11
MINISTER WAARONDER VOLKSGEZONDHEID RESSORTEERT	11
COMMISSARIS VAN DE KONINGIN	11
DIRECTEUR PENITENTIAIRE INRICHTING	11
GESTICHTSRAAD EN INRICHTINGSRAAD	12
COLLEGE VAN REGENTEN	12
RADEN VAN TUCHT RIJKSWERKINRICHTINGEN VEENHUIZEN	12
ALGEMENE RAAD VOOR PSYCHOPATENZORG	13
CENTRALE COLLEGE VOOR DE RECLASSERING	13
CENTRALE RAAD VOOR STRAFRECHTSTOEPASSING	13
COLLEGE VAN ADVIES VOOR DE JUSTITIËLE KINDERBESCHERMING	14
RAAD VOOR DE KINDERBESCHERMING	14
COMMISSIE VAN TOEZICHT	14
BEKLAGCOMMISSIE	14
KLACHTENCOMMISSIE BIJ NIET- JUSTITIËLE INRICHTING	15
COMMISSIE FICK	15
COMMISSIE VAN ADVIES VOOR HET GEVANGENISWEZEN	15
COMMISSIE PSYCHOPATHENZORG (COMMISSIE VAN DER HORST)	15
COMMISSIE RECHTSPPOSITIE TER BESCHIKING GESTELDEN (COMMISSIE HAARS)	16
COMMISSIE TBS EN SANCTIETOEPASSING GEESTELIJK GESTOORDE DELINQUENTEN (COMMISSIE FOKKENS)	16
ADVIESCOMMISSIE GEESTELIJK GESTOORDE GEDETINEERDEN	16
COMMISSIE ALTERNATIEVE STRAFRECHTELIJKE SANCTIES	16
OVERLEG EN ADVIESCOMMISSIE ALTERNATIEVE SANCTIES (OCAS)	16
PENITENTIAIRE KAMER	16
INSPECTEUR GENEESKUNDIGE DIENST VAN DE LANDMACHT	17
3. ONTWIKKELINGEN OP HET BELEIDSTERREIN	18
3.1 CODE PÉNAL EN HET GEVANGENISWEZEN	18
3.2 DOELSTELLINGEN VAN DE OVERHEID	20
3.3 HET WETBOEK VAN STRAFRECHT EN HET GEVANGENISWEZEN	21
3.4 HET GEVANGENISWEZEN TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG EN HET INTERBELLUM	22
3.5 TERBESCHIKKINGSTELLING VAN DE REGERING	23
3.6 DE TWEDE WERELDOORLOG EN HET GEVANGENISWEZEN	24
3.7 BIJZONDERE RECHTSPLEGING	24
3.8 HERZIENING VAN HET GEVANGENISSTELSEL	24
3.9 VERRUIMING VAN DE RESOCIALISATIE-DOELSTELLING	26

3.10	BEKLAG EN BEROEP	27
3.11	INTRODUCTIE ALTERNATIEVE SANCTIES	27
3.12	HERZIENING TBR.....	28
3.13	VERANDERDE VISIE OP DE VRIJHEIDSSTRAF	29
3.14	CAPACITEITSNOOD EN NIEUWE EXECUTIEMODALITEITEN.....	30
3.15	TAAKSTRAFFEN.....	31
3.16	STUREN OP AFSTAND	32
3.17	NIEUWE WETGEVING MET BETREKKING TOT TBS	32
3.18	CENTRALE RAAD VAN STRAFRECHTTOEPASSING.....	33
3.19	PENITENTIAIRE BEGINSELENWET.....	34
3.19	HERORIËNTATIE VRIJHEIDSSTRAFFEN EN VRIJHEIDSBEPERKENDE STRAFFEN BIJ VOLWASSENEN	35

4. HANDELINGEN **37**

4.1	ALGEMENE HANDELINGEN.....	37
	NATIONAAL.....	37
4.1.1	BELEIDSONTWIKKELING EN EVALUATIE.....	37
4.1.2	TOTSTANDKOMING VAN WET- EN REGELGEVING	38
4.1.3	VERANTWOORDING VAN BELEID	38
4.1.4	INTERNATIONAAL BELEID.....	39
4.1.5	INFORMATIEVERSTREKKING	39
4.1.6	ONDERZOEK.....	39
4.1.7	SUBSIDIE	40
	EUROPESE UNIE.....	40
4.1.8	ALGEMEEN	40
4.1.9	RAADSBESLUITEN	40
4.1.10	UITVOERINGSBEPALINGEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE	42
4.2.1	ALGEMENE WET- EN REGELGEVING OP HET BELEIDSTERREIN GEVANGENISWEZEN EN TERBESCHIKKINGSTELLING.....	43
4.2.2	ALGEMENE RAAD VOOR PSYCHOPATHENZORG (1945-1953).....	48
4.2.1	FUNCTIES EN BENOEMINGEN.....	48
4.2.2	JAARVERSLAGEN.....	49
4.2.3	OPENBAARHEID.....	49
4.2.4	ADVISERING EN ALGEMEEN TOEZICHT	50
4.2.5	OVERLEG.....	50
4.3	CENTRALE RAAD VOOR STRAFRECHTSTOEPASSING.....	50
4.3.1	TAKEN EN BENOEMINGEN	51
4.3.2	VERGOEDINGEN	53
4.3.3	JAARVERSLAGEN.....	54
4.3.4	OPENBAARHEID.....	54
4.3.7	ADVISERING EN ALGEMEEN TOEZICHT	54
4.3.7	OVERLEG.....	55
4.3.8	HET INSTELLEN VAN COMMISSIES EN WERKGROEPEN	55
4.4.1	ADVIESCOMMISSIES	56
4.4.2	GESTICHTSRAAD	58
4.4.2.1	TAKEN EN BENOEMINGEN	58
4.4.2.2	ADVISERING	59
4.4.2.3	OVERLEG.....	59
4.4.3	COLLEGE VAN REGENT EN DIRECTEUR	60
4.4.3.1	TAKEN EN BENOEMINGEN	60
4.4.3.2	VERGOEDINGEN	63
4.4.3.3	JAARVERSLAGEN.....	63
4.4.3.4	TOEZICHT	64

4.4.3.5	OVERLEG.....	64
4.4.4	RADEN VAN TUCHT TE VEENHUIZEN.....	65
4.4.4.1	TAKEN EN BENOEMINGEN	65
4.4.4.2	OVERLEG.....	66
4.4.5	COMMISSIE VAN TOEZICHT EN BEKLAGCOMMISSIE	66
4.4.5.1	TAKEN EN BENOEMINGEN	67
4.4.5.2	VERGOEDINGEN	69
4.4.5.3	JAARVERSLAGEN.....	70
4.4.5.4	ADVISERING EN TOEZICHT	70
4.4.5.5	OVERLEG.....	71
4.4.6	KLACHTENCOMMISSIE BIJ NIET-JUSTITIËLE INRICHTINGEN VOOR TERBESCHIKKINGGESTELDEN.....	71
4.4.6.1	TAKEN EN BENOEMINGEN	71
4.4.6.2	VERGOEDINGEN	72
4.4.6.3	JAARVERSLAGEN.....	73
4.4.7	PENITENTIAIRE KAMER	73
4.5	DIVERSE ASPECTEN MET BETREKKING TOT HET GEVANGENISWEZEN EN DE TERBESCHIKKINGSTELLING	73
4.5.1	KOSTEN	73
4.5.2	ORGANISATIE, PERSONEEL EN INDELING VAN DE INRICHTINGEN.....	74
4.5.3	MEDEZEGGENSCHAP EN VERTEGENWOORDIGING	75
4.5.4	AANWIJZEN EN BESTEMMEN VAN INRICHTINGEN EN AFDELINGEN	76
4.5.5	TOEZICHT OP DE INRICHTINGEN.....	78
4.5.6	BEHEER VAN INRICHTINGEN	78
4.5.7	BEJEGENING VAN GEDETINEERDEN EN VERPLEEGDEN	81
4.5.8	INVERZEKERINGSTELLING	83
4.5.9	AFZONDERING EN GEMEENSCHAP.....	83
4.5.10	REGIME IN DE INRICHTINGEN	86
4.5.11	MATERIËLE, MEDISCHE EN HYGIËNISCHE VERZORGING EN REGISTRATIE VAN GEGEVENS	92
4.5.12	ARBEID EN BELONING	98
4.5.13	GEESTELIJKE VERZORGING	101
4.5.14	VOORLICHTING, ONDERWIJS, ONTSPANNING EN WELZIJN	104
4.5.15	CONTACTEN BUITEN DE INRICHTING.....	107
4.5.16	INVRIJHEIDSTELLING, (PROEF-)VERLOF, STRAFONDERBREKING.....	111
4.5.17	BEVEILIGING, TUCHT EN ORDEHANDHAVING	114
4.5.18	BEKLAG EN BEROEP VAN GEDETINEERDEN EN VERPLEEGDEN	117
4.5.19	SELECTIE, PLAATSING, OVERPLAATSING EN OVERBRENGING.....	121
4.5.20	VOORLOPIGE VERPLEGING EN (ON)VOORWAARDELIJK ONTSLAG	125
4.5.21	VERLENGING VAN DE TERBESCHIKKINGSTELLING	128
4.5.22	TRANSPORT VAN GEDETINEERDEN EN VERPLEEGDEN	128
4.5.23	PENITENTIAIRE PROGRAMMA'S	129
4.5.24	ELEKTRONISCH TOEZICHT	132
4.5.25	TAAKSTRAFFEN.....	133

5. AFKORTINGEN 135

6. WET EN REGELGEVING..... 136

7. LITERATUUR EN ANDERE BRONNEN..... 144

8. GERAADPLEEGDE MATERIEDESKUNDIGEN..... 146

9. NOTEN 147

1. Verantwoording

1.1 Doelstelling van het onderzoek

Dit rapport institutioneel onderzoek (RIO) is het resultaat van het op 20 december 1991 gesloten convenant tussen de secretaris-generaal van het ministerie van Justitie en de Algemeen Rijksarchivaris inzake de overdracht van de na 1940 gevormde archieven. In dit convenant zijn onder meer afspraken gemaakt over het verrichten van institutioneel onderzoek naar de taakontwikkeling van het ministerie van Justitie. Het onderwerp van dit RIO is het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling.

Het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling maakt deel uit van een uitgebreider taakgebied waarop de Minister van Justitie handelend optreedt, namelijk dat van het penitentiaire recht. Het penitentiaire recht bevat regelgeving op het gebied van de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en vrijheidsbenemende maatregelen. Tot dit taakgebied behoren de volgende beleidsterreinen:

- gevangeniswezen en terbeschikkingstelling;
- reclassering;
- justitiële jeugdinrichtingen.

De algemene doelstelling van het ministerie van Justitie is het vergroten en handhaven van de veiligheid in de samenleving. Op het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling is deze algemene doelstelling vertaald naar een aantal specifieke doelstellingen die in de loop van de tijd aan verandering onderhevig zijn geweest.

Wanneer het tot een rechterlijke veroordeling komt na het plegen van een strafbaar feit, dan wordt een sanctie opgelegd. Vanouds heeft de overheid hiermee twee doelstellingen die elkaar kunnen overlappen en zelfs conflicterend kunnen zijn. Het ene perspectief van waaruit de sanctie kan worden bekeken is dat van de 'vergelding'. De dader krijgt een afstraffing en hem wordt daarmee leed toegevoegd: een gevangenisstraf of een geldboete.

De sanctie is daarnaast echter ook een vorm van criminaliteitspreventie; een middel om herhaling van strafbare feiten te voorkomen. De overheid kan dit bereiken door het de dader feitelijk onmogelijk te maken om strafbare feiten te begaan (onschadelijkmaking door opsluiting) of door de veroordeelde af te schrikken en/of tot beter gedrag te brengen (resocialisatie). De sanctie wordt opgelegd om de maatschappij te beschermen.

De sanctie waarbij vergelding centraal staat wordt aangeduid als 'straf'. De sanctie waarbij het accent ligt op maatschappijbeveiliging wordt aangeduid als 'maatregel'. De bekendste maatregel is TBS (terbeschikkingstelling). Hier is overigens sprake van ideaaltypische onderscheidingen: de onderscheidingen tussen vergelding en voorkoming tussen straffen en maatregelen zijn onscherp aangezien bij iedere sanctionering zowel vergelding als maatschappijbeveiliging een rol speelt.¹ Aan deze doelstellingen van de overheid op het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling en de wijzigingen hierin wordt aandacht besteed in hoofdstuk 3.

Het RIO geeft een historische beschrijving van het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling en een overzicht van de handelingen die overheidsorganen hierop hebben verricht. Tevens is daardoor inzichtelijk gemaakt door welke actoren of organisatieonderdelen bepaalde taken en bevoegdheden worden of zijn uitgeoefend.

Het uiteindelijke doel van dit RIO is het bieden van een instrument voor het formuleren van selectiecriteria ten aanzien van het overheidshandelen op het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling. Dit betekent dat er geen handelingen van particuliere instellingen en natuurlijke personen zijn opgenomen.

1.2 Opbouw van het rapport

Na de verantwoording volgt in hoofdstuk 2 een actorenoverzicht. Hierin staat een korte omschrijving van elke actor die actief is (geweest) op het onderhavige beleidsterrein en onder de werking van de Archiefwet (Stb. 1995, 276) valt.

Hoofdstuk 3 bestaat uit een overzicht van de historische en institutionele ontwikkelingen op het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling. In deze beschouwing wordt ook aandacht besteed aan particuliere actoren die niet onder de Archiefwet (Stb. 1995, 276) vallen, maar niettemin actief zijn (geweest) op het betreffende beleidsterrein.

‘Anno 2000 is het sanctiestelsel zelfs voor ingewijden nauwelijks helemaal te overzien’, zo vermeldt de beleidsnota *Sancties Perspectief* over vrijheidsstraffen en vrijheidsbeperkende straffen.² Gezien deze gecompliceerdheid van de materie, is er hier voor gekozen om de contextbeschrijving in hoofdzaak te beperken tot de kennis die onontbeerlijk is om de geformuleerde handelingen te begrijpen. Hierdoor moesten verschillende, meer inhoudelijke, aspecten met betrekking tot het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling onbesproken blijven. De geïnteresseerde lezer wordt hierbij verwezen naar de achter in het rapport opgenomen literatuuropgave.

Ter wille van de duidelijkheid is in de contextbeschrijving niet gekozen voor een strikt chronologische maar een meer thematische aanpak.

In het hoofdstuk 4 staan de handelingen van overheidsorganen op het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling beschreven. Deze zijn zoveel mogelijk thematisch geordend. De handelingen worden beschreven in een handelingenblok, dat er als volgt uitziet:

(X): Dit is het volgnummer van de handeling. Dit nummer is uniek voor de handeling en wordt in het basis selectiedocument (BSD) overgenomen.

Actor Hier staat het orgaan dat formeel verantwoordelijk is voor de uitvoering van de handeling. Wanneer meerdere organen dezelfde handeling verrichten worden deze actoren onder elkaar gezet. Bijvoorbeeld:

Algemene Raad voor Psychopathenzorg	1945 –1953
Centrale Raad voor Strafrechttoepassing	1953 -

De jaartallen geven de periode aan waarin de actor verantwoordelijk was /is voor het verrichten van de handeling.

Handeling Dit is een complex van activiteiten die een actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid. In de praktijk komt een handeling meestal overeen met een procedure of een werkproces.

Periode Hier staat het tijdvak vermeld gedurende welke jaren de handeling is verricht. Daarbij dienen de volgende opmerkingen te worden gemaakt:

- De aanduiding 1945 als begindatum houdt niet automatisch dat de desbetreffende handeling niet voor dat jaar werd verricht. Zoals in § 1.3 wordt toegelicht is 1945 als aanvangsjaar genomen in dit onderzoek.
- Wanneer het aanvangsjaar van een handeling onduidelijk is staat 19** vermeld.
- Indien er geen eindjaar staat vermeld wordt de handeling op het moment van het verschijnen van het RIO nog steeds uitgevoerd.

Grondslag Dit is de wettelijke basis op grond waarvan de actor de handeling verricht. Wanneer er geen wettelijke grondslag voor een handeling bestaat, kan de *bron* worden genoemd waarin de betreffende handeling staat vermeld.

Product Hier achter staat het product vermeld waarin de handeling resulteert of zou moeten resulteren. Niet alle handelingen worden daadwerkelijk uitgevoerd. De gegeven opsommingen van producten zijn niet altijd uitputtend. Vaak wordt volstaan met een algemeen omschreven voorbeeld. In de uiteindelijke selectielijst worden de producten niet vermeld.

Opmerking Deze aanvullende informatie wordt slechts vermeld wanneer de strekking van de handeling toelichting behoeft.

Tenslotte zijn in dit RIO opgenomen een verklaring van de gebruikte afkortingen en opsommingen geraadpleegde wet- en regelgeving, literatuur en materiedeskundigen.

1.3 Afbakening van het onderzoek

Het voorliggende rapport bevat de uitkomsten van het onderzoek naar het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling.

In dit rapport zijn alleen de handelingen geformuleerd van de overheidsorganen die onder de Archiefwet (Stb. 1995, 276) vallen. De handelingen van particuliere actoren, zoals bijvoorbeeld de Stichting Reclassering Nederland ten aanzien van de penitentiaire programma's, zijn derhalve niet opgenomen in dit rapport. De rol die zij spelen op het beleidsterrein wordt wel beschreven in het contextverhaal.

De periodisering van dit onderzoek bedraagt het tijdvak 1945-2000. Voor wat betreft de afbakening in tijd kan worden opgemerkt dat hoewel de onderzoeken in het kader van PIVOT-project beginnen in 1945, het vaak blijkt dat oudere wet- en regelgeving voor de jaren na 1945 ook zeer relevant is.

Naast de beperking is actoren en tijd is er tevens sprake van een afbakening ten opzichte van andere beleidsterreinen. Tussen de verschillende beleidsterreinen bestaan veelvuldig raakvlakken en zelfs overlappingen. Dit is het geval bij het onderhavige beleidsterrein en het beleidsterrein reclassering.

Hieronder staat puntsgewijs uiteengezet om welke overlappings het gaat waarbij verwezen wordt naar de paragrafen uit het desbetreffende PIVOT-rapport nr. 83: P.R. te Slaa, *Reclassering. Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein reclassering 1945-1999* ('s-Gravenhage, 2000).

- met uitzondering van het adviseren door de gestichtsraad, zijn de handelingen met betrekking tot de voorwaardelijke invrijheidstelling opgenomen in § 4.10.3;
- Alle handelingen betreffende het reclasseringsbezoek en reclasseringswerkzaamheden in politiebureaus en penitentiaire inrichtingen zijn opgenomen in het RIO reclassering in § 4.10.4;
- de handelingen van de reclassering betreffende het verlenen van hulp en steun aan ex-gedetineerden zijn eveneens in het RIO reclassering opgenomen in § 4.10.5;
- de handelingen betreffende de werkzaamheden van de reclassering op het deelbeleidsterrein TBS zijn in het RIO reclassering opgenomen onder § 4.11.3;
- de handelingen van de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing die *specifiek* zijn voor het beleidsterrein reclassering zijn opgenomen in het hieraan gewijde rapport. Alle overige handelingen van of met betrekking tot dit orgaan, zijn opgenomen in het onderhavige RIO.

Tussen het beleidsterrein gevangeniswezen en TBS en de Bijzondere Rechtspleging bestaan uiteraard eveneens overlappings. Onmiddellijk na de oorlog werd begonnen met het arresteren van personen die feiten hadden begaan, strafbaar gesteld in het in 1943 door de Nederlandse regering in Londen vastgestelde Besluit Buitengewoon Strafrecht (Stb. 1944, D 61) en diegenen op wie het in 1944 afgekondigde Tribunaalbesluit (Stb. 1944, E 101) van toepassing was. Naar de Bijzonder Rechtspleging die na de oorlog is toegepast op politieke delinquenten is een afzonderlijk institutioneel onderzoek verricht, dat heeft geresulteerd in PIVOT-rapport nr. 99: S. Kooijman, *'Verraders waarvoor in een bevrijd Nederland geen plaats zal zijn.'* Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein van de bijzonder rechtspleging, 1945-1952 ('s-Gravenhage, 2000).

De handelingen die verricht worden op basis van de Wet Bijzondere Opnemings Psychiatisch Ziekenhuizen (Stb. 1995k 290) zijn opgenomen in PIVOT-rapport nr. 129: R. Ubachs, *In eigen hand. Een onderzoek naar het overheidshandelen inzake het patiëntenbeleid* ('s-Gravenhage, 2002).

De handelingen die worden verricht op de aanverwante beleidsterreinen internationale rechtshulp en gratie worden uitgevoerd zijn opgenomen in PIVOT-rapport nr. 116: A. Mul, *Vluchten kan niet meer. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de overheid op het beleidsterrein internationale rechtshulp in strafzaken 1945-2000* ('s-Gravenhage, 2001) en PIVOT-rapport nr. 119: A. Mul, *De schoonste parel op de Kroon. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de overheid op het beleidsterrein Gratie 1945-2000* ('s-Gravenhage, 2001).

Na gezamenlijk overleg is besloten om de handelingen die de Penitentiaire Kamer verricht op te nemen in dit rapport en niet in PIVOT-rapport 124: R. P.B.A. Dingemans, R.W. Steensma, *Gedeelde geschillen. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de rechtelijke macht vanaf 1950* ('s-Gravenhage, 2001).

Tenslotte bestaan er raakvlakken tussen het beleidsterrein Kinderbescherming en Justitiële jeugdbescherming en het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling. Het betreft hier om de handelingen die betrekking hebben op justitiële jeugdinrichtingen. Deze handelingen zijn opgenomen in het nog te verschijnen RIO Justitiële Jeugdbescherming.

1.4 Samenstellers van het rapport

De verschillende hoofdstukken van dit rapport zijn door drs. G. Beks en drs P.R. te Slaa in 2001 samengesteld. In 1998 is door drs. T. Bachgus onderzoek verricht naar de maatregel terbeschikkingstelling. Zijn verslag hiervan is door de heren Beks en Te Slaa aangepast en uitgebreid en in dit rapport geïntegreerd.

De verschillende onderzoekers zijn veel dank verschuldigd aan de leden van de Werkgroep archief gevangeniswezen en de leden van de Projectgroep toetsing BSD gevangeniswezen, die eerdere versies van dit rapport van hun deskundig commentaar voorzagen.

Het gedeelte met betrekking tot terbeschikkingstelling is indertijd van commentaar voorzien door de heer V. Sasburg (hoofd Forensisch Psychopathische Dienst van het ministerie van Justitie/DJI) en de heer D. van Loenen (senior medewerker financieel accountbeheer, Planning en Financiën, directie Beheerszaken van het ministerie van Justitie). De heer J. Sparrius van de Dienst Justitiële Inrichtingen heeft het RIO in zijn geheel beoordeeld in april 2002.

2. Actorenoverzicht

Hier onder staan alle overheidsorganen die actief zijn (geweest) op het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling. Per overheidsorgaan is slechts een globale aanduiding gegeven van de rol die deze actor speelt of heeft gespeeld op het beleidsterrein.

Minister van Justitie

Het ambt minister van Justitie is onder de huidige benaming ingesteld bij het KB van 16 september 1815, 1a H. De minister van Justitie is de voornaamste actor op het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling. De minister van Justitie stelt middels wet- en regelgeving de hoofdlijnen van het overheidsbeleid vast.

De verantwoordelijkheid van de minister van Justitie geldt tevens voor de tenuitvoerlegging van uitvoering van vrijheidsstraffen en vrijheidsbeperkende maatregelen. De minister scheidt niet alleen de wettelijke kaders hiervoor maar voorziet ook in de nodige voorzieningen en is verantwoordelijk voor de rechtspositie van de ingesloten. Voor de behandeling van terbeschikkinggestelden is de verantwoordelijkheid een meer afstandelijke. Art. 37c van het Wetboek van Strafrecht bepaalt dat de minister van Justitie erop toeziet dat de verpleegde de nodige behandeling krijgt. De inrichtingen zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor de behandeling. De inhoudelijke bewaking van de kwaliteit vindt plaats volgens normen die gelden in de algemene geestelijke gezondheidszorg. Deze ressorteert onder de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Sinds 1995 wordt de uitvoering van het departementale beleid grotendeels verzorgd door een de Dienst Justitiële Inrichtingen. Dit is een agentschap van het ministerie van Justitie. De minister stelt hierbij de randvoorwaarden en kwantitatieve en kwalitatieve kaders.

Minister van Defensie

In overleg met de minister van Defensie stelt de minister van Justitie onder meer het regime vast dat geldt voor militairen die gevangenisstraf, hechtenis of militaire detentie ondergaan.

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

In overleg met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelde de minister van Justitie in 1989 het Werk- en rusttijdenbesluit alternatieve sancties (Stcr. 1989, 234) vast. Dit besluit verviel in 1996 (Stb. 1995, 600) toen de grondslag van deze regeling, de Arbeidswet 1919, was vervallen.

Minister waaronder Volksgezondheid ressorteert

In 1955 werd in art. 122a van het Psychopatenreglement (Stb. 1928, 386), zoals ingevoegd in 1955 (Stb. 1955,129), bepaald dat een terbeschikkinggestelde verpleegd kon worden in daartoe bestemde psychiatrische inrichtingen. De minister waaronder Volksgezondheid ressorteert (destijds de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid) is de eerstverantwoordelijke voor de geestelijke gezondheidszorg en speelt een rol waar TBS de reguliere gezondheidszorg raakt.

Commissaris van de Koningin

Krachtens art. 7, lid 2 van de Gevangenismaatregel 1932 (Stb. 1932, 194) was de Commissaris van de Koningin in de betreffende provincie verplicht om voor twee personen een aanbeveling te doen wanneer er een vacature was bij een college van regenten. Met de inwerkingtreding van de Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238) verviel deze bepaling.

Directeur penitentiaire inrichting

Het handelt hier om de directeurs van huizen van bewaring, gevangenis, rijkswerkinrichtingen en rijksinrichtingen voor de verpleging van terbeschikkinggestelden.

Ingevolge artikel 3, lid 2 van de Gevangenismaatregel (Stb. 1953, 238) kon over meerdere gestichten (waaronder mogelijk rijksasiels) een hoofddirecteur worden aangesteld. De hoofddirecteur was belast met de coördinatie van het beheer van de onder zijn hoofddirectie gestelde gestichten. Met het vervallen van de Gevangenismaatregel (Stb. 1953, 238) is deze functie opgeheven. De functie van hoofddirecteur is hier onder de ‘verzamelnaam’ directeur penitentiaire inrichting geschaard.

Hetzelfde geldt eveneens voor de functie van geneesheer-directeur van een rijksasiel/Hoofd van een rijksinrichting. Het beheer over de rijksasiels berustte bij een geneesheer-directeur. Met de wijziging van de terminologie in de wet- en regelgeving werd vanaf 1988 gesproken over het hoofd van een inrichting voor verpleging van terbeschikkinggestelden. Ook deze voornoemde benamingen zijn hier vervat onder de titel directeur penitentiaire inrichting.

Ook de functie van de selectiefunctaris is geschaard onder de benaming directeur penitentiaire inrichting.

Gestichtsradaad en Inrichtingsradaad

Artikel 16, lid 1 van de Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238) bepaalde dat in ieder rijksasiel een gestichtsradaad moest zijn. De radaad was samengesteld uit de directeur, een door de Minister van Justitie aangewezen ambtenaar en functionarissen van het rijksasiel. De gestichtsradaad was het orgaan voor het overleg tussen directeur van een inrichting en vertegenwoordigers van het personeel over gedetineerden. De radaad had tot taak de directeur te adviseren over zaken als behandelschema, overplaatsing, toekenning individuele voorrechten, etc. Bij de wijziging van de Beginselenwet Gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) en de Gevangenismaatregel (Stb. 1953, 238) bij het KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579) werd vastgesteld dat de regeling omtrent de gestichtsradaad verouderd was en dat zich in tal van instellingen naast de radaad andere vormen van overleg hadden ontwikkeld. Een gestichtsradaad werd daarom niet langer dwingend voorgeschreven. Instellingen die daaraan behoefte hadden konden in het huishoudelijk reglement nadere regelingen omtrent de gestichtsradaad treffen. Wel bleef in de Gevangenismaatregel (Stb. 1953, 238) het beginsel gehandhaafd dat de directeur bij sommige besluiten omtrent gedetineerden geadviseerd dient te worden door ambtenaren in de inrichting. In dit rapport is de term inrichtingsradaad voor deze overlegvorm gehanteerd.

College van regenten

Dit overheidsorgaan bestond tot 1953 en vormde het bestuur van een inrichting. In tal van zaken betreffende het beheer van een inrichting oefende de directeur vanaf 1953 de leiding uit. Ook namen de in dat jaar bij het gevangeniswezen ingestelde commissies van toezicht een aantal verantwoordelijkheden over van het College van regenten.

Raden van Tucht rijkswerkinrichtingen Veenhuizen

Bij iedere rijkswerkinrichting te Veenhuizen bestond een Raad van tucht. De reguliere taak van het College van Regenten was bij de Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen opgedragen aan de hoofddirecteur. Deze directeur was voorzitter van de Raad van Tucht.

Rechterlijke Macht/Openbaar Ministerie

De rol van de Rechterlijke Macht en het Openbaar Ministerie (OM) op dit beleidsterrein ligt met name op het terrein van plaatsing en overplaatsing van onveroordeelden en veroordeelden. Het plaatsen van onveroordeelden in het kader van de voorlopige hechtenis behoort plaats te vinden op last van de rechter. In de praktijk is het evenwel zo dat de rechter bepaalt en het OM het werk uitvoert. Wanneer een voorlopige hechtenis wordt omgezet in hechtenis is het OM het bepalende orgaan, terwijl de feitelijke uitvoering in handen ligt van de selectie- en adviescommissies van de minister van Justitie. Binnen dit onderzoek vallen deze commissies, bestaande uit vertegenwoordigers uit het veld, onder de actor minister van Justitie. De Rechterlijke macht en het OM zijn het onderwerp van afzonderlijke

institutionele onderzoeken met een organisatiegebonden karakter. De handelingen die beide actoren verrichten op het onderhavige beleidsterrein zijn derhalve niet opgenomen in dit RIO (zie §. 1.4).

Algemene Raad voor Psychopatenzorg

De Algemene Raad voor de Psychopatenzorg is ingesteld bij het Psychopatenreglement (Stb. 1928, 386). De Algemene Raad functioneerde als adviesorgaan van de minister van Justitie. Daarnaast was de Algemene Raad belast met het houden van een algemeen toezicht over de psychopathenzorg. Krachtens het KB van 16 mei 1953 (Stb. 1953, 238) werden de taken en bevoegdheden van de Algemene Raad grotendeels overgedragen aan de sectie psychopathenzorg van de Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopathenzorg en de Reclassering.

Centrale College voor de Reclassering

Het Centraal College voor de Reclassering is ingesteld bij de Reclasseringsregeling van 1910 (Stb. 1910, 374). Het Centraal College functioneerde als adviesorgaan van de minister van Justitie. Daarnaast was het Centraal College belast met het houden van een algemeen toezicht over de reclassering. Krachtens het KB van 16 mei 1953 (Stb. 1953, 238) werden de taken en bevoegdheden van het Centraal College grotendeels overgedragen aan de sectie reclassering van de Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopathenzorg en de Reclassering.

Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing

In art. 2 van de Beginselenwet gevangeniswezen 1951 (Stb. 1951, 596) is de instelling van de Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopatenzorg en de Reclassering geregeld. Dit orgaan was onderverdeeld in drie secties:

- de sectie gevangeniswezen;
- de sectie psychopatenzorg;
- de sectie reclassering.

In het KB van 16 mei 1953 (Stb. 1953, 238) werden nadere bepalingen met betrekking tot de raad gegeven. Bij wet van 23 december 1987 (Stb. 1987, 646) is de naam van dit adviesorgaan gewijzigd in Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing. De naam van de sectie psychopatenzorg is daarbij gewijzigd in sectie TBS. Op 1 januari 1997 trad de Wet adviesstelsel Justitie (Stb. 1997, 323) in werking. In deze wet is de adviesfunctie van de Centrale Raad opnieuw geregeld en geformuleerd. Inmiddels is besloten de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing en het College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming samen te voegen. Een wetsvoorstel hiertoe is momenteel in behandeling bij de volksvertegenwoordiging.

De **sectie reclassering** heeft de volgende taken:

- het houden van een algemeen toezicht op de reclassering;
- het op verzoek of uit eigen beweging adviseren van de minister van Justitie in aangelegenheden de reclassering betreffende.

De **sectie TBS** heeft de volgende taken:

- het houden van algemeen toezicht op de terbeschikkingstelling;
- het op verzoek of uit eigen beweging adviseren van de minister van Justitie in aangelegenheden de terbeschikkingstelling betreffende;
- het behandelen van beroepen in het kader van klacht- en beroeprecht van terbeschikkinggestelden.

De **sectie Gevangeniswezen** heeft de volgende taken:

- Het houden van een algemeen toezicht op het gevangeniswezen;
- Het op verzoek of uit eigen beweging adviseren van de minister van Justitie in aangelegenheden het gevangeniswezen betreffende;
- Het behandelen van beroepen in het kader van het beklag- en beroepsrecht van gedetineerden;
- Het behandelen van beroepen tegen plaatsing en overplaatsing.

NB Zowel de Centrale Raad voor de Strafrechttoepassingen zijn geheel als de afzonderlijke secties kunnen als actor optreden.

College van advies voor de justitiële kindbescherming

In 1956 verving het College van Advies voor de Kinderbescherming het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies. Art. 22a van de gewijzigde Kinderbeginselenwet (Stb. 602, 1954) bepaalt dat het College van Advies voor de Kinderbescherming de minister van Justitie van advies dient over vraagstukken van algemeen beleid met betrekking tot wettelijke bepalingen omtrent jeugdige personen. Nadere regels zijn gegeven bij een wijziging op het Kinderbeginselenbesluit (Stb. 337, 1956).

Naast de vraagstukken van algemeen beleid, kan het College vraagstukken betreffende de kindbescherming in beraad nemen en de minister daarover adviseren. In 1989 zijn de bepalingen met betrekking tot het College ondergebracht in de Wet op de jeugdhulpverlening (Stb. 360, 1989). Bij deze wet is de naam van het College gewijzigd in College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming.

Inmiddels is besloten de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing en het College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming samen te voegen. Een wetsvoorstel hiertoe is momenteel in behandeling bij de volksvertegenwoordiging.

Raad voor de Kinderbescherming

Ingevolge art. 47, lid 4 en 5 van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 280) adviseert de Raad voor de Kinderbescherming desgevraagd het hoofd van een TBS-inrichting omtrent (beëindiging van) het verblijf van een kind van een verpleegde in een TBS-inrichting.

Commissie van toezicht

Art. 26 van de Beginselenwet Gevangeniswezen (Stb. 1886, 62), zoals gewijzigd bij de Wet van 28 mei 1925 (Stb. 1925, 222), bepaalde dat een commissie toezicht diende te houden op het beheer van een rijksasiel door de geneesheer-directeur. De leden werden benoemd door de minister van Justitie die tevens een reglement vaststelde.

De Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238) schreef bij iedere inrichting de instelling van een commissie van toezicht verplicht voor. De taak van de commissie is toezicht houden op de bejegening van gedetineerden en op de naleving van de voorschriften die hieromtrent gesteld zijn. Zij onderhoudt daartoe regelmatig contact met de directeur van de inrichting en licht zonodig de minister van Justitie in.

Artikel 133, lid 1 van de Gevangenismaatregel, zoals ingevoegd in 1977 (Stb. 1977, 579) en vervallen in 1988 (Stb. 1987, 55), bepaalde dat de commissie van toezicht bij een rijksasiel uit tenminste drie leden bestond. Krachtens de Tijdelijke Regeling van de Rechtspositie van Ter Beschikking Gestelden (Stb. 1987, 55) werden de commissies van toezicht ook bij de particuliere inrichtingen geïntroduceerd. De minister van Justitie benoemt de leden en secretaris en wijst de voorzitter aan.

In iedere inrichting of afdeling is sinds 1999 een commissie belast met het toezicht op de uitvoering van de penitentiaire programma's.

Beklagcommissie

Middels een wijziging in de Gevangenismaatregel (Stb. 1953, 238) in 1977 bij het KB van 22 april

1977 (Stb. 1977, 579), werd de instelling van beklagcommissie voorgeschreven bij gevangenen en huizen van bewaring. Deze commissie wordt door de commissie van toezicht uit haar midden benoemd. De beklagcommissie is belast met het behandelen van klaagschriften van gedetineerden en oefent dus een rechtsprekende taak uit.

De terbeschikkinggestelden in TBR-inrichtingen kregen in 1988 een soortgelijk klachtrecht. Op grond van de Tijdelijke Regeling van de Rechtspositie van Ter Beschikking Gestelden (Stb. 1987, 55) en de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 280) zijn beklagcommissies ingesteld bij zowel rijks- als particuliere justitiële inrichtingen voor terbeschikkinggestelden. De leden van de beklagcommissie worden door de commissie van toezicht uit haar midden benoemd, de secretaris van de commissie van toezicht is tevens secretaris van de beklagcommissie (zie § 3.12). In de periode 1998-1997 kon de Minister van Justitie besluiten tot de instelling van een gemeenschappelijke beklagcommissie. Hij wees in dat geval een secretaris aan (het secretariaat van de beklagcommissie is in de regel opgedragen aan een gerechtssecretaris).

De beklagcommissie kan klachten van terbeschikkinggestelden behandelen over:

- beperkingen inzake briefwisseling en bezoek;
- besluiten tot plaatsing of voortzetting van het verblijf op een afdeling voor intensieve zorg;
- afzondering die een bepaalde tijd heeft geduurd.

Klachtencommissie bij niet-justitiële inrichting

In de Tijdelijke regeling van de rechtspositie van terbeschikkinggestelden (Stb. 1987, 55) was de rechtspositie van verpleegden in niet-justitiële particuliere inrichtingen niet geregeld. Besloten werd om hun rechtspositie te regelen in de Wet BOPZ.³ Vooruitlopend daarop werd in 1992 de Tijdelijke regeling van de rechtspositie van ter beschikking gestelden in niet-justitiële inrichtingen (Stb. 1992, 68) vastgesteld. Ten tijde van de inwerkingtreding waren op grond van art. 37d van het Wetboek van Strafrecht door de minister van Justitie twee niet-justitiële inrichtingen voor de verpleging van ter beschikking gestelden aangewezen: de zwakzinnigeninrichting Hoeve Boschoord te Vledder en de Forensische Psychiatrische Kliniek van het algemeen psychiatrisch ziekenhuis de Grote Beek te Eindhoven. De rechtspositieregeling voor ter beschikking gestelden, die daar ingevolge de art. 37b en 38c van het Wetboek van Strafrecht van overheidswege werden verpleegd, sloot nauw werd nauw aan bij die voor justitiële inrichtingen. Ondanks het ontbreken van een commissie van toezicht, werd bij beide inrichtingen een klachtencommissie ingesteld. Tegen besluiten van de klachtencommissie stond beroep open bij de burgerlijke rechter en niet bij de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing.

Commissie Fick

In 1946 stelde de minister van Justitie deze adviescommissie in onder voorzitterschap van mr. Fick. De taak van de commissie bestond uit het adviseren van de minister over de toekomstige hervormingen van het gevangeniswezen. In 1948 bracht de commissie Fick haar advies uit. Dit advies vormde de basis voor de nieuwe Beginselenwet Gevangeniswezen van 1951 (Stb. 1951, 596).

Commissie van Advies voor het Gevangeniswezen

In 1949 stelde de minister van Justitie deze adviescommissie in onder voorzitterschap van dr. N. Muller. De taak van de commissie bestond uit het adviseren van de minister over de voorgenomen hervormingen van het gevangeniswezen. De Beginselenwet Gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) voorzag in de instelling van de sectie Gevangeniswezen van de Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopatenzorg en de Reclassering. Met de inwerkingtreding van deze wet in 1953, werd de Commissie van Advies voor het Gevangeniswezen opgeheven.

Commissie Psychopatenzorg (Commissie Van der Horst)

In 1960 stelde de minister van Justitie deze commissie in onder voorzitterschap van prof. dr. L. van der Horst. De taak van de commissie bestond uit het bestuderen van de ontwikkeling van de toepassing en uitvoering van de Psychopatenwetgeving en het hieromtrent adviseren van de minister

van Justitie. Na het uitbrengen van haar eindrapportage in mei 1967 werd de Commissie Van der Horst opgeheven.

Commissie Rechtspositie ter beschikking gestelden (Commissie Haars)

In 1982 stelde de staatssecretaris van Justitie deze commissie in onder voorzitterschap van mr. E.A. Haars. De taak van de commissie bestond uit het adviseren van de minister van Justitie betreffende de voorbereiding van wetsontwerp waarbij de formele als materiële rechtspositie van terbeschikkinggestelden die van overheidswege worden verpleegd zal worden geregeld. Na het uitbrengen van haar eindrapportage in december 1987, werd de Commissie Haars opgeheven.

Commissie TBS en sanctietoepassing geestelijk gestoorde delinquenten (Commissie Fokkens)

In 1982 stelde de staatssecretaris van Justitie deze commissie in onder voorzitterschap van prof. mr. J.W. Fokkens. De taak van de commissie bestond uit het adviseren van de minister van Justitie over eventuele wijzigingen van de wettelijke regelingen inzake TBS en sanctietoepassing ten aanzien van geestelijk gestoorde delinquenten. Na het uitbrengen van haar eindrapportage in juni 1993, werd de Commissie Fokkens opgeheven.

Adviescommissie Geestelijk Gestoorde Gedetineerden

Formeel is deze adviescommissie ingesteld krachtens de Regeling plaatsing veroordeelden gevangenisstraf en TBS (Stcrt. 1997, 185). In de praktijk functioneerde zij echter langer. De commissie adviseert de Minister van Justitie inzake het beschikken tot (beëindiging van de) plaatsing in een justitiële TBS-inrichting van een tot gevangenisstraf of (voorlopige) hechtenis veroordeelde ter observatie of ter verdere tenuitvoerlegging van de straf

Commissie alternatieve strafrechtelijke sancties

De Commissie alternatieve strafrechtelijke sancties is in 1971 door de minister van Justitie ingesteld. De aanleiding was het feit dat een politierechter te Arnhem in plaats van een vrijheidsstraf een aantal uren werkzaamheden had opgelegd. De commissie adviseerde het ministerie om experimenten te starten met deze nieuwe strafvorm. Intern was de commissie echter verdeeld over de vraag in welke juridische vorm de straf gegoten moest worden. Vanaf 1981 zijn de experimenten met dienstverlening ('alternatieve sancties') voor zowel jeugdigen als volwassenen van start gegaan.

Overleg en Adviescommissie Alternatieve Sancties (OCAS)

In 1989 stelde de minister van Justitie deze commissie in onder voorzitterschap van de Arnhemse raadsheer mr. J.P. Balkema. De OCAS heeft verschillende rapporten uitgebracht met betrekking tot taakstraffen, o.m. *Alternatieve sancties met oog op de toekomst* ('s-Gravenhage, 1991), *Dienstverlening meerderjarigen* ('s-Gravenhage, 1991) en *Rechtspositietaakstraffen* ('s-Gravenhage, 1994)

Penitentiaire kamer

De instelling van de penitentiaire kamer bij het Gerechtshof te Arnhem is geregeld bij de herinvoering van art. 73 in de Wet op de Rechterlijke Organisatie op 10 december 1975 (Stb. 1975, 684). Naast de behandeling van vorderingen tot uitstel of achterwege blijven van vervroegde invrijheidstelling heeft deze kamer bij de Wet van 19 november 1986 (Stb. 1988, 321) tevens tot taak gekregen te oordelen over zaken in beroep als bedoeld in art. 13 van het Wetboek van Strafrecht en in art. 509v van het Wetboek van Strafvordering. De penitentiaire kamer is voorts belast met het verstrekken van adviezen ingevolge art. 43 van de Wet Overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen. Ingevolge het Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling (Stb. 1988, 282) kunnen veroordeelden bij de penitentiaire kamer ook beroep aantekenen tegen een verlenging van de opgelegde TBS-maatregel aantekenen.

Inspecteur geneeskundige dienst van de landmacht

Ingevolge art. 46, lid 1 van de Gevangenismaatregel 1932 (Stb. 1932, 194) was de Inspecteur geneeskundige dienst van de landmacht verplicht om op verzoek de minister van Justitie te adviseren inzake de keuze van geneesheren voor justitiële inrichtingen. Met de inwerkingtreding van de Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238) verviel deze verplichting.

3. Ontwikkelingen op het beleidsterrein⁴

3.1 Code Pénal en het gevangeniswezen

Tijdens de Republiek ressorteerden rechtspraak en gevangeniswezen onder gewestelijke of lokale overheden. Pas na de inlijving bij Frankrijk kwam er door de invoering van het Franse Wetboek van Strafrecht (Code Pénal) eenheid van recht. Op 1 maart 1811 werd in Nederland, tegelijk met de Franse wetgeving, het ‘Arrêté sur l’Organisation des Prisons’ van kracht.⁵ Dientengevolge werd het gevangeniswezen gecentraliseerd en het beheer van de gevangenen een rijkstaak. Het Arrêté van 1811 bepaalde dat er vijf soorten gevangenen moesten komen. De indeling hiervan hing enerzijds nauw samen met de Franse rechterlijke indeling van Hoven van Assisen, rechtbanken van eerste aanleg en vredegerichten, en anderzijds met de driedeling van de Code Pénal. Het Arrêté onderscheidde de volgende gevangenen:

- 1 Maisons de Police Municipale** (Huizen van Politie), gevestigd in ieder kanton en bestemd voor het opnemen van personen die door de Politiegerechten wegens overtredingen tot een gevangenisstraf van maximaal vijf dagen waren veroordeeld, van voor verhoor in verzekering gestelden en van gedetineerden, die op transport waren naar een andere inrichting (passanten).
- 2 Maisons d’Arrêt** (Huizen van Arrest), gevestigd in ieder arrondissement en bestemd voor het opnemen van personen die van wanbedrijven of misdrijven verdacht werden en die in afwachting van berechting door een rechtbank van eerste aanleg of een Hof van Assisen, in verzekerde bewaring waren gesteld.
- 3 Maisons de Justice** (Huizen van Justitie), gevestigd in ieder departement en bestemd voor het opnemen van personen die door een Hof van Assisen waren veroordeeld.
- 4 Maisons de Correction** (Huizen van Correctie), gevestigd (één of meer) in ieder departement en bestemd voor het opnemen van personen die door een rechtbank van eerste aanleg tot een gevangenisstraf van maximaal één jaar waren veroordeeld, van gegijzelden wegens schulden, van personen opgesloten op last van de ‘police administrative’, van kinderen opgesloten op verzoek van hun familie, en van prostituees.
- 5 Maisons de Détention** (Tuchthuizen), gevestigd op nader te bepalen plaatsen en bestemd voor het opnemen van personen, die door rechtbanken van eerste aanleg tot een gevangenisstraf van minimaal één jaar, of door Hoven van Assisen waren veroordeeld.

De administratie en het beheer over deze inrichtingen was vanaf 1810 aan de prefecten van de departementen toevertrouwd. Zij droegen het toezicht aan de onderprefecten op. Samen vormden zij de bestuurslaag tussen de minister van Binnenlandse zaken en de gemeentebesturen. Een op voorstel van de prefect door de overheid aan te stellen plaatselijk college (Conseil gratuit et charitable des Prisons) was belast met de dagelijkse inspectie. De burgemeester was ambtshalve voorzitter van deze uit vijf leden bestaande Conseil, waarvan de procureur des keizers ook deel uitmaakte. De conseils waren belast met de dagelijkse inspectie. Na het vertrek van de Fransen en het herstel van de onafhankelijkheid bleef de Code Pénal van kracht. Dit zou tot 1886 duren.⁶

In 1814 werd de ‘Provisionele Instructie voor de Colleges van Regenten over de gevangenen’ uitgevaardigd.⁷ De voormalige Conseils, inmiddels Commissies van Weldadigheid (voorheen Raden van Liefdadigheid genaamd), werden door Colleges van Regenten van zeven personen vervangen. Wederom zat de burgemeester van de standplaats dit college voor, terwijl de officier van Justitie van de Rechtbank van eerste aanleg er ambtshalve lid van was. De colleges vergaderden minstens één keer per maand en benoemden uit hun midden een secretaris en een thesaurier, waarvan de laatste een honorarium ontving. De leden werden op voordracht van de voorzitter benoemd door de minister waaronder het

gevangeniswezen op dat moment ressorteerde. De Colleges oefenden het dagelijks bestuur uit.

In de Franse tijd benoemden de prefecten de cipiers, die met het daadwerkelijke bestuur van de strafinstellingen werden belast. Vanaf 1815 benoemden Gedeputeerde Staten hen op voordracht van de Colleges van Regenten. Dit veranderde in november 1821 toen de organisatie van het gevangeniswezen op een nieuwe leest werd geschoeid.⁸ Sindsdien heette het gestichtshoofd van de Strafgevangnissen commandant en van de andere instellingen cipier.

De voornoemde reorganisatie van 1821 legde naast de invoering van uniforme regels ten aanzien van voeding, kleding, verzorging en andere huishoudelijke zaken, grote nadruk op de productieve arbeid van de gevangenen. Met deze arbeid wilde overheid de kosten van het gevangeniswezen drukken. Voor de hierboven genoemde indeling der gevangnissen veranderde er weinig. WEL Nieuw was de bepaling dat naast burgers voortaan ook militairen in de gevangnissen konden worden ondergebracht. De hoofdingeling van de gevangnissen was voortaan: a) gevangnissen voor langgestraften en b) gevangnissen voor onveroordeelden en kortgestraften.

A Gevangnissen voor langgestraften:

- 1 Huizen van Correctie**, bestemd voor het opnemen van personen, die wegens wanbedrijven tot gevangenisstraf van meer dan vier à zes maanden waren veroordeeld (correctieel veroordeelden).
- 2 Huizen van Reclusie en Tuchtiging**, bestemd voor het opnemen van personen, die wegens misdrijven tot gevangenisstraf waren veroordeeld (crimineel veroordeelden), en van militairen, die een straf moesten ondergaan.
- 3 Huizen van Militaire Detentie**, bestemd voor militairen, die tot gevangenisstraf van meer dan vier à zes maanden waren veroordeeld.

B Gevangnissen voor onveroordeelden en kortgestraften:

- 1 Huizen van Bewaring**, bestemd voor het opnemen van personen die wegens overtredingen tot gevangenisstraf waren veroordeeld, personen die wegens wanbedrijven waren veroordeeld, verder gegijzelden vanwege schulden en verder passanten. In elk kanton moest een Huis van Bewaring aanwezig zijn.
- 2 Huizen van Arrest**, bestemd voor het opnemen van personen, die in verzekerde bewaring waren gesteld, op verdenking van wanbedrijf of misdaad. Huizen van Arrest moesten aanwezig zijn bij rechtbanken van eerste aanleg.⁹
- 3 Huizen van Justitie**, bestemd voor het opnemen van personen, die in verzekerde bewaring waren gesteld, omdat zij beschuldigd waren van misdrijven of wanbedrijven, maar in hoger beroep waren gegaan. Huizen van Justitie moesten aanwezig zijn in de arrondissementshoofdplaatsen, meestal gecombineerd met de Huizen van Arrest.
- 4 Provoosthuizen**, bestemd voor het opnemen van militairen, die verdacht of veroordeeld waren wegens misdrijven of wanbedrijven. Het betreft dus militairen, die opgesloten waren om dezelfde redenen als burgers in de Huizen van Arrest of Justitie. Provoosthuizen moesten gevestigd zijn bij de Krijgsraden.

Huizen van Arrest, van Justitie en Provoosthuizen konden tot een ‘Burgerlijk en Militair Huis van Verzekering’ worden samengevoegd. Voor de afdelingen waar veroordeelden werden ingesloten, werd de term Strafgevangenis gebruikt.

In 1822 werd de ‘Provisionele Instructie voor de Colleges van Regenten’ door een definitieve instructie vervangen. Hierin werd voor hetzelfde bestuurscollege zowel de term College van Regenten als

Commissie van Administratie gebruikt. De laatste titel was voorbehouden aan de bestuurscolleges van de grotere gevangenissen. Vanaf dat jaar tot de opheffing in 1953 was er een College van Regenten. Dit bestuurscollege diende tenminste uit vijf leden te bestaan. In Den Haag waren dit er zes in verband met de ingebruikneming van de Bijzondere Strafgevangenis. Er werd eenmaal in de twee weken, formeel onder het voorzitterschap van de Gouverneur des Konings, vergaderd.¹⁰ In de praktijk deed hij dit alleen in zijn residentie. De leden werden op voordracht van de burgemeester en door tussenkomst van de Gouverneur door de minister benoemd. Het bestuur was volledig verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in de inrichtingen. Belangrijke besluiten moesten echter aan de Gouverneur ter goedkeuring worden voorgelegd, terwijl tot 1852 alle correspondentie van het Ministerie ook via hem liep. Nadien werd de correspondentie met uitzondering van belangrijke zaken rechtstreeks aan de bestuurscolleges toegezonden. De Gouverneur ontving van de Commissie ook elk jaar een overzicht van de namen, het aantal en de kosten van het gedurende dat jaar opgenomen gedetineerden. Deze bestuurscolleges moesten de gevangenissen beheren, de huishoudelijke dienst goedkeuren en op orde en tucht toezien.¹¹ Het college stelde een reglement op, dat door de Gouverneur moest worden goedgekeurd. Het gevangenispersoneel was aan het college ondergeschikt.¹²

De Huizen van Bewaring hadden een iets afwijkende bestuursorganisatie. In plaatsen waar ook andere gevangenissen waren, zoals in Rotterdam en 's-Gravenhage, werd het toezicht door de aldaar aanwezige bestuurscolleges uitgeoefend. In andere gevallen werden Colleges van Toezicht benoemd. Vanaf 1862 tot aan de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafrecht was de Commissaris des Konings ook van dit bestuurscollege formeel voorzitter.

Reeds eerder, in 1851, had een belangrijke verandering in het gevangeniswezen plaatsgevonden. In dat jaar was het stelsel van eenzame opsluiting ingevoerd.¹³ Hier was een langdurige strijd aan voorafgegaan tussen voor- en tegenstanders van dit cellulaire systeem. Aan de invoering hiervan lag de gedachte ten grondslag dat celstraf criminele besmetting en onzedelijkheid zou beperken.¹⁴ Correctioneel veroordeelden, die tot een straf van maximaal één jaar waren veroordeeld, konden halvering van hun straf krijgen door deze in eenzame opsluiting te ondergaan.

3.2 Doelstellingen van de overheid

De doelstelling van de overheid met betrekking tot sancties heeft in de loop van haar geschiedenis belangrijk wijzigingen ondergaan. In de eerste helft van de vorige eeuw had de overheid nagenoeg geen interesse in de morele verbetering van gedetineerden. Vergelding en afschrikking waren de enige doelstellingen die de autoriteiten toentertijd voor ogen hadden. Het begaan van een misdrijf werd als een weloverwogen keuze beschouwd. Het strafrecht gold als middel waarbij de overheid de crimineel duidelijk maakte dat hij een miscalculatie had gemaakt. De opvatting dat door resocialisatie recidive (hetzelfde misdrijf opnieuw begaan) voorkomen kon worden, deed pas later opgang.

Met de oprichting van het Genootschap tot Zedelijke Verbetering van Gevangenen in 1823 begon de geschiedenis van de reclassering in ons land. Het ging hier om een filantropisch initiatief van enkele welgestelde notabelen. Hun doel was de morele verheffing van de justitiabelen. Zij bezochten hiertoe de gevangenen, gaven onderwijs en trachtten hen te stichten met Het Woord Gods. Naast de voornoemde middelen achtte het Genootschap de verschaffing van arbeid een doeltreffend middel tot zedelijke verheffing van de gevangenen. Ook bood het Genootschap ex-gedetineerden na hun ontslag uit detentie hulp en bijstand aan. Aangezien deze nazorg voornamelijk van materiele aard was, werd nadien wel gesproken van 'schoenen en klompenreclassering'.³ Het werk van het Genootschap werd uitgevoerd door vrijwilligers afkomstig uit de hogere standen.

De overheid hield zich volledig afzijdig van deze reclasseringswerkzaamheden ten aanzien van (ex)gedetineerden. De toenmalige minister van Justitie, C.F. van Maanen, gedoogde het Genootschap op voorwaarde dat het de overheid geen geld zou kosten. De bewindsman wilde gevangeniswezen zo goedkoop mogelijk houden en had geen belangstelling voor de zedelijke verbetering van gedetineerden. Hierin stond hij allerminst alleen. Desondanks liet de overheid het

Genootschap in de eerste helft van de negentiende eeuw zijn gang gaan. Deze houding moet verklaard worden uit het 19^e eeuwse liberale gedachtegoed (*'laissez faire, laissez aller'*). In het liberale denken werd aan de centrale overheid slechts een zeer beperkte taak toegekend (*nachtwakersstaat*) en veel overgelaten aan lagere overheden en het particulier initiatief.

In de jaren zestig van de vorige eeuw bekostigde de Minister van Justitie een deel van de steeds zwaarder drukkende kosten van het gewone en godsdienstonderwijs aan de gevangenen. Dit was een teken dat de overheid ook heil ging zien in preventieve doeleinden die met de gevangenisstraf gediend zouden zijn. Het werk van het Genootschap werd hierdoor ook minder vrijblijvend, aangezien de overheid steeds meer ging vertrouwen op dit particuliere initiatief. Dit gold met name wat betreft het onderwijs aan gevangenen. Hierover vond tussen de overheid en het Genootschap herhaaldelijk overleg plaats.

In de jaren negentig van de vorige eeuw ging ook het Leger des Heils zich bezighouden met reclasseringswerkzaamheden. Een eeuw later doet zij dit nog steeds. Aanvankelijk hield het Leger zich alleen met reclasseringswerkzaamheden bezig in plaatsen waar geen afdelingen van het Genootschap (meer) actief waren.

3.3 Het Wetboek van Strafrecht en het gevangeniswezen

In 1886 voerde de overheid het Wetboek van Strafrecht in, waarmee de Code Pénal van 1811 verviel. Dit Wetboek maakte een onderscheid tussen overtredingen en misdrijven, te bestraffen met geldboetes en vrijheidsstraf: hechtenis of gevangenisstraf. Een hechtenis duurde minstens 1 dag en hoogstens 1 jaar en werd in principe in gemeenschap ondergaan. Op verzoek kon deze in afzondering worden ondergaan. Een gevangenisstraf kon voor minimaal 1 dag en maximaal 20 jaar worden opgelegd. Een deel daarvan (maximaal 5 jaar aansluitend was volgens het wetboek toegestaan) moest in afzondering worden ondergaan. Overigens kon een gevangene verzoeken ook de rest van zijn straf in afzondering te mogen doorbrengen.¹⁵ Aan dit cellulaire stelsel lag de gedachte ten grondslag dat de gevangene gedurende de eenzame afzondering in zijn cel tot inkeer zou komen. Niet zelden bleek de rigide en sterk uniforme wijze van tenuitvoerlegging van het stelsel een aanslag te betekenen op de geestelijke gezondheid van de gevangenen.¹⁶

De invoering van het nieuwe Wetboek van Strafrecht maakte een herziening van het gevangenisstelsel noodzakelijk. De Wet van 3 januari 1884 'tot aanwijzing der gestichten, waar hetzij gevangenisstraf, hetzij hechtenis werd ondergaan', is gewijzigd bij Wet van 28 augustus 1886.¹⁷ Deze Wet onderscheidde de volgende gevangenis:

- 1 **Huizen van Bewaring**, bestemd voor hen die straffen van hechtenis of van militaire detentie moeten ondergaan, en voor allen die op andere wijze door een rechterlijke uitspraak van hun vrijheid zijn beroofd (bijvoorbeeld gijzeling);
- 2 **Strafgevangenis** onder te verdelen in;
  - gewone strafgevangenis voor de tenuitvoerlegging van burgerlijke en militaire gevangenisstraffen;
  - bijzondere strafgevangenis voor straffen van meer dan vijf jaar; gevangenen die jonger waren dan achttien of ouder dan zestig, alsmede zieken, werden hier opgenomen, omdat zij hun detentie niet in eenzaamheid mochten ondergaan.
- 3 **Passantenhuizen**, bestemd voor het tijdelijk onderbrengen van gedetineerden.

De Wet van 1886 bouwde voort op de regeling van 1821. De huizen van bewaring 'nieuwe stijl' waren een logische voortzetting van de eertijds in de Burgerlijke Militaire Huizen van Verzekering samengevoegde gestichten en huizen van bewaring 'oude stijl'. De gewone en de bijzondere strafgevangenis

vervingen de Huizen van Reclusie en Tuchtiging. Naast gevangenen kwamen er Rijkswerkinrichtingen voor bedelaars, landlopers en souteneurs.¹⁸

De voornoemde reorganisatie had ook gevolgen voor de bestuursinrichting. Bij een ministerieel schrijven van 24 augustus 1886 werden de Commissarissen des Konings van hun voorzitterschap van de Colleges van Regenten ontheven.¹⁹ Vervolgens werd op 31 augustus 1886 een ‘algemene maatregel van inwendig bestuur voor de Nederlandse gevangenen’ afgekondigd.²⁰ Het beheer van de gestichten kwam te berusten bij de directeur, die onder de Colleges van Regenten kwamen te ressorteren. Deze colleges, waarvan de leden en de voorzitter op voordracht van de leden zelf door de Koning werden benoemd, dienden uit minstens drie personen te bestaan. Het college hield toezicht op alle het gesticht betreffende aangelegenheden. De met het dagelijks beheer belaste directeur was aan dit college ondergeschikt. Hij was verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken, de bewaking, de veiligheid en de orde en tucht. De directeur werd benoemd door de Koning, het personeel door de Minister van Justitie.

De positie van de directeur werd na 1886 geleidelijk aan versterkt ten koste van die van het bestuur. Zo kon hij sinds 1920 als adviserend lid deel uitmaken van het College van Regenten.²¹ In 1941 werd bepaald dat alle werkzaamheden en besluiten krachtens de Gevangenismaatregel (Stb. 1932, 194) aan het gestichtsbestuur opgedragen, voortaan tot de competentie van de directeur zouden behoren. Vanaf die tijd mocht de directeur zonder tussenkomst van de colleges met het Departement corresponderen.²²

Met de invoering van het Wetboek van Strafrecht in 1886 en de opkomst van de Moderne Richting in het strafrechtelijk denken, nam de belangstelling voor justitiabelen toe. Het klassieke vergeldingsrecht maakte plaats voor denkbeelden waarin ruimte bestond voor het reclasseren van (letterlijk het maatschappelijke herintegreren) van gedetineerden.

3.4 Het gevangeniswezen tijdens de Eerste Wereldoorlog en het Interbellum

Alhoewel Nederland niet rechtstreeks bij de Eerste Wereldoorlog was betrokken, bleef deze niet zonder gevolgen voor het gevangeniswezen hier te lande. Voor het ministerie van Justitie had de mobilisatie tot gevolg dat de executie van strafvonnissen aanvankelijk stagneerde. Zo konden bijvoorbeeld in de strafgevangenis te Rotterdam in de eerste maanden van de oorlog slechts enkele veroordeelden worden opgenomen aangezien een deel van de bewaarders gemobiliseerd was. Ook het transport van gevangenen werd gehinderd omdat er te weinig rijksveldwachters voor begeleiding beschikbaar waren en treinverkeer slechts beperkt mogelijk was.²³

De zogenaamde ‘Noodwet’ van 1918 (Stb. 1918, 607), bedoeld om de toestroom van gedetineerden tijdens de Eerste Wereldoorlog (veel smokkelaars en dergelijke) te kunnen verwerken, betekende een eerste inbreuk op het organisatieschema van 1886.²⁴ Deze wet stond toe dat alle soorten straf in alle soorten gestichten konden worden uitgezeten, mits de seksen van elkaar gescheiden waren en zoveel mogelijk ook de verschillende categorieën ingesloten. De ‘Noodwet’ liep vooruit op een beoogde herziening van de organisatie van het gevangeniswezen en het strafstelsel. Deze werd uiteindelijk pas in de jaren vijftig van de twintigste eeuw gerealiseerd. In de dagelijkse praktijk greep men in het Interbellum grotendeels weer terug op de situatie zoals die vóór de ‘Noodwet’ was geweest. Wel werd bijvoorbeeld het principe dat gevangenisstraf cellulair moest worden ondergaan doorbroken.²⁵ Om aan de capaciteitsbehoefte te voldoen, werd in de zogenaamde openluchtgevangenis te Veenhuizen gekozen voor gemeenschappelijke tenuitvoerlegging.²⁶

De absolute en de eenvormigheid van de celstraf werd overigens meer en meer als een bezwaar gevoeld, zo deelde de toenmalige minister van Justitie, mr. Th. Heemskerk, in een circulaire van 15 mei 1923 mede aan de colleges van regenten. De minister meende dat ook in de cellulaire gevangenen onder bepaalde omstandigheden de afzondering wat gemitigeerd kon worden. Hiervoor dienden de regels uit 1886 gewijzigd te worden. In 1925 is de Gevangenismaatregel aan de nieuwe praktijk aangepast.²⁷

3.5 Terbeschikkingstelling van de regering

Op grond van de Krankzinnigenwet van 1884 was het mogelijk ontoerekeningsvatbare daders die strafrechtelijk in een krankzinnigengesticht waren geplaatst snel te ontslaan. Hierbij kwam geregeld de veiligheid van de maatschappij in het gedrang. Teneinde in deze leemte te voorzien traden in 1928 de zogenaamde ‘Psychopathenwetten’ in werking. Deze wetten waren rees in 1911 ingediend maar de verschillende ministers van Justitie hadden er daarna nog wijzigingen in aangebracht.²⁸ Met de ‘Psychopathenwetten’ introduceerde de overheid de maatregel van terbeschikkingstelling van de regering (TBR). Deze maatregel was van toepassing op zowel de volledig als op de verminderd toerekeningsvatbare dader. Het doel van de TBR was tweeledig: voorop stond de bescherming van de maatschappij tegen de gevaarlijke, psychisch gestoorde dader en daarnaast stond de wet een medisch-psychiatrische behandeling gericht op resocialisering van de terbeschikkinggestelden. Strafrechtelijke plaatsing van volledig ontoerekeningsvatbare daders in een krankzinnigengesticht bood in een aantal gevallen niet altijd voldoende garanties voor de veiligheid van de maatschappij. De introductie van de ‘Psychopathenwetten’ bood de rechter de mogelijkheid straf met TBR op te leggen. Bij strafoplegging met TBR vond plaatsing in een krankzinnigengesticht plaats.

De verminderd toerekeningsvatbare dader kon voortaan worden gestraft naar de mate waarin hij schuldig werd geacht. Voor zover hij als gevolg van een ‘gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis der geestesvermogens’ niet verantwoordelijk voor zijn daden was, werd hij ter beschikking van de regering gesteld ‘teneinde van harentwege te worden verpleegd’.

Voor het opleggen van TBR golden verschillende voorwaarden. In de eerste plaats moest de dader aantoonbaar psychisch gestoord zijn geweest tijdens het plegen van het delict. Verder kon TBR alleen worden opgelegd naar aanleiding van een beperkt aantal strafbare feiten. Ten slotte diende ‘het belang der openbare orde’ het toepassen van de TBR te vorderen.

TBR kon onvoorwaardelijk worden opgelegd. De duur ervan was in beginsel ongelimiteerd. Er gold weliswaar een termijn van twee jaar, maar op vordering van het openbaar ministerie kon de rechter deze termijn telkens met twee jaar verlengen. Wanneer de terbeschikkinggestelde geschikt was voor resocialisatie en geen gevaar meer opleverde voor de maatschappij kon de minister van Justitie hem (on)voorwaardelijk ontslag verlenen. Daarnaast kon de rechterlijk ook voorwaardelijke TBR opleggen. Hij kon bevelen dat onder bepaalde voorwaarden de TBR niet ten uitvoer zou worden gelegd. Hij gaf daarbij aan de reclassering opdracht om betrokkenen hulp en steun te verlenen bij het naleven van de voorwaarden.

Wanneer betrokkenen zich niet aan de voorwaarden hield kon voorwaardelijke TBR worden omgezet in onvoorwaardelijke TBR. De onvoorwaardelijke TBR werd ten uitvoergelegd in een ‘Rijkasyl voor psychopathen’ of in een particuliere inrichting. Daarnaast was het, onder verantwoordelijkheid van een rijks- of particuliere inrichting, verpleging in een gezin mogelijk. Na 1945 werd van deze mogelijkheid geen gebruik meer gemaakt. Uitgangspunt was verpleging in particuliere zorg, waarbij de rijksasiels een aanvullend karakter hadden. De rijksinrichtingen staan onder beheer van het ministerie van Justitie, terwijl de particuliere instellingen uitsluitend een kostenvergoeding ontvangen. Deze laatste instellingen zijn meer autonoom voor wat betreft de aanstelling van personeel en op financieel gebied.

Al in de jaren dertig kregen de inrichtingen te kampen met capaciteitsproblemen. TBR werd vaker opgelegd dan voorzien en het langdurig verblijf van verpleegden veroorzaakte al spoedig voor wachtlijsten. Het gevolg was dat veel terbeschikkinggestelden in afwachting van plaatsing in een inrichting vaak voor lange tijd als passanten in een huis van bewaring op moesten verblijven. De passantenproblematiek is nog immer actueel.

De doelstelling van de overheid met betrekking tot de maatregel van de terbeschikkingstelling is sinds haar intrede in het sanctiestelsel (1928) vrijwel ongewijzigd gebleven. Deze maatregel is bedoeld voor niet of minder toerekeningsvatbare daders. Het primaire doel van de terbeschikkingstelling is

maatschappijbeveiliging. Op korte termijn wordt dit verwezenlijkt door opsluiting en op langere termijn wordt door middel van therapie getracht het gevaar dat de veroordeeld oplevert weg te nemen. Het uiteindelijke doel van de maatregel is dat de veroordeelde op den duur weer terug kan keren in de samenleving (resocialisatie)

3.6 De Tweede Wereldoorlog en het gevangeniswezen

Wanneer een Nederlander in bezet Nederland door een Duitse rechtbank tot een vrijheidsstraf werd veroordeeld, hing het van de aard en de duur van die straf af of die in Nederland, dan wel in Duitsland moest worden uitgezeten.²⁹ Als men een tuchthuisstraf kreeg opgelegd, werd men altijd naar Duitsland overgebracht, aangezien er in Nederland geen tuchthuizen in de zin van de Duitse Wet bestonden. Medio 1941 besloot het Reichskommissariat dat Nederlanders, die een straftijd van meer dan drie maanden kregen, naar Duitsland zouden worden overgebracht. Nadat het vervoer daarheen aanvankelijk per overvalwagen met motorescorte gebeurde, werd er later vaak van speciale gevangeniswagens gebruik gemaakt. In de tweede helft van 1944 gebeurde dit zelfs met behulp van veewagens. In totaal zijn er tijdens de oorlog circa 2000 Nederlanders naar verschillende tuchthuizen in het Rijngebied getransporteerd.

De gevangenen die niet tot een tuchthuisstraf werden veroordeeld, bleven in de Duitse afdelingen van verschillende Nederlandse gevangenissen, waaronder die te Rotterdam en 's-Gravenhage. Daarnaast had de bezetter onder meer de gevangenis aan het Wolvenplein en het Huis van Bewaring aan de Gansstraat te Utrecht geheel geannexeerd. Deze deden respectievelijk dienst als Deutsche Untersuchungs- und Strafgefängnis en Kriegswehrmachtgefängnis. Laatstgenoemde instelling ressorteerde onder de Wehrmacht, terwijl de overige gevangenissen binnen het ressort van de Duitse politie vielen. Zo werd het regime van de Strafgedetineerden te Scheveningen - het Oranjehotel - pas in februari 1941 berucht, doordat het Nederlandse personeel toen door Duits werd vervangen.³⁰

3.7 Bijzondere rechtspleging

Onmiddellijk na de oorlog werd begonnen met het arresteren van personen die feiten hadden begaan, strafbaar gesteld in het in 1943 door de Nederlandse regering in Londen vastgestelde Besluit Buitengewoon Strafrecht (Stb. 1944, D 61) en diegenen op wie het in 1944 afgekondigde Tribunaalbesluit (Stb. 1944, E 101) van toepassing was. Dit besluit voorzag in een tuchtrechtelijke straf voor onvaderlandslievend gedrag. In juli 1945 bevonden zich reeds meer dan 100.000 politieke delinquenten in voorlopige hechtenis. Ze werden ondergebracht in zogenaamde bewarings- en interneringskampen, maar ook wel geplaatst in reguliere gestichten. Deze kampen vielen tot 1 januari 1946 onder het Militair Gezag. Vanaf deze datum ressorteerden ze onder het directoraat-generaal Bijzondere Rechtspleging van het ministerie van Justitie. Per 1 juli 1948 werd het beheer over de toen nog aanwezige kampen overgedragen aan het reguliere gevangeniswezen. Door strafkwijschelding op grote schaal liep het aantal politieke gedetineerden snel terug.³¹

3.8 Herziening van het gevangenisstelsel

Door de ervaringen gedurende de Tweede Wereldoorlog, waarin veel Nederlanders persoonlijk kennis maakten met detentie, gingen er na 1945 steeds meer stemmen op om het penitentiaire recht te hervormen. Met name verzetsmensen die tijdens de Duitse bezetting in gevangenissen hadden gezeten, gaven de aanzet tot gevangenis hervormingen. Politici en hervormers typeerden de cellulaire praktijk na de oorlog in grote meerderheid als 'wreed' en 'barbaars'. De oplossing moest worden gezocht in een doelgerichte socialisering van de straf, waarbij van omgang met andere gevangenen juist een resocialiserend effect werd verwacht.

In 1946 stelde de overheid onder voorzitterschap van mr. Fick een commissie in om te adviseren over de hervorming van het gevangenisstelsel. De commissie presenteerde in 1948 een plan voor de gevangensihervorming. Veel van de adviezen van de commissie Fick werden overgenomen in nieuwe Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596). Deze kaderwet en de nieuwe Gevangenismaatregel (1953, 237), die een gedetailleerde uitwerking van de aangenomen beginselen inhield, traden op 1 juni 1953 in werking.³²

Eén van de adviezen die de wetgever overnam, was het voorstel om de Colleges van Regenten door commissies van toezicht te vervangen en het beheer van de gevangenen volledig in handen van de directeur te leggen. Hierdoor kregen de directeuren de volledige verantwoordelijkheid voor het beleid in de gevangenen.³³ De commissies van toezicht hadden slechts een adviserende taak. De directeur werd tevens voorzitter van de gestichtsraad. Hierin hadden de adjunct-directeur, de hoofden van de dienstsectoren en de aan het gesticht verbonden ambtenaren, die in het bijzonder met de hulpverlening waren belast, zitting. Voortaan was het hun taak om toezicht te houden op alle aangelegenheden betreffende het gesticht, in het bijzonder de behandeling van gedetineerden en de naleving van de voorschriften; het adviseren inzake aangelegenheden betreffende het gesticht en het geven van hun mening en het doen van suggesties aan de directeur.³⁴ De directeur werd verplicht om jaarlijks een verslag over zijn werkzaamheden aan de Minister uitbrengen.

Krachtens de nieuwe Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) en de nieuwe Gevangenismaatregel (Stb. 1953, 238) kwam een gemengd stelsel van cellulaire en gemeenschappelijke opsluiting tot stand. De Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) maakte onderscheid tussen:

- 1 **Huizen van Bewaring**, bestemd voor het ondergaan van hechtenis of militaire detentie, voor voorlopige hechtenis en andere vrijheidsberovingen door rechterlijk vonnis of beschikking. Daarnaast konden ook 'passanten' worden ondergebracht.
- 2 **Gevangenen**, bestemd voor de tenuitvoerlegging van gevangenisstraffen, in bijzondere gevallen voor hen, die hechtenisstraf of militaire detentie moesten ondergaan. Gevangenen en Huizen van Bewaring mochten evenwel niet in hetzelfde gebouw gevestigd zijn.
- 3 **Rijkswerkinrichtingen**, bestemd voor opname van personen die als bijkomende straf tot plaatsing in een rijkswerkinrichting zijn veroordeeld.
- 4 **Rijksasielen voor psychopaten**, bestemd voor geestelijk gestoorden of ter beschikking van de regering gestelden.

In iedere arrondissementshoofdplaats of in een onmiddellijk aangrenzende gemeente moest tenminste één Huis van Bewaring zijn. Het ministerie van Justitie was verantwoordelijk voor het verdere vestigingsbeleid. Ten aanzien van het gevangeniswezen voerde de overheid een systeem van *differentiatie* (verschillende regimes in de gevangenen) in. Dit stelsel was gebaseerd op een nieuwe lezing van de art. 11 en 12 van het Wetboek van Strafrecht. (art. 11 luidde nu: 'Gevangenisstraf wordt naar gelang van de persoonlijkheid van de veroordeelde in algehele of in beperkte gemeenschap dan wel in afzondering ondergaan' en art. 12: 'Iedere gevangene wordt zoveel mogelijk geplaatst in een gesticht, welks regime het meest met zijn persoonlijkheid strookt, waarbij zowel op de duur der straf als op de reclasseringsmogelijkheden voor de gevangene wordt gelet'). Iedere gevangenis kreeg dus een eigen regime en populatie.³⁵

De voornaamste wijziging in nieuwe Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) was de afschaffing van de in loop van de tijd al aangetaste celstelsel. 'Het leven in afzondering is onmenselijk', aldus de Memorie van Toelichting op de nieuwe wet.³⁶ De verwachting was dat de gemeenschappelijke tenuitvoerlegging een heilzame werking zou hebben op de gedetineerden. Door een bepaald klimaat - een bepaald regime in een bepaalde groep - zouden gedetineerden een positieve invloed op elkaar uitoefenen. Tegenwoordig doet deze veronderstelling naïef aan, maar toentertijd paste het geheel in vertrouwen dat men koesterde in de mogelijkheden van de gedragswetenschappen om de gevangenen te

verbeteren.

De centrale en enigszins tweeslachtige gedachte achter het nieuwe gevangenisstelsel was verwoord in art. 26 van de Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596); 'Met handhaving van het karakter van de straf of de maatregel wordt hun tenuitvoerlegging mede dienstbaar gemaakt aan de voorbereiding der gedetineerden in het maatschappelijk leven.' Het doel van de detentie was zowel de bestraffing als de resocialisatie van de gedetineerde.

Natuurlijke bestond ook het besef dat gemeenschappelijke tenuitvoerlegging het gevaar van 'criminele infectie' met zich meebracht. Dit gevaar trachtte de overheid te bezweren door de gedetineerden middels selectie in zorgvuldig samengestelde groepen onder te brengen. Deze groepsindeling moest niet slechts criminele infectie voorkomen, maar tevens een bijdrage leveren aan de verbetering van de gedetineerden. Het regime zou namelijk afgestemd worden op de persoonlijkheid van de gedetineerde binnen de groep. Dit zou bevorderlijk zijn voor de reïntegratie van de gevangene in het maatschappelijk leven. Sleutelwoorden in het nieuwe gevangenisstelsel waren resocialisatie, differentiatie en selectie.

3.9 Verruiming van de resocialisatie-doelstelling

De voornaamste doelstelling van het gevangeniswezen na de Tweede Wereldoorlog was de resocialisatie van de gedetineerden. Hieronder verstond men echter al spoedig veel meer dan 'de voorbereiding van de terugkeer der gedetineerden in het maatschappelijk leven'. In rapporten en nota's kreeg het begrip resocialisatie eveneens de betekenis van vergroting, of in ieder geval handhaving van zelfrespect, zelfvertrouwen, verantwoordelijkheidsgevoel, eigen initiatief en sociale weerbaarheid. Het gebruik van fysieke dwangmiddelen viel hiermee steeds moeilijker mee te rijmen.

Met de voortdurend ruimer geïnterpreteerde 'resocialisatie-opdracht' als uitgangspunt, werd de liberalisering van het gevangeniswezen tot aan het einde van de jaren zestig voortvarend ter hand genomen. Al spoedig bleek evenwel dat de verwachtingen te hoog gespannen waren. Wetenschappelijke onderzoeken toonden aan dat de resocialiserende behandeling van gevangenen geen gunstige effecten hadden gehad op degene die hetzelfde misdrijf opnieuw beging (recidive). Bovendien noopte de toenemende criminaliteit tot gepaste bescheidenheid ten aanzien van de mogelijkheid van justitiële misdaadbestrijding. Onomstotelijk bleek dat veroordeelden door een gevangenisstraf doorgaans geen betere mensen werden. De straf werkte niet afschrikwekkend, maar werkte de resocialisatie juist tegen. In het begin van de jaren zeventig probeerde men daarom de (korte) vrijheidsstraf terug te dringen, waarmee de sluiting van penitentiaire inrichtingen tot de mogelijkheid ging behoren. Toen een aantal inrichtingen daadwerkelijk werd gesloten ontstond er echter al snel plaatsgebrek. Om deze redenen werden in 1975 alle straffen van veertien dagen en minder kwijtgescholden.³⁷ Dit besluit veroorzaakte dusdanig veel opschudding dat de toenmalige staatssecretaris van Justitie moest aftreden.

In het algemeen kan geconstateerd worden dat de resocialisatie-doelstelling in de jaren zeventig en tachtig plaats maakte voor veel bescheidener doelstellingen als humanisering van de detentie en het tegengaan van de schade die door de detentie wordt veroorzaakt. Vanaf het eind jaren zeventig werden regimes opgezet waarin de overheid meer dan tot dusver rekening hielden met persoon en persoonlijkheidskenmerken. Deze ontwikkeling zette in de jaren tachtig sterk door. De departementale nota *Taak en toekomst van het Nederlandse gevangeniswezen* uit 1982 was hierbij van 'cruciale betekenis'.³⁸

Nieuwe kernbegrippen waren regionalisering en detentiefasering. Met regionalisering wordt bedoeld dat de veroordeelde moet worden gedetineerd in een inrichting nabij zijn woonomgeving. Onder detentiefasering wordt het streven verstaan om gedetineerden in de loop van de detentie steeds meer vrijheden toe te staan. Men hoopt dat hiermee de terugkeer in de maatschappij voor de gedetineerden soepeler verloopt.

3.10 Beklag en beroep

Formeel kende de Beginselenwet gevangeniswezen 1951 (Stb. 1951, 596) nauwelijks rechten toe aan gevangenen. Hun beklagmogelijkheden werden enigszins uitgebreid. Daarnaast konden zij beroep aantekenen tegen plaatsing of overplaatsing in het kader van de differentiatie van het gevangeniswezen.

Twee ernstige opstanden in het Huis van Bewaring in Groningen in 1971 en enkele andere acties en opstandjes in andere steden, plaatsten de situatie van gevangenen in het middelpunt van de politieke en publieke belangstelling. Op deze woelige en gedenkwaardige periode binnen het emancipatieproces van gevangenen volgde een fundamentele verbetering van de rechtspositie van de gedetineerden, althans in het licht van de tamelijk rechteloze positie waarin zij eeuwenlang hadden verkeerd. De verbetering kwam niet alleen tot uiting in het beklagrecht voor gedetineerden, maar ook in de daaropvolgende aanpassingen van de Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) en de Gevangenismaatregel (Stb. 1953, 238). Spoedig volgden uitbreidingen van verlof- en bezoekmogelijkheden.

Sinds 1977 hebben de gedetineerden in de gevangnissen en huizen van bewaring het zogenaamde beklagrecht. Een beklagcommissie (samengesteld uit drie leden van de commissie van toezicht) oefent een rechtsprekende taak uit. De gedetineerden in TBR-inrichtingen kregen in 1988 een soortgelijk klachtrecht. Ook daar schreef de wetgever bij elke inrichting sindsdien een beklagcommissie voor die werd samengesteld uit leden van de commissie van toezicht (zie § 3.12).

De beklagcommissies kunnen besluiten nemen waaraan de directeur van een inrichting gebonden is. Tegen een besluit van de beklagcommissie staat een beroep open. Het beroep wordt behandeld door (een commissie uit) de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing.

3.11 Introductie alternatieve sancties

In vrijwel alle westerse landen zijn de afgelopen decennia alternatieven ontwikkeld voor vrijheidsstraffen. De Verenigde Staten en Engeland namen daarbij het voortouw. Daar werden de eerste alternatieve sancties opgelegd in het midden van de jaren zestig en de jaren zeventig.

Hier te lande legde in 1971 een politierechter te Arnhem in plaats van een vrijheidsstraf een aantal uren werkzaamheden op. Alhoewel na hoger beroep en cassatie de Hoge Raad geen antwoord gaf op de vraag of een dergelijke sanctie mogelijk was als voorwaardelijke veroordeling, vormde het vonnis in 1974 de aanleiding tot de instelling van de Commissie alternatieve strafrechtelijke sancties. De commissie adviseerde het ministerie om experimenten te starten met deze nieuwe strafvorm. Intern was de commissie echter verdeeld over de vraag in welke juridische vorm de straf gegoten moest worden. Vanaf 1981 zijn de experimenten met dienstverlening ('alternatieve sancties') voor zowel jeugdigen als volwassenen van start gegaan.³⁹

In de jaren tachtig maakten de alternatieve sancties een explosieve groei door. Nadat het succes van het experiment was gebleken, werd de dienstverlening in 1989 wettelijk geregeld in de Wet onbetaalde arbeid ten algemene nutte. De grondslag voor deze wet vormde het eindadvies van de Voorbereidingsgroep Experimenten dienstverlening (commissie Van Buren). In haar rapport adviseerde de commissie om de dienstverlening wettelijk te regelen. Meer concreet adviseerde zij om de dienstverlening uitsluitend als hoofdstraf op te nemen ter vervanging van onvoorwaardelijke vrijheidsstraf en alleen op te leggen met instemming van de verdachte. Met de wettelijke regeling kreeg de dienstverlening de vorm van hoofdstraf onder de benaming 'onbetaalde arbeid ten algemene nutte'.⁴⁰

Gelijktijdig met de invoering van de wettelijke regeling, stelde het ministerie de Overleg- en adviescommissie alternatieve sancties (OCAS) in. De opdracht aan de commissie behelsde de evaluatie, advisering en stimulering ter zake van alternatieve sancties. De OCAS gaf met haar adviezen een belangrijke impuls aan de verdere ontwikkeling van de alternatieve sancties. Op advies van de OCAS startte de overheid op experimentele basis met leerprojecten. Daarnaast analyseerde de OCAS de knelpunten in de regelgeving en adviseerde de overheid omtrent de rechtspositie van de alternatief

gestrafte.

3.12 Herziening TBR

Op 1 september 1988 trad de zogenaamde Wet herziening TBR (Stb. 1986, 587) in werking. Reeds in 1972 (sic) was het wetsvoorstel tot stand gekomen. De trage parlementaire behandeling was voornamelijk het gevolg van het voornemen om de TBR te koppelen aan het wetsontwerp Bijzondere Opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen (BOZP). Vooral het regelen van de rechtspositie van patiënten bleek een struikelblok. Men besloot van de oorspronkelijke opzet af te zien en de rechtspositie van terbeschikkinggestelden voorlopig tijdelijk te regelen.

Een belangrijk aspect van de nieuwe wetgeving was de gewijzigde terminologie. Men sprak voortaan niet meer van ‘TBS van de regering’ (TBR) maar van terbeschikkingstelling (TBS). De reden voor deze naamsverandering lag in het feit dat voorwaardelijke en onvoorwaardelijke TBR vervangen werd door respectievelijk TBS met dwangverpleging en TBS zonder dwangverpleging. In het laatste geval kan de verpleging (in een TBS-kliniek) uitsluitend op vrijwillige basis geschieden. Andere terminologische wijzigingen zijn het verdwijnen van de termen psychopatenzorg en krankzinnigengesticht.

De voorwaarden voor het opleggen van de terbeschikkingstelling met dwangverpleging bleven grotendeels ongewijzigd. Bij de terbeschikkingstelling zonder dwangverpleging kon de rechter aanwijzingen geven. Van voorwaarden was evenwel geen sprake meer. Het niet naleven van de voorwaarden was op zich geen grond voor omzetting van TBS zonder dwangverpleging in TBS met dwangverpleging.

Een belangrijke wijziging betrof de duur van de TBS. Deze was voortaan ‘selectief’ gelimiteerd. TBS zonder dwangverpleging, die voor twee jaar werd opgelegd, was slechts éénmaal verlengbaar, hetzij met één jaar, hetzij met twee jaren indien de veiligheid van anderen of algemene veiligheid van personen of goederen dat eist.

TBS met dwangverpleging, die eveneens voor twee jaar werd opgelegd, kende twee varianten:

- TBS naar aanleiding van een misdrijf waaraan geen geweldsfactor kleeft, kon twee keer worden verlengd met én jaar of éénmalig met twee jaar;
- TBS wegens een geweldsmisdrijf dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor één of meer personen kon onbeperkt met steeds één of twee jaar worden verlengd als de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen na vier jaar verdere verlenging eist.

TBS met dwangverpleging kon door de minister van Justitie voorwaardelijk worden beëindigd. De algemene voorwaarde hierbij was dat de terbeschikkinggestelde zich niet aan enig misdrijf schuldig zou maken. Daarnaast kon de minister bijzondere voorwaarden stellen, bij voorbeeld het inschakelen van de reclassering. Ook definitieve beëindiging van de TBS (zowel TBS met als zonder dwangverpleging) kon te allen tijde door de minister van Justitie geschieden.

De Wet herziening TBR (Stb. 1986, 587) regelde bovendien het proefverlof. Voorheen steunde deze slechts op een circulaire van de minister van Justitie uit 1947. De minister van Justitie verleende machtiging tot het verlenen van proefverlof uitsluitend wanneer de kans op recidive gering was. Zowel de minister als het hoofd van de inrichting kon het proefverlof beëindigen.

Gelijktijdig met de Wet herziening TBR (Stb. 1986, 587), trad ook de Tijdelijke regeling van de rechtspositie van ter beschikking gestelden (Stb. 1987, 55) in werking. In 1983 was onder leiding van de oud-staatssecretaris van Justitie, mr. E.A. Haars, de Commissie Rechtspositie Ter beschikking gestelden geïnstalleerd. In december 1987 had de commissie haar eindrapport in de vorm van een wetsvoorstel gepresenteerd. In afwachting van een definitieve wettelijke regeling, stelde het ministerie voorlopig een tijdelijke regeling op.

Deze tijdelijke regeling gaf voorschriften met betrekking tot een aantal materiële zaken, zoals briefwisseling, bezoek en bewegingsvrijheid. Op een aantal gronden kon het inrichtingshoofd deze rechten beperken. Ten aanzien van de formele rechtspositie van terbeschikkinggestelden werd geregeld dat de meeste inbreuken op materiële rechten vatbaar waren voor beklag en vervolgens voor beroep. Een beklagcommissie, benoemd uit de commissie van toezicht, behandelt de klaagschriften. Tegen een besluit op een klaagschrift kon zowel de ter beschikkinggestelde als het inrichtingshoofd beroep aantekenen bij de sectie TBS van de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing.

De ingrijpende wijziging van de TBS-maatregel verbeterde vooral de (rechts-)positie van de veroordeelde sterk. Niet en verminderd toerekeningsvatbare daders kunnen sindsdien nog slechts na het plegen ernstige delicten ter beschikking worden gesteld. Het uitgangspunt van de wet is dat de terbeschikkingstelling niet langer duurt dan vier jaar. Voor verpleegden die veroordeeld zijn voor een geweldsdelict en die een terbeschikkingstelling met dwangverpleging ondergaan, is de maatregel van onbepaalde duur. Overigens is dit meestal (90%) het geval. De rechter kijkt elke twee jaar, en soms zelfs om het jaar, of continuering van de TBS noodzakelijk is. In geval van verlenging kan de veroordeelde sinds 1988 een beroep instellen bij de penitentiaire kamer van het gerechtshof te Arnhem.⁴¹

Ondanks de ingrijpende wijzigingen met betrekking tot de maatregelen van de terbeschikkingstelling, bleef het primaire doel van de maatregel ongewijzigd: maatschappijbeveiliging. Op korte termijn wordt dit verwezenlijkt door opsluiting en op langere termijn door therapie. Hierbij blijft het uiteindelijk doel dat de veroordeelde op een bepaald moment kan terugkeren in de samenleving. Om de terugkeer voor te bereiden wordt een uitgebreid stelsel van verloven gehanteerd.

3.13 Veranderde visie op de vrijheidsstraf

Bij een brief aan de Tweede Kamer bood de toenmalige staatssecretaris van Justitie in 1990 de notitie *Herziening differentiatiestelsel gevangeniswezen* aan. In deze notitie stond een andere visie op de vrijheidsstraf centraal. In de loop van de tijd werd de vrijheidsstraf – ook in de ambtelijke stukken – steeds meer gezien als pure vrijheidsontneming. De staatssecretaris stelde in deze notitie (in voetspoor van de Groningse emeritus hoogleraar strafrecht Van Veen) dat de veroordeelde door het opleggen van een vrijheidsstraf onder een regime wordt gesteld. Tot dan toe waren de aspecten straf en resocialisatie bij de tenuitvoerlegging van het vonnis scherp gescheiden. De straf bestond uit de vrijheidsbeneming en de resocialisatie vond plaats via het regime (de wijze waarop aan de detentie inhoud werd gegeven). In de herzieningsvoorstellen verliet de staatssecretaris deze visie op de tenuitvoerlegging. Hij stelde zich op het standpunt dat regime en vrijheidsbeperking niet van elkaar kunnen worden losgekoppeld. Regimes dienen niet uitsluitend de resocialisatie maar hebben wel degelijk een strafaspect. Bij de voorbereiding op de terugkeer in de samenleving moesten twee beginselen centraal worden gesteld: detentiefasering en regionalisering. Beide beginselen moesten in de wet worden vastgelegd.

Daarnaast was de staatssecretaris van oordeel dat strafinrichtingen in de toekomst verschillende functies, en daarmee ook verschillende regimes, zouden moeten hebben.⁴²

Het voornemen om een wettelijke basis te creëren op grond waarvan het een gedetineerde (uiteraard onder bepaalde voorwaarden) kan worden toegestaan buiten de inrichting te verblijven, was eveneens in de voornoemde notitie verwoord. Naar aanleiding van deze notitie werd een ambtelijke projectstructuur opgezet die dit voornemen verder uitwerkte. In overeenstemming met het advies dat de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing hierover uitbracht, bestond de voornoemde projectstructuur uit de stuurgroep *Herziening differentiatiestelsel* en drie daaronder ressorterende werkgroepen. Deze werkgroepen ontwikkelden voorstellen op allerlei deelterreinen (interne en externe differentiatie, detentiefasering, extramurale executiemodaliteiten, regionalisering en vrouwen in detentie).⁴³

De stuurgroep *Herziening differentiatiestelsel* formuleerde in oktober 1991 een aantal aanbevelingen ten

aanzien deze nieuwe vorm van tenuitvoerlegging. Eén van haar adviezen behelsde het opnemen van een wettelijke basis voor extramurale executiemodaliteiten in de Beginselenwet Gevangeniswezen (Stb. 1951, 596).⁴⁴ Onder de naam ‘penitentiair programma’ kreeg deze wettelijke verankering uiteindelijk gestalte in de Penitentiaire Beginselenwet (Stb.1998, 430).⁴⁵ In de periode daarvoor vonden de verschillende experimenten met extramurale executie tijdens het laatste deel van de straf plaats op basis van art. 47 van de Beginselenwet Gevangeniswezen (Stb. 1951, 596). Het handelde hier om het zogeheten verlofartikel.⁴⁶

De departementale nota *Werkzame detentie* uit 1994 kondigde een nieuw detentiebeleid aan. De kern hiervan vormde de invoering van een standaardregime in de gesloten inrichtingen, waarbij arbeid centraal staat. Een sober basisregime is de regel, maar gedetineerden die bereid zijn zich in te zetten voor gedragsverandering krijgen bijzondere voorzieningen aangeboden. Deze voorzieningen zijn specifiek gericht op de bevordering van de maatschappelijke integratie na de detentie. In kader van detentiefasering kunnen gedetineerden, in de eindfase van de detentie, in een inrichting worden geplaatst met een regime dat bepaalde vrijheden biedt.⁴⁷

De nota maakte een onderscheid tussen de categorie gedetineerden voor wie een sober, verplichtend regime het meest aangewezen is, en een drietal bijzondere aandachtsgroepen: verslaafden, gestoorden, en gedetineerden met perspectief op maatschappelijke integratie.⁴⁸

3.14 Capaciteitsnood en nieuwe executiemodaliteiten

Terwijl in de overige Westerse landen voornamelijk de sterke stijging van de criminaliteit ten grondslag lag aan invoering van alternatieve sancties, speelde deze ontwikkeling aanvankelijk in Nederland geen rol. De criminaliteitsstijging en de daarmee verbonden capaciteitsnood in het gevangeniswezen deden zich hier later voor dan in andere landen. Niet zozeer de druk op de detentiecapaciteit, maar het streven naar verdergaande humanisering van het strafrecht was hier het uitgangspunt. De alternatieve straf bezag men voornamelijk als een humaan alternatief voor de vaak als onmenselijk en primitief beschouwde celstraf.

In de jaren negentig steeg echter de criminaliteit in ons land snel en ontstond er eveneens een capaciteitsnood. De vlucht van de alternatieve sancties in deze periode hing samen met de voornoemde ontwikkelingen. Naar mate de misdaad een massaler karakter kreeg, beschouwde de rechterlijke macht de alternatieve straf meer als een volwaardige sanctie; niet als een gunst maar als een passende straf.⁴⁹ De alternatieve straffen werden een middel om de toenemende druk op de celcapaciteit te verminderen en de kosten van strafrechtelijke sancties te drukken. Uit een onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatie Centrum van het ministerie van Justitie (WODC) uit 1993 bleek tevens dat de maatschappelijke acceptatie van alternatieve sancties groot was.⁵⁰

Naast de alternatieve sancties ontwikkelde de overheid ook andere executiemodaliteiten, zoals het penitentiaire programma (zie § 3.18) en het elektronisch toezicht. In 1995 startte het ministerie van Justitie met twee jaar durende experiment inzake de toepassing van Elektronisch Toezicht in de arrondissementen Leeuwarden, Groningen en Zwolle. De directe aanleiding voor het starten van het experiment met de Elektronisch Toezicht was de voortdurende schaarste aan celcapaciteit. Een ander motief was debat Elektronisch Toezicht de mogelijkheid biedt tot maatschappelijke integratie van de veroordeelde te bevorderen zonder dat dit ten kost hoeft te gaan van het strafkarakter van de interventie. Bij het experiment met het Elektronisch Toezicht was de reclassering nauw betrokken.

Na beëindiging van het landelijke experiment met het elektronisch toezicht in een aantal arrondissementen en de evaluatie daarvan door de WODC, besloot de Minister van Justitie in 1997 tot landelijke invoering van het Elektronisch Toezicht. De Tweede Kamer werd hierover geïnformeerd. Het Elektronisch Toezicht wordt voornamelijk in twee juridische vormen toegepast, namelijk in het kader van detentiefasering en in de combinatie met een taakstraf. Met de inwerkingtreding van de Penitentiaire Beginselenwet 1 januari 1999 is het elektronisch toezicht als vorm van detentiefasering onderdeel geworden van het penitentiair programma.

Door de ontwikkeling van verschillende executiemodaliteiten trad ook nieuwe wetgeving in werking of was deze in voorbereiding. De complexiteit van het sanctiestelsel nam als gevolg van deze ontwikkelingen toe, terwijl tegelijkertijd de inzichtelijkheid steeds verder afnam. Hiermee kwam ook de geloofwaardigheid van het sanctiestelsel ter discussie te staan, zeker bij de buitenwacht.⁵¹

3.15 Taakstraffen

Ten aanzien van de alternatieve sancties introduceerde het ministerie in 1993 een nieuwe terminologie. Voortaan sprak men over ‘taakstraffen’. Dit was het nieuwe verzamelbegrip voor alternatieve sancties of straffen. Aanleiding voor de introductie van deze nieuwe naam was de gedachte dat met de wettelijke regeling van de dienstverlening voor volwassenen en de wettelijke regeling van alternatieve sancties voor jeugdigen het ‘alternatieve’ karakter van de sanctie voorbij was. De alternatieve sancties waren inmiddels ingegroeid in het sanctiestelsel en namen naast de geldstraf en de celstraf een eigen plaats in.⁵²

Een taakstraf kan worden opgelegd als:

- een werkstraf;
- een leerstraf;
- een combinatie van beide.

In 1993 vroeg de toenmalige staatssecretaris van Justitie de OCAS om advies over een rechtspositie taakstraffen. Het rapport bevat aanbevelingen voor stroomlijning van de procedures en invoering van landelijke standaardregels ten behoeve van de tot taakstraf veroordeelden. De OCAS voegde aan haar advies een wetsvoorstel toe met wijzigingen van artikelen in het Wetboek van Strafrecht betreffende de ‘onbetaalde arbeid ten algemenen nutte’. Ook het rapport van de Commissie Korthals bevatte een aantal voorstellen voor het wijzigen van de wettelijke regeling van de werkstraf.⁵³

Het ministerie van Justitie en dat van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) voerde in dezelfde tijd overleg over taakstraffen. Hierbij kwam men tot een beleidsstandpunt over de uitvoering van de Arbeidswet in verband met de uitvoering van de werkstraf. Eind 1993 wees het departement van SZW in een nieuwsbrief aan de sociale diensten opnieuw op het belang van het doorlopen van de uitkering tijdens de uitvoering van een werkstraf.⁵⁴

In 1996 bood de toenmalige minister van Justitie, W. Sorgdrager, de *Beleidsnota Taakstraffen. Voor straf werken en leren* aan de Tweede Kamer. In de begeleidende brief schreef de bewindsvrouw: ‘Ik hecht grote waarde aan een brede toepassing van taakstraffen. Taakstraffen zijn uitermate geschikt voor de vervanging van korte vrijheidsstraffen en verbreden van de mogelijkheid voor de rechterlijke macht een gepaste sanctie op te leggen. Daarnaast hebben taakstraffen een human karakter en kunnen zij een positief effect hebben op de reïntegratie van delinquenten in de samenleving. Daarmee kunnen taakstraffen een bijdrage leveren aan recidivevermindering. Bovendien kan een verdere groei van taakstraffen de cellenproblematiek enigszins verminderen.’⁵⁵

In de *Beleidsnota Taakstraffen* wordt gesteld dat de taakstraf ‘een belangrijke aanvulling op het strafrechterlijke instrumentarium’ vormt. ‘Zij draagt bij aan maatwerk in de sanctieoplegging, een humane benadering van veroordeelden en goede kansen voor normbevestiging en resocialisatie’, aldus de nota.

In de aanbiedingsbrief sprak de minister tevens haar hoop uit om in de loop van 1996 een wetsvoorstel taakstraffen in te dienen. De *Beleidsnota Taakstraffen* kondigde een nieuwe regeling van de taakstraf aan. Daarnaast werden verschillende beleidsmatige voorstellen gedaan om de toepassing en kwaliteit van de taakstraf te verbeteren. In de praktijk bleken zich evenwel een aantal knelpunten voor te doen.⁵⁶ De indiening van het voornoemde wetsvoorstel liet dientengevolge nog enige jaren op zich

wachten.

3.16 Sturen op afstand

Sinds 1 januari 1995 is de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) een agentschap van het ministerie van Justitie. De DJI is organisatorisch ondergebracht bij het Directoraat-generaal Preventie, Jeugd en Sancties. De dienst draagt zorg voor de tenuitvoerlegging van de vrijheidsbenemende maatregelen en straffen. Het leidend principe achter deze verzelfstandiging was de scheiding van beleid en uitvoering door middel van het concept 'sturen op afstand'. Jaarlijks worden met de DJI afspraken gemaakt over de te leveren prestaties en de bijbehorende vergoeding. De basis voor de jaarlijkse (kader)afspraken ligt onder meer in een door het kerndepartement opgesteld meerjarenbeleidskader. In 1996 werd het eerste meerjarenbeleidskader opgesteld in samenspraak met de verschillende organisaties op het gebied van de sanctietoepassing. Voor het agentschap DJI bleef de minister van Justitie de integrale politieke verantwoordelijkheid dragen.⁵⁷

3.17 Nieuwe wetgeving met betrekking tot TBS

In 1997 traden twee wetten in werking betreffende de maatregel TBS. De zogenaamde 'Wet Fokken' (Stb. 1997, 282) en de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 280). Gelijktijdig met deze twee wetten trad tevens het Reglement verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 217) in werking. Dit reglement geeft nadere regels die voortvloeien uit de nieuwe beginselenwet. De 'Wet Fokkens' behelst een wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering omtrent de terbeschikkingstelling en de sanctietoepassing ten aanzien van geestelijk gestoorde delinquenten. Deze wet regelt de externe rechtspositie. De Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 280) regelt de interne rechtspositie van terbeschikkinggestelden, dat wil zeggen de rechten en plichten van de verpleegden en hun klachtrecht.

Onder de reikwijdte van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 280) vallen niet alleen de terbeschikkinggestelden, maar ook de 'overige verpleegden strafrechttoepassing'. Tot deze groep worden onder meer gevangenen gerekend die in een TBS-inrichting zijn geplaatst of personen aan wie door de rechter in het kader van een TBS met aanwijzing of als bijzondere voorwaarde is bepaald dat zij zich in een TBS-inrichting moeten laten opnemen. De regels omtrent (proef)verlof zijn tevens van toepassing op terbeschikkinggestelden in niet-justitiële TBS-inrichtingen. Hun interne rechtspositie wordt geregeld in de Wet BOPZ.

De regels omtrent de interne rechtspositie van terbeschikkinggestelden, voorheen geregeld in de tijdelijke regeling, werden nu opgenomen in de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 280). Daaraan toegevoegd werd het recht op telefoonverkeer en de regeling over contacten met de pers. Expliciet werd ook de zorgplicht van de TBS-inrichtingen vastgesteld. Door zijn vrijheidsbeneming is de verpleegde immers niet meer in staat voor zichzelf te zorgen en zijn eigen belangen te behartigen. De zorgplicht van de TBS-inrichting betreft vooral medische, geestelijke, sociale en materiële zorg.

Voorafgaand aan de algemene inwerkingtreding van de wet, was op 11 juli 1997 al de Regeling plaatsing veroordeelden gevangenisstraf en TBS (Stcrt. 1997, 185) in werking getreden. Binnen een termijn van zes maanden nadat de termijn van TBS was gaan lopen, moest de ter beschikkinggestelde zijn geplaatst. De minister kan deze termijn met telkens zes maanden verlengen.

Ook nieuw waren de regels omtrent het verplegings- en behandelingsplan. Het inrichtingshoofd moet voor iedere verpleegde een verplegings- en behandelingsplan opstellen en dat regelmatig evalueren. In de praktijk gebeurde dat al. Verpleging omvat handelingen gericht op:

- de bescherming van de maatschappij tegen het gevaar van de verpleegde voor de veiligheid van

- anderen dan de verpleegde of de algemene veiligheid van personen of goederen;
- de verzorging van de verpleegde tijdens de tenuitvoerlegging van de vrijheidsbenemende straf of maatregel;
- het doen van een aanbod aan de verpleegde tot en het bevorderen en vergemakkelijken van zijn behandeling.

Behandeling betreft het samenstel van handelingen gericht op een dusdanige vermindering van de uit de stoornis van de geestesvermogens voortvloeiende gevaarlijkheid van de verpleegde. Verpleging kan onder dwang worden opgelegd, dat vloeit immers voort uit het bevel tot verpleging van de rechter. Behandeling kan niet dwingend worden opgelegd maar kan slechts met instemming van de verpleegde plaatsvinden. Het inrichtingshoofd draagt er zorg voor dat ten dienste van de behandeling en verpleging een dossier wordt bijgehouden.

Eveneens nieuw in de beginselenwet was de herintroductie van de disciplinaire straffen en de introductie van de mogelijkheid om kinderen van verpleegden in de inrichting op te nemen. Regels omtrent (proef)verlof en klachtrecht bleven grosso modo ongewijzigd. Wel werd in de Beginselenwet verpleging ter beschikking gesteld (Stb. 1997, 280) vastgelegd dat het inrichtingshoofd ervoor zorg dient te dragen dat er een verpleegdenraad kan worden gekozen.

Deze ‘Wet Fokkens’ vloeit voort uit de aanbevelingen van in het rapport van de Commissie TBS en sanctietoepassing geestelijk gestoorde delinquenten onder voorzitterschap van Fokkens. In 1993 bracht deze commissie het rapport *Sancties op maat* uit. Een viertal aanbevelingen in dit rapport leidde tot aanpassingen in de wetgeving.

1. TBS met aanwijzingen.

Vanwege het ontbreken van sancties werd in de praktijk nauwelijks gebruik gemaakt van TBS met aanwijzingen. Daarom is de TBS met aanwijzingen vervangen door een TBS waarbij de rechter het bevel tot verpleging onder het stellen van voorwaarden achterwege laat. Deze TBS met voorwaarden kan alleen worden opgelegd wanneer de betrokkene verklaart alle voorwaarden te zullen naleven. Een voorwaarde kan bij voorbeeld zijn dat de ter beschikkinggestelde zich onder behandeling laat stellen van een deskundige. Tijdens de tenuitvoerlegging kan de rechter de voorwaarden veranderen, aanvullen of opheffen. Daarnaast is de omzettingprocedure van een TBS met voorwaarden naar een TBS met bevel tot verpleging vereenvoudigd.

2. voorwaardelijke beëindiging van de verpleging door de rechter.

Voorheen kon de minister van Justitie de verpleging voorwaardelijk beëindigen. Volgens de wet Fokkens zal alleen de rechter dit kunnen, en alleen bij gelegenheid van een verlengingszitting.

3. afschaffing combinatie opname in een psychiatrisch ziekenhuis én TBS met verpleging.

De combinatie van verpleging in een psychiatrisch ziekenhuis en TBS met verpleging is afgeschaft. De TBS-inrichtingen hebben inmiddels voldoende voorzieningen en expertise om in de juiste behandeling te voorzien. De beginselenwet biedt daarentegen wel; de mogelijkheid om in bijzondere gevallen de terbeschikkinggestelde tijdelijk in een psychiatrisch ziekenhuis te laten opnemen.

4. Combinatie gevangenisstraf en TBS.

In het gewijzigde art. 13 Wetboek van Strafrecht en de Regeling plaatsing veroordeelden gevangenisstraf en TBS (Star. 1997, 185) is bepaald dat de veroordeelde die tot zowel gevangenisstraf als tot TBS met bevel tot verpleging is veroordeeld in beginsel na 1/3 van de gevangenisstraf zal worden geplaatst in een TBS inrichting. Naar aanleiding van regelmatige beoordeling kan de minister van Justitie van deze termijn afwijken.

3.18 Centrale Raad van Strafrechttoepassing

In 1997 vond een herziening plaats van het stelsel van adviescolleges ten behoeve van het Rijk. In de *Wet adviesstelsel Justitie* (Stb. 1997, 323) is de adviesfunctie van de Centrale Raad voor

Strafrechtstoepassing opnieuw geregeld en geformuleerd. Vrijwel tegelijkertijd besloot het ministerie de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing en het College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming in de nabije toekomst samen te voegen. Vooruitlopend op deze fusie zijn per 1 september 1997 de secretariaten van beide adviescolleges organisatorisch en beheersmatig geïntegreerd.⁵⁸ Het samenwerkingsverband tussen beide organen is in 1998 ‘onverkort en tot ieders tevredenheid voortgezet.’ In hetzelfde jaar vond de verdere voorbereiding van de instellingswet, die de samenvoeging formeel moet afronden en bezegelen, plaats. Over het in mei 1998 voorgelegd concept van een wetsvoorstel adviseerde beide colleges gezamenlijk in juni.⁵⁹ Nadat het wetsvoorstel door de volksvertegenwoordiging was aangenomen, vond de fusie op 19 april 2001 formeel plaats.

In 1998 bestond de Nederlandse reclassering 175 jaar. De Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing constateerde in dit jubileumjaar dat de reclassering steeds meer het karakter krijgt van een organisatie voor de uitvoering van bepaalde straffen en maatregelen (taakstraffen, penitentiaire programma’s, etc). Naar de mening van de Centrale Raad moet de reclassering de justitiabelen zoveel mogelijk bij de samenleving betrokken houden en daarbij sociaal perspectief bieden. De Centrale Raad pleit er voor dat de reclassering het zwaartepunt van inspanningen legt bij de begeleiding van de categorie gedetineerden die het etiket ‘ongemotiveerd’ opgeplakt krijgt en in de regimes met minimale begeleiding geplaatst wordt. De raad adviseert daarom zowel het ministerie van Justitie als de SRN om de maatschappelijke organisaties die zich willen inspannen voor deze groep gedetineerden (financieel) te steunen.⁶⁰

3.19 Penitentiaire beginselenwet

De Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) en de Gevangenismaatregel (Stb. 1953, 238) zijn in 1999 vervangen door de Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430) en de Penitentiaire maatregel (Stb. 1998, 111). Bij het voorbereiden van deze wet en AMVB vroeg de minister van Justitie een algemeen advies aan de sectie gevangeniswezen van de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing, de Vereniging van directeurs van penitentiaire inrichtingen, de Stichting Reclassering Nederland (SRN), het openbaar ministerie, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en de Registratiekamer. Daarnaast werden de bepalingen met betrekking tot de geestelijke verzorging voorgelegd aan de Interkerkelijke Commissie voor de Geestelijke Verzorging in de Inrichtingen van Justitie, het Rooms-katholieke Kerkgenootschap en het Humanistisch Verbond.

De Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430) onderscheidt in de art. 9 tot en met 14 de volgende inrichtingen:

- 1 **huis van bewaring**, bestemd voor:
  - a. personen ten aanzien van wie een bevel tot voorlopige hechtenis is gegeven,
  - b. personen ten aanzien van wie de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf plaatsvindt voor zover hun strafrestant bij het onherroepelijk worden van de veroordeling niet meer be draagt dan drie maanden,
  - c. personen ten aanzien van wie de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf plaatsvindt en die in afwachting zijn van plaatsing in een gevangenis of deelname aan penitentiair programma,
  - d. personen in vreemdelingenbewaking,
  - e. gegijzelden,
  - f. terbeschikkinggestelden ten aanzien van wie een bevel tot verpleging van overheidswege is gegeven voor zolang opname in de voor hen bestemde plaats niet mogelijk is,
  - g. alle anderen aan wie krachtens een rechterlijke uitspraak of beschikking of door het openbaar gezag rechtens hun vrijheid is ontnomen, voor zover geen andere plaats voor hen is bestemd of voor zolang opname in de voor hen bestemde plaats niet mogelijk is.

2 inrichtingen voor vrouwen en mannen.

3 inrichtingen waarin kinderen kunnen worden ondergebracht.

4 inrichtingen van verschillende beveiligingsniveaus.

Onderscheiden worden de volgende niveaus van beveiliging:

- a. zeer beperkt beveiligd;
- b. beperkt beveiligd;
- c. normaal beveiligd;
- d. uitgebreid beveiligd;
- e. extra beveiligd.

5 inrichtingen voor gedetineerden die een bijzondere opvang behoeven.

De bijzondere opvang houdt verband met het delict waarvoor men is gedetineerd en kan verband houden met de leeftijd, de persoonlijkheid, de lichamelijke dan wel de geestelijke gezondheidstoestand van de gedetineerde.

Art. 10, lid 3 bepaalt dat bij AMVB de gevangenen kunnen worden onderscheiden naar de lengte van de straf of naar het strafrestant van de veroordeelden.

De Penitentiaire beginselenwet (Stb. 1998, 430) behelst tevens een aantal bepalingen omtrent penitentiaire programma's. Het penitentiair programma is een paraplubegrip waaronder verschillende soorten van activiteiten en vormen van behandelingen worden verstaan. Het handelt hierbij echter steeds om een wijze van tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf waarbij de gedetineerde zijn hoofdverblijfplaats niet meer in een inrichting heeft. Het programma past in de opdracht van het gevangeniswezen om de gedetineerde voor te bereiden op zijn terugkeer in de maatschappij. In de begeleiding van de veroordeelde gedurende diens deelname aan een penitentiair programma levert de reclassering een belangrijke bijdrage. Ook de ontwikkeling van de programma's is in beginsel een taak van de reclassering. Door de Dienst Justitiële Inrichtingen van het Departement van Justitie worden kaders voor nieuwe penitentiaire programma's ontwikkeld. Reeds begin 1997 heeft de SRN hiertoe een plan van aanpak opgesteld. Inmiddels is een projectorganisatie opgesteld waarin beide organisaties vertegenwoordigd zijn en die nadere uitwerking zal geven aan de ontwikkeling van penitentiaire programma's.⁶¹ Door de komst van het penitentiair programma is de samenwerking tussen de DJI en SRN steeds belangrijker geworden.

In de art. 5 tot en met 10 van de Penitentiaire maatregel (Stb. 1998, 111) wordt aangegeven op welke wijze een gedetineerde aan een zogenaamd penitentiair programma deel kan nemen. Dit is een programma waarbij een gedetineerde 'zijn hoofdverblijfplaats niet meer in een inrichting heeft.' De activiteiten moeten gericht zijn op resocialisatie van de gedetineerden. Dientengevolge zijn de verschillende activiteiten gericht op onderwijs, arbeid of arbeidstopleiding of het aanleren van sociale vaardigheden. De *Nota van Toelichting* bij de Penitentiaire maatregel (Stb. 1998, 111) is duidelijk over het karakter van de programma's: 'Een gedetineerde heeft geen recht op deelname aan een penitentiair programma. Het is een gunst die hij door zijn gedrag kan verdienen dan wel hem op grond van een bijzondere zorgbehoefte geboden wordt.'

In de regelgeving is bepaald dat elektronisch toezicht vaak deel uit zal maken van een penitentiair programma. In de Erkenningsregeling penitentiair programma (Str. 1998, 250) wordt het elektronisch toezicht als 'kaal' controlemiddel gekoppeld aan – ofwel onderdeel gemaakt van – het penitentiair programma.

Hiernaast wordt het elektronisch toezicht meestal toegepast is in het kader van een voorwaardelijke vrijheidsstraf en dan in principe in combinatie met een taakstraf.

3.19 Heroriëntatie vrijheidsstraffen en vrijheidsbeperkende straffen bij

volwassenen

Bij de behandeling van de Penitentiaire beginselwet (Stb. 1998, 430) in de Tweede en Eerste Kamer werden vragen gesteld naar de samenhang van de vrijheidsbeperkende sancties enerzijds en de extramurale executiemodaliteiten van de vrijheidsstraffen anderzijds. De Minister van Justitie zegde toe hierover een beleidsnota te zullen opstellen. In 2000 kwam het ministerie van Justitie met beleidsnota *Sanctiesperspectief*.⁶² Hierbij is de gelegenheid aangegrepen om het sanctiestelsel voor volwassenen in zijn geheel onder de loep te nemen en te bezien hoe het een en ander meer inzichtelijk kan worden gemaakt. In deze nota worden tevens verschillende voorstellen gedaan om het sanctiestelsel eenvoudiger, inzichtelijker en consistenter te maken. Aangezien het in veel gevallen zal gaan om een wetswijziging zal de uitvoering hiervan enige jaren in beslag nemen.

Het wetsvoorstel Taakstraffen is momenteel in behandeling bij het parlement. Het debat met de Tweede Kamer vond plaats op 18 en 19 januari 2000. Het voorstel is met drie amendementen aanvaard op 25 januari 2000.

De Penitentiaire Beginselenwet zal twee jaar na de inwerkingtreding – in 2001 – breed worden geëvalueerd.⁶³

4. Handelingen

4.1 Algemene handelingen

Op 24 januari 1998 is een lijst met algemene handelingen vastgesteld door de Rijksarchiefdienst. Deze lijst bevat handelingen die op elk beleidsterrein voorkomen, maar niet altijd een grondslag hebben in de specifieke wet- en regelgeving van het beleidsterrein, noch in de overige wet- en regelgeving. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan handelingen die voortvloeien uit de Grondwet of het Reglement van de Tweede en Eerste Kamer.

Om te voorkomen dat handelingen van het hier beschreven type worden vergeten (en daarmee dus ook niet zouden worden gewaardeerd), is besloten om ze standaard op te nemen in elk RIO. In een later stadium zijn aan de oorspronkelijke lijst handelingen toegevoegd met betrekking tot de totstandkoming van Europese richtlijnen en het omzetten van deze richtlijnen in Nederlandse wetgeving. Ook deze handelingen worden standaard opgenomen.

Nationaal

4.1.1 Beleidsontwikkeling en evaluatie

(1.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het voorbereiden, mede-vaststellen, coördineren en evalueren van het beleid op het terrein van gevangeniswezen en terbeschikkingstelling
Periode	1945 -
Product	Beleidsnota's, beleidsnotities, rapporten, adviezen, evaluaties, etc.
Opmerking	Onder deze handeling valt ook: <ul style="list-style-type: none"> • Het voeren van overleg met de andere betrokken actoren op het beleidsterrein; • Het voorbereiden van een standpunt ter inprenting in de Ministerraadvergaderingen voor beraad en besluitvorming betreffende het beleidsterrein; • Het voeren van overleg met/het leveren van bijdragen aan het overleg met het Staatshoofd betreffende het beleidsterrein; • Het voorbereiden van de Memorie van toelichting op de Rijksbegroting betreffende het beleidsterrein; zie ook handelingen 5, 177 en 183 van het BSD 'Per slot van Rijksrekening'; • Het toetsen van de uitvoering van het beleid (evaluatie); • Het leveren van commentaar op de recht- en doelmatigheidscontroles van de Algemene Rekenkamer op het beleidsterrein; zie ook 'Per Slot van Rijksrekening' handeling 295, 357 en 374; • Het aan externe adviescommissies verzoeken om advies betreffende het beleidsterrein; • Het informeren van het Kabinet van de Koningin over ontwikkelingen op het beleidsterrein; • Het voorbereiden en vaststellen van het voorlichtingsbeleid (als beleidsinstrument).

4.1.2 Totstandkoming van wet- en regelgeving

(2.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wet- en regelgeving betreffende het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling
Periode	1945 -
Product	Wetten, AMVB's, KB's en circulaire
Opmerking	In dit RIO is zoveel mogelijk gekozen voor het formuleren van concrete handelingen ten aanzien van de wet- en regelgeving op het beleidsterrein persoonsregistraties. Zie § 4.2.1.

4.1.3 Verantwoording van beleid

(3.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het opstellen van periodieke verslagen over ontwikkelingen op het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling
Periode	1945 -
Product	Jaarverslagen, kwartaalverslagen, maandverslagen

(4.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het beantwoorden van Kamervragen en het anderszins informeren van leden of commissies uit de Kamers der Staten Generaal betreffende het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling
Periode	1945 -
Product	Brieven, notities
Opmerking	Krachtens art. 80 van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 280) is de Minister van Justitie verplicht om periodiek verslag uit te brengen aan de Staten-Generaal over de doelmatigheid van de voornoemde wet.

(5.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het informeren van de Commissies voor Verzoekschriften en andere tot het onderzoeken van klachten bevoegde commissies uit de Kamers der Staten Generaal en de Nationale Ombudsman naar aanleiding van klachten over de uitvoering of de gevolgen van het beleid ten aanzien van het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling
Periode	1945 -
Product	Brieven, notities

(6.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het beslissen op beroepschriften naar aanleiding van beschikkingen betreffende het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling en het voeren van verweer in beroepschriftprocedures voor administratief rechterlijke organen
Periode	1945 -
Product	Beschikkingen, verweerschriften

4.1.4 Internationaal beleid

(7.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het medevoorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van internationale regelingen inzake gevangeniswezen en terbeschikkingstelling en het presenteren van Nederlandse standpunten in intergouvernementele organisaties
Periode	1968 -
Product	Internationale regelingen, nota's, notities en rapporten
Opmerking	Al in de vorige eeuw liet de Minister zich door een regeringsgedelegeerde vertegenwoordigen in de Commission Pénitentiaire Internationale.

4.1.5 Informatieverstrekking

In dit RIO is zoveel mogelijk gekozen voor het formuleren van concrete handelingen ten aanzien van voorlichtingsactiviteiten op het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikking stelling.

(8.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven en instellingen over het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling
Periode	1945 -
Product	Brieven, notities

(9.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het uitvoeren van voorlichtingsactiviteiten op het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling
Periode	1945 -
Product	Voorlichtingsmateriaal
Opmerking	Zie voor het voorbereiden en vaststellen van het voorlichtingsbeleid (waarbij voorlichting als beleidsinstrument gehanteerd wordt) handeling 1

4.1.6 Onderzoek

(10.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van de opdracht en het eindproduct van (wetenschappelijk) onderzoek en het vaststellen van onderzoeksrapporten over het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling
Periode	1945 -
Product	Offerte, brieven en rapport

(11.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het begeleiden van (wetenschappelijk) onderzoek naar het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling
Periode	1945 -
Product	Notities, notulen en brieven

(12.)

Actor	Minister van Justitie
-------	-----------------------

Handeling Het verzamelen en bewerken van gegevens ten behoeve van (wetenschappelijk) onderzoek naar het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling
Periode 1945 -
Product Notities, brieven, etc.

(13.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het financieren van (wetenschappelijk) onderzoek naar het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling
Periode 1945 -
Product Rekeningen en declaraties

4.1.7 Subsidie

(14.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het beslissen op een subsidieaanvraag van een particuliere instelling die actief is op het beleidsterrein het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling
Periode 1945 -
Product Ministeriële beschikking
Opmerking De handelingen ten aanzien van de subsidiering van particuliere reclasseringsinstellingen zijn reeds in het RIO reclassering geformuleerd.

Europese Unie

4.1.8 Algemeen

(15.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het detacheren/benoemen van ambtenaren bij de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging bij de EG
Periode 1968 -
Product Besluit

4.1.9 Raadsbesluiten

(16.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van bijdragen aan werkgroepen van de Europese Commissie inzake het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling
Periode 1968 -
Opmerking Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen over de geleverde inbreng in de werkgroepen.

(17.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het opstellen van concept-informatiefiches over voorstellen, mededelingen en Groenboeken van de Europese Commissie op het gebied van het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling

Periode 1989 -
Product Concept-fiches
Opmerking De interdepartementale WBCN stelt de informatiefiches vast. De handeling hiervoor is opgenomen in het concept-RIO 'Gedane Buitenlandse Zaken'.

(18.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van vergaderingen van Raadswerkgroepen met betrekking tot het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling

Periode 1968 -

Opmerking

- Als onderdeel van de departementale standpuntbepaling kan overleg worden gevoerd met maatschappelijke groeperingen, zoals het georganiseerde bedrijfsleven;
- De handeling leidt in het eerstverantwoordelijke ministerie met name tot instructies; bij de overige betrokken ministeries tot departementale standpunten;
- Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen van vergaderingen van Raadswerkgroepen.

(19.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van vergaderingen van ad hoc groepen Raden/Attachés met betrekking tot het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling

Periode 1968 -

Opmerking

- Als onderdeel van de departementale standpuntbepaling kan overleg worden gevoerd met maatschappelijke groeperingen, zoals het georganiseerde bedrijfsleven;
- De handeling leidt in het eerstverantwoordelijke ministerie met name tot instructies; bij de overige betrokken ministeries tot departementale standpunten;
- Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen van vergaderingen van Raden/Attachés.

(20.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van vergaderingen van het Coreper met betrekking tot het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling

Periode 1968 -

Opmerking

- Als onderdeel van de departementale standpuntbepaling kan overleg worden gevoerd met maatschappelijke groeperingen, zoals het georganiseerde bedrijfsleven;
- De instructies voor de Nederlandse vertegenwoordiger in het Coreper (de PV) worden vastgesteld in interdepartementaal overleg onder leiding van Buitenlandse Zaken;
- De handeling leidt bij het eerstverantwoordelijke ministerie met name tot concept-instructies; bij de overige betrokken ministeries tot departementale standpunten;
- Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen van de vergaderingen van het Coreper.

(21.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van vergaderingen van ad hoc High Level groepen met betrekking tot het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling

Periode 1968 -
Opmerking

- Als onderdeel van de departementale standpuntbepaling kan overleg kan overleg worden gevoerd met maatschappelijke groeperingen, zoals het georganiseerde bedrijfsleven;
- De handeling leidt in het eerstverantwoordelijke ministerie met name tot instructies; bij de overige betrokken ministeries tot departementale standpunten.
- Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen van vergaderingen van High Level groepen.

(22.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het opstellen van departementale standpunten inzake agendapunten van Raadsvergaderingen met betrekking tot het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling

Periode 1968 -
Opmerking

- Nationale standpunten en onderhandelingsposities inzake agendapunten van Raadsvergaderingen komen tot stand in de Coördinatiecommissie voor Europese Integratie- en Associatieproblemen (CoCo);
- Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen van Raadsvergaderingen.

(23.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het opstellen van departementale standpunten inzake algemene en op langere termijn spelende zaken van EU-belang inzake het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling

Periode 1993 -
Opmerking Overleg hierover in de Coördinatiecommissie op Hoog Ambtelijk Niveau (CoCoHan) leidt tot algemene rapporten aan de betrokken ministers.

4.1.10 Uitvoeringsbepalingen van de Europese Commissie

(24.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het voordragen van personen voor benoeming in een raadgevend comité, beheerscomité of reglementeringscomité

Periode 1968 -
Opmerking De Raad benoemt de leden van de comités.

(25.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het opstellen en wijzigen van standpunten inzake door de Europese Commissie voorgestelde uitvoeringsbepalingen met betrekking tot persoonsregistraties, die besproken worden in een raadgevend comité, een beheerscomité of een reglementeringscomité

Periode 1968 -
Opmerking

- Als onderdeel van de departementale standpuntbepaling kan overleg gevoerd worden met maatschappelijke groeperingen, zoals het georganiseerde bedrijfsleven;
- Wanneer meerdere departementen betrokken zijn leidt het eerstverantwoordelijke ministerie het coördinatie-overleg;
- Onder deze handeling valt ook het opstellen van instructies voor de Nederlandse vertegenwoordigers in de comités;

- Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen van vergaderingen van deze comités.

(26.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het opstellen en wijzigen van standpunten over de Europese Commissie voorgenomen besluiten, maatregelen en onderhandelingen met derde landen met betrekking tot het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling, voor zover deze niet zijn vastgelegd in Raadsbesluiten en worden besproken in commissies en werkgroepen
Periode	1968 -
Opmerking	<ul style="list-style-type: none"> • Als onderdeel van de departementale standpuntbepaling kan overleg worden gevoerd met maatschappelijke groeperingen, zoals het georganiseerde bedrijfsleven; • Wanneer meerdere departementen betrokken zijn, leidt het eerstverantwoordelijke ministerie het coördinatie-overleg; • Onder deze handeling valt ook het opstellen van instructies voor de Nederlandse vertegenwoordigers in de comités; • Onder deze handeling valt ook het opstellen van verslagen van vergaderingen van deze comités.

4.2.1 Algemene wet- en regelgeving op het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling

(27.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Gestichtenwet
Periode	19** (1945) – 1953
Grondslag	De grondslag staat niet in de wet vermeld.
Product	Wet van 3 januari 1884 (Stb. 1884, 3), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)

(28.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van het Beginselwet gevangeniswezen 1886
Periode	19** (1945)-1953
Grondslag	Wetboek van Strafrecht, art. 22 en 32
Product	Beginselwet gevangeniswezen 1886 (Stb. 1886, 62), zoals aangevuld bij de Wet van 28 mei 1925 (Stb.1925, 222), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)

(29.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Noodwet 1918
Periode	19**(1945) – 1953
Grondslag	De grondslag staat in de wet niet vermeld.
Product	Wet van 22 november 1918, de zogeheten Noodwet 1918, betreffende het ondergaan van gevangenisstraf in gemeenschap (Stb. 1918, 607)

(30.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de 'Psychopatenwetten'
Periode	19** (1945)-
Grondslag	Wetboek van Strafrecht, art. 37 b en 37 c
Product	Wet van den 28sten mei 1925 (Stb. 1925, 221), tot aanvulling en wijziging der

bepalingen

Betreffende het strafrecht en de strafrechtspleging ten aanzien van personen bij wie tijdens het begaan van het feit gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing der geestvermogens bestond en Wet van den 21sten juli 1928 (Stb. 1928, 251), houdende wijziging van de wetten van 28 mei 1925 (Stb. Nos. 221 en 222), tot aanvulling en wijziging der bepalingen betreffende het

Strafrecht en de strafrechtspleging ten aanzien van personen bij wie tijdens het begaan van het feit gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing der geestvermogens bestond, en tot aanvulling van de wet van 14 april 1886 (Stb. n°. 62), tot vaststelling der beginselen van het Gevangeniswezen, zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 12 februari 1901 (Stb. n°. 64)

(31.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van het Psychopathenreglement
Periode 1928 (1945) – 1988
Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 37c en 37d
Product Besluit van 28sten September 1928 tot uitvoering van art. 37c en 37d van het Wetboek van Strafrecht (Stb. 1928, 386), vervallen 1988 (Stb. 1988, 282)

(32.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Gevangenismaatregel 1932
Periode 1932 – 1953
Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 22, lid 2 en 32, lid 1, Gestichtenwet (Stb. 1886,3), Beginselenwet gevangeniswezen 1886 (Stb. 1886, 62) en Wetboek Militair Strafrecht, art. 10, lid 1 en 12, lid 2
Product KB van 4 mei 1932 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)

(33.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Beginselenwet gevangeniswezen 1951
Periode 1951 – 1998
Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 22
Product Wet van 21 december 1951, tot vaststelling van een nieuwe Beginselenwet gevangeniswezen en daarmee verband houdende wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering (Stb. 1951,596), vervallen 1998 (Stb. 1998, 430)
Opmerking In 1998 verviel deze wet met uitzondering van art. 2 TH 5.

(34.)

Actor Sectie Gevangeniswezen
Sectie TBS
Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing
Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie over het gevangeniswezen, de terbeschikkingstelling en de reclassering
Periode 1953 - 1996
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen, art. 5 (Stb. 1951, 596) gewijzigd in 1987 (Stb. 1987, 646), gewijzigd in 1997 (Stb. 1997, 63), gewijzigd in 1997 (Stb. 1997, 323) en het KB van 16 mei 1953, art. 8 en 20 (Stb. 1953, 238)
Product Advies
Opmerking De afzonderlijke secties dienen de Minister op verzoek of uit eigen beweging van advies in aangelegenheden betreffende het eigen deelterrein

- (35.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Gevangenismaatregel 1953
Periode 19** (1945)– 1998
Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 22, 32 en 37j
Product Besluit van 23 mei 1953 houdende vaststelling van een nieuwe Gevangenismaatregel (Stb. 1953, 238), vervallen 1998 (Stb. 1998, 340)
- (36.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Wet Herziening TBR
Periode 1986 -
Grondslag De grondslag staat in de wet niet vermeld.
Product Wet van 19 november 1986 tot herziening van de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, de Beginselenwet gevangeniswezen en enkele andere wetten omtrent de maatregel van de ter beschikkingstelling en enige andere ontwerpen die met de berechting van geestelijk gestoorde delinquenten samenhangen (Stb. 1986, 587)
- (37.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Tijdelijke regeling rechtspositie van ter beschikking gestelden
Periode 1987 - 1997
Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 13, lid 1, 19 en 37c, lid 1 en 3
Product Besluit van 29 januari 1987, houdende tijdelijke regeling van de rechtspositie van personen die in een justitiële inrichting voor verpleging van ter beschikking gestelden worden verpleegd (Stb. 1987,55), vervallen 1997 (Stb. 1997, 217)
- Opmerking
- (38.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van het Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling
Periode 19** - 1997
Grondslag Grondwet, art. 89 en Wetboek van Strafrecht, art. 13, lid 2, 37c, lid 1 en 37 e
Product Besluit van 8 juni 1988, houdende regels inzake de tenuitvoerlegging van de maatregel van de terbeschikkingstelling (Stb. 1988, 282), vervallen 1997 (Stb. 1997, 217)
- (39.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Wet van 15 december 1993, houdende enkele wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en de Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) omtrent de terbeschikkingstelling en de observatie
Periode 19** -
Grondslag De grondslag staat in de wet niet vermeld.
Product Wet van 15 december 1993 houdende enkele wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en de Beginselenwet gevangeniswezen omtrent de terbeschikkingstelling en de observatie (Stb. 1993, 14)
- (40.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Reglement verpleging ter beschikking gestelden

- Periode 19** -
 Grondslag Grondwet, art. 89, Wetboek van Strafrecht, 37c, lid 1, 38, lid 1 en 38a, lid 2, Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, 5, lid 2, 6, lid 2, 8, lid 3, 10, lid 5, 15, lid 1 en 2, 16, lid 2, 18, lid 4, lid 2, 26, lid 3, 40, lid 4, 45, 51, lid 2 en 4, 70, lid 3 en 75
 Product Besluit van 22 mei 1997, houdende regels omtrent de tenuitvoerlegging van de maatregel van de terbeschikkingstelling en de verpleging van ter beschikking gestelden en overige verpleegden strafrechttoepassing (Stb. 1997, 217), gewijzigd 1998, (1998, 111)
- (41.)
- Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden
 Periode 19** -
 Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 22
 Product Wet van 25 juni 1997, tot vaststelling van een Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden en overige verpleegden strafrechttoepassing en daarmee verband houdende wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht en de Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1997, 280)
- (42.)
- Actor Sectie TBS
 Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie inzake de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden
 Periode 19** -
 Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen, art. 5 (Stb. 1951, 596), gewijzigd in 1987 (Stb. 1987, 646), gewijzigd in 1997 (Stb. 1997, 63), gewijzigd in 1997 (Stb. 1997, 323) en het KB van 16 mei 1953 (Stb. 1953, 238), art. 20 (Stb. 1953, 238)
 Product Advies
- (43.)
- Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de 'Wet Fokkens'
 Periode 19** -
 Grondslag De grondslag staat in de wet niet vermeld.
 Product Wet van 25 juni 1997 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering omtrent de terbeschikkingstelling en sanctietoepassing ten aanzien van geestelijk gestoorde delinquenten (Stb. 1997, 282)
- (44.)
- Actor Sectie TBS
 Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie inzake de totstandkoming, wijziging en intrekking van de 'Wet Fokkens'
 Periode 19** -
 Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen, art. 5 (Stb. 1951, 596), gewijzigd in 1987 (Stb. 1987, 646), gewijzigd in 1997 (Stb. 1997, 63), gewijzigd in 1997 (Stb. 1997, 323) en het KB van 16 mei 1953 (Stb. 1953, 238), art. 20 (Stb. 1953, 238)
 Product Advies
- (45.)
- Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Penitentiaire beginselenwet
 Periode 19** -
 Grondslag Wetboek van Strafrecht en Wetboek van Strafvordering
 Product Wet van 18 juni 1998 tot vaststelling van een Penitentiaire beginselenwet en daarmee verband houdende intrekking van de Beginselenwet gevangeniswezen met uit

zondering van de art. 2 tot en met 5 en wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering alsmede enige andere wetten (Stb.1998, 430)

- (46.)
Actor Sectie Gevangeniswezen
Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing
Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie inzake de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Penitentiaire beginselenwet
Periode 19** -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen, art. 5 (Stb. 1951, 596), gewijzigd in 1987 (Stb. 1987, 646), gewijzigd in 1997 (Stb. 1997, 63), gewijzigd in 1997 (Stb. 1997, 323) en het KB van 16 mei 1953, art. 20 (Stb. 1953, 238)
Product Advies
- (47.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Penitentiaire maatregel
Periode 19** -
Grondslag Grondwet, art. 89, Wetboek van Strafrecht, art. 13, Penitentiaire beginselenwet, art. 3, lid 5, 4, lid 2, 7, lid 4, 32, lid 2, 41, lid 4, lid 42, lid 5, 45, lid 3, 59, 61, lid 4, 65, lid 2, 67, lid 4 (Stb. 1998, 430) en Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 40, lid 4 (Stb. 1997, 280)
Product Besluit van 23 februari 1998, houdende vaststelling van de Penitentiaire maatregel en daarmee verband houdende wijziging van enige andere regelingen (Stb. 1998, 111)
- (48.)
Actor Sectie Gevangeniswezen
Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing
Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie inzake de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Penitentiaire maatregel
Periode 1996 -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 5 (Stb. 1951, 596) gewijzigd in 1987 (Stb. 1987, 646), gewijzigd in 1997 (Stb. 1997, 63), gewijzigd in 1997 (Stb. 1997, 323) en het KB van 16 mei 1953, art. 20 (Stb. 1953, 238)
Product Advies
Opmerking Het ontwerpbesluit is naast de sectie gevangeniswezen, ook voorgelegd aan de SRN, het OM, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en de Registratiekamer. De bepalingen over de geestelijke verzorging zijn tevens voorgelegd aan het Rooms-katholieke Kerkgenootschap, de Interkerkelijke Commissie voor Geestelijke Verzorging in de Inrichtingen en het Humanistisch Verbond.
- (49.)
Actor Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing
Raad voor de Kinderbescherming
Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie inzake de totstandkoming van de instellingswet voor de toekomstige Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming
Periode 1997 -
Bron Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing, *Jaarverslag 1998* (Den Haag, z.j.) p. 9.
Product Advies
Opmerking In afwachting op de formele fusie, werken beide organen sinds 1997 nauw samen. Over de in mei 1998 voorgelegde concept van een wetsvoorstel hebben beide colleges gezamenlijk geadviseerd.
- (50.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de instellingswet ten aanzien van de toekomstige Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming
Periode 1997 -
Bron Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing, *Jaarverslag 1998* (Den Haag, z.j.) p. 9.
Product Instellingswet

(51.)

Actor Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing
Raad voor Kinderbescherming
Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie inzake de totstandkoming van het wetsvoorstel Taakstraffen
Periode 19** -
Bron Ministerie van Justitie, Sancties Perspectief. Beleidsnota's inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbeperkende maatregelen bij volwassenen (Den Haag, 2000) p. 37
Product Advies

(52.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van het wetsvoorstel Taakstraffen
Periode 19** -
Bron Ministerie van Justitie, Sancties Perspectief. Beleidsnota's inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbeperkende maatregelen bij volwassenen (Den Haag, 2000) p. 37
Product Wetsvoorstel van 7 september 200 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering en enige andere wetten omtrent de straf van onbetaalde arbeid ten algemene nutte (Stb. 2000, 365)

4.2.2 Algemene Raad voor Psychopathenzorg (1945-1953)

4.2.1 Functies en benoemingen

(53.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het treffen van voorzieningen bij tijdelijke ontstentenis van de Algemene Raad voor Psychopathenzorg
Periode 1945-1953
Grondslag Psychopatenreglement, art. 160 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

(54.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van een KB waarin de leden en de voorzitter van de Algemene Raad voor Psychopathenzorg worden benoemd en ontslagen
Periode 1945 – 1953
Grondslag Psychopatenreglement, art. 155 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product KB

(55.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het voorbereiden van een KB, waarin ambtenaren worden aangewezen die ambtshalve zitting hebben in de Algemene Raad voor Psychopatenzorg
Periode 1945-1953
Grondslag Psychopatenreglement , art. 155 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product KB
Opmerking Deze ambtenaren hebben het recht om aan de beraadslagingen van de Raad deel te nemen en daar raadgevende stem uit te brengen.

(56.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van een KB waarin een secretaris en een plaatsvervangend secretaris aan de Algemene Raad voor Psychopatenzorg worden toegevoegd
Periode 1945-1953
Grondslag Psychopatenreglement, art. 155 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product KB
Opmerking Krachtens dit KB kan aan de secretaris ook een beloning worden toegekend

(57.)

Actor Algemene Raad voor Psychopatenzorg
Handeling Het onder goedkeuring van de Minister van Justitie opstellen van een reglement van orde
Periode 1945 – 1953
Grondslag Psychopatenreglement , art. 159 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Reglement van orde

(58.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake de goedkeuring van het reglement van orde van de Algemene Raad voor Psychopatenzorg
Periode 1945 – 1953
Grondslag Psychopatenreglement, art. 159 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

4.2.2 Jaarverslagen

(59.)

Actor Algemene Raad voor Psychopatenzorg
Handeling Het jaarlijks aan de Minister van Justitie rapport uitbrengen over zijn werkzaamheden
Periode 1945-1953
Bron Zie opmerking.
Product Jaarverslag
Opmerking Alhoewel het uitbrengen van een jaarverslag nergens wettelijk voorgeschreven was (zoals bij de secties gevangeniswezen en TBS van de Centrale Raad), kan men redelijkerwijs veronderstellen dat dit plaatsvond.

4.2.3 Openbaarheid

(60.)

Actor Algemene Raad voor Psychopatenzorg
Handeling Het aan de Minister van Justitie verzoeken om het in de Algemene Raad voor Psychopatenzorg verhandelde openbaar te maken
Periode 1945-1953
Grondslag Psychopatenreglement, art. 158 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Verzoek

(61.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het verzoek van de Algemene Raad voor Psychopatenzorg om het in de Raad verhandelde openbaar te maken
Periode	1945-1953
Grondslag	Psychopatenreglement, art. 159 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Ministeriële beschikking

4.2.4 Advisering en algemeen toezicht

(62.)	
Actor	Algemene Raad voor Psychopatenzorg
Handeling	Het rapporteren in het kader van de toezichthoudende taak
Periode	1945-1953
Grondslag	Psychopatenreglement, art. 154 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Rapport

(63.)	
Actor	Algemene Raad voor Psychopatenzorg
Handeling	Het desgevraagd of uit eigen beweging adviseren van de Minister van Justitie over onderwerpen betreffende de psychopatenzorg
Periode	1945-1953
Grondslag	Psychopatenreglement, art. 163 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Advies

In het Psychopatenreglement (Stb. 1928, 386) was vastgelegd dat de Algemene Raad voor Psychopatenzorg desgevraagd of uit eigen beweging de Minister van Justitie adviseerde over onderwerpen betreffende de psychopatenzorg. Daarnaast stonden in deze en andere AMVB's tevens een aantal onderwerpen vermeld waarover de Algemene Raad voor Psychopatenzorg verplicht advies uitbracht, dan wel dit deed op verzoek van de Minister. Het adviseren van de Algemene Raad ten aanzien van deze onderwerpen is opgenomen onder de betreffende subparagrafen.

4.2.5 Overleg

(64.)	
Actor	Algemene Raad voor Psychopatenzorg
Handeling	Het voeren van periodiek overleg
Periode	1945-1953
Bron	Zie opmerking.
Product	Notulen
Opmerking	Alhoewel het voeren van periodiek overleg nergens wettelijk voorgeschreven was (zoals bij de secties gevangeniswezen en TBS van de Centrale Raad), kan men redelijkerwijs veronderstellen dat dit plaatsvond.

4.3 Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing

Krachtens de Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) werd de Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopathenzorg en de Reclassering ingesteld. Deze wet trad in 1953 in werking. De Centrale Raad is een extern adviesorgaan van de Minister van Justitie en bestaat uit drie secties: een sectie gevangeniswezen, een sectie psychopathenzorg en een sectie reclassering. De Centrale Raad dient de Minister van Justitie van advies betreffende het

gevangeniswezen, de terbeschikkingstelling en de reclassering.

In het KB van 16 mei 1953 (Stb. 1953, 238) werden nadere bepalingen met betrekking tot de Centrale Raad gegeven. De drie verschillende secties kregen elk een adviserende en toezichthoudende taak op het eigen beleidsterrein toegewezen. De secties gevangeniswezen en psychopathenzorg ontvingen nadien ook de bevoegdheid tot het behandelen van beroepen in het kader van de respectievelijke rechtspositieregelingen voor gedetineerden en voor terbeschikkinggestelden.

De Centrale Raad heeft drie taken:

- een adviserende taak;
- een toezichthoudende taak;
- een rechtsprekende taak.

De adviserende taak van de Centrale Raad op het onderhavige beleidsterrein wordt door dit orgaan in zijn geheel of door de betreffende secties uitgevoerd. In de handelingenblokken staat steeds genoemd wie de adviserende handeling verricht onder vermelding van de bijbehorende periode.

Bij de *Wet tot wijziging van de Beginselenwet gevangeniswezen* (Stb. 1987, 646) werd de naam van de Centrale Raad gewijzigd in de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing. De sectie psychopathenzorg werd voortaan aangeduid als de sectie TBS. In 1997 heeft een herziening plaatsgehad van het stelsel van adviescolleges ten behoeve van het Rijk. In de *Wet adviesstelsel Justitie* (Stb. 1997, 323) werd de adviesfunctie van de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing opnieuw geregeld en geformuleerd.

Inmiddels is besloten de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing en het College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming samen te voegen. Een instellingswet daartoe is op dit moment in behandeling. De nieuwe raad zet de gezamenlijke taken van de fuserende organen onverminderd voort. Vooruitlopend op deze fusie zijn per 1 september 1997 de secretariaten van beide adviescolleges organisatorisch en beheersmatig geïntegreerd. De aandacht van de Centrale Raad is vooral gericht op de rechtspositie en de bejegening door de overheid van justitiabelen die door een straf of maatregel in meer of mindere mate in hun vrijheid zijn beperkt.

De handelingen met betrekking tot de sectie reclassering en de handelingen van deze sectie zelf zijn reeds geformuleerd in PIVOT-rapport nr. 87: P.R. te Slaa, *Reclassering. Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein reclassering 1948-1999* ('s-Gravenhage, 2000).

NB Zowel de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing in zijn geheel als de afzonderlijke secties kunnen als actor optreden.

4.3.1 Taken en benoemingen

(65.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het voorbereiden van het KB waarin nadere bepalingen worden gegeven met betrekking tot de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing
Periode	1945 -
Grondslag	Beginselenwet gevangeniswezen, art. 5 (Stb. 1951, 596)
Product	Besluit van 16 mei 1953, houdende nadere bepalingen met betrekking tot de Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopathenzorg en de Reclassering (Stb. 1953, 238)

- (66.)
- Actor Algemene Raad voor Psychopathenzorg 1945 – 1953
Centraal College voor de Reclassering 1945 - 1953
Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing 1953 -
- Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie inzake het voorbereiden van het KB waarin nadere bepalingen worden gegeven met betrekking tot de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing 1945 -
- Periode 1945 -
- Grondslag Psychopathenreglement, art. 163 (Stb. 1928, 386), Reclasseringregeling 1915, art. 64 (Stb. 1915, 504), Reclasseringregeling 1947, art. 35 (Stb. 1947, H 423) Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 5 (Stb. 1951, 596), gewijzigd in 1987 (Stb. 1987, 646), gewijzigd in 1997 (Stb. 1997, 63), gewijzigd in 1997 (Stb. 1997, 323)
- Product Advies
- (67.)
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het voorbereiden van een KB waarbij de leden van de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing worden benoemd en ontslagen
- Periode 1953 -
- Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) art. 4 en het KB van 16 mei 1953, art. 3, lid 1 en 2 (Stb. 1953, 238), gewijzigd 1967 (Stb. 1967, 242)
- Product KB
- Opmerking In het benoemingsbesluit wordt aangegeven van welke sectie het lid deel uit zal maken.
- (68.)
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het nemen van een besluit inzake het vaststellen van het aantal leden van de Centrale Raad
- Periode 1988 -
- Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 3 (Stb. 1951, 596), zoals ingevoegd bij de Wet van 23 december 1987, art. 1a (Stb. 1987, 646)
- Product Ministeriële beschikking
- (69.)
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het voorbereiden van een KB waarin de voorzitter en ondervoorzitter van de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing en van de afzonderlijke secties wordt aangewezen
- Periode 1953 -
- Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen), art. 4 (Stb. 1951, 596) en het KB van 16 mei 1953, art. 4, lid 1 en 2 (Stb. 1953, 238)
- Product Ministeriële beschikking
- (70.)
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het voorbereiden van een KB waarbij een secretaris, een of meer adjunct-secretarissen en een of meer plaatsvervangende secretarissen aan de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing worden toegevoegd
- Periode 1953 -
- Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 4 (Stb. 1951, 596) en het KB van 16 mei 1953, art. 5 (Stb. 1953, 238), gewijzigd 1981 (Stb. 1981, 407)
- Product Ministeriële beschikking
- (71.)
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het voorbereiden van een KB waarbij ambtenaren worden aangewezen die bevoegd zijn om de beraadslagingen van (een sectie van) de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing bij te wonen

Periode 1967 -
Grondslag KB van 16 mei 1953, art. 3, lid 5 (Stb. 1953, 238), zoals ingevoegd bij KB van 2 mei 1967 (Stb. 1967, 242)
Product Ministeriële beschikking

(72.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van een KB waarbij een secretaris, een of meer adjunct-secretarissen en één of meer plaatsvervangende secretarissen worden toegevoegd aan de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing

Periode 1953 -
Grondslag KB van 16 mei 1953, art. 5 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

(73.)

Actor Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing
Handeling Het uit haar midden benoemen van een beroepscommissie
Periode 1988 -
Grondslag Tijdelijke regeling van de rechtspositie van ter beschikking gestelden (Stb. 1987, 55) art. 26, lid 3; in 1991 vernummerd tot art. 26 lid 4 (Stb. 1991 532) en Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 280), art. 67, lid 2 en 69, lid 2
Product Besluit

4.3.2 Vergoedingen

(74.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van regels ten aanzien van de kosten van de Centrale Raad
Periode 1953 -
Grondslag KB van 16 mei 1953, art. 13 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

(75.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van een KB waarin de bezoldiging van de secretarissen en adjunct-secretarissen van de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing worden vastgesteld
Periode 1953 -
Grondslag KB van 16 mei 1953 art. 15, (Stb. 1953, 238), gewijzigd 1981 (Stb. 1981, 407)
Product KB

4.3.3 Jaarverslagen

(76.)

Actor Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing
Handeling Het jaarlijks aan de Minister van Justitie verslag uitbrengen over zijn werkzaamheden
Periode 1953 -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951), art. 5 (Stb. 1951, 596) en het KB van 16 mei 1953, art. 12, lid 1 (Stb.1953, 238)
Product Jaarverslag

(77.)

Actor Sectie Gevangeniswezen
Sectie TBS
Handeling Het opstellen van een jaarverslag ten behoeve van de Centrale Raad
Periode 1953 -
Grondslag KB van 16 mei 1953, art. 19, lid 1 en art. 24, lid1 (Stb. 1953, 238)
Product Jaarverslag

4.3.4 Openbaarheid

(78.)

Actor Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing
Handeling Het aan de Minister van Justitie verzoeken om bepaalde stukken openbaar te maken
Periode 1953 -
Grondslag KB van 16 mei 1953, art. 10 (Stb. 1953, 238)
Product Verzoek

(79.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het verlenen van toestemming aan de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing of een afzonderlijke sectie hiervan om bepaalde stukken openbaar te maken
Periode 1953 -
Grondslag KB van 16 mei 1953, art. 10 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

4.3.7 Advisering en algemeen toezicht

(80.)

Actor Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing
Sectie Gevangeniswezen
Handeling Het desgevraagd of uit eigener beweging adviseren van de Minister van Justitie over het beleid ten aanzien van het gevangeniswezen de terbeschikkingstelling en de reclassering
Periode 1953 -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 5, lid 1 (Stb. 1951, 596) en KB van 16 mei 1953, art. 7, lid 2 en 8 (Stb. 1953, 238), gewijzigd 1987 (Stb. 1987, 646), gewijzigd 1997 (Stb. 1997, 20)
Product Advies
Opmerking De Raad dient de Minister van advies in aangelegenheden die het terrein van meer dan één sectie raken.

(81.)

Actor Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing

Handeling Het rapporteren in het kader van het houden van een algemeen toezicht op het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling
Periode 1953 -
Grondslag KB van 16 mei 1953, art. 7, lid 1 en 8 (Stb. 1953, 238), gewijzigd 1997 (Stb. 1997, 20)
Product Rapport

(82.)

Actor Sectie Gevangeniswezen
Sectie TBS

Handeling Het rapporteren in het kader van de toezichhoudende taak
Periode 1953 -
Grondslag KB van 16 mei 1953, art. 16, lid 1 en 20, lid 1 (Stb. 1953, 238) en Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430), art. 6a
Product Rapporten
Opmerking De sectie gevangeniswezen houdt toezicht op de behandeling van de gedetineerden in de gestichten in het algemeen en op de differentiatie van de gestichten en de selectie van de gedetineerden in het bijzonder.
De sectie TBS houdt toezicht op hetgeen ten behoeve van terbeschikkinggestelden wordt verricht.
Het artikel 6a uit de en Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430) heeft alleen betrekking op de sectie gevangeniswezen.

4.3.7 Overleg

(83.)

Actor Sectie Gevangeniswezen
Sectie TBS

Handeling Het voeren van intern periodiek overleg
Periode 1953 -
Grondslag KB van 16 mei 1953, art. 19, lid 2 en 24, lid 1 (Stb. 1953, 238)
Product Notulen
Opmerking Krachtens het bovengenoemde art. Zijn de sectie gevangeniswezen en de sectie TBS verplicht om tenminste eenmaal in de vier maanden te vergaderen.

(84.)

Actor Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing

Handeling Het voeren van intern periodiek overleg
Periode 1953 -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art.5 (Stb. 1951, 596) en het KB van 16 mei 1953, art. 12, lid 2 (Stb. 1953, 238)
Product Notulen
Opmerking Ingevolge art. 12 van het bovengenoemde KB is de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing verplicht om tenminste eenmaal per jaar te vergaderen.

4.3.8 Het instellen van commissies en werkgroepen

(85.)

Actor Sectie Gevangeniswezen
Sectie TBS

Handeling Het instellen van een commissie of werkgroep
Periode 1953 -
Bron Jaarplannen van de Centrale Raad

Product Instellingsbesluit
Opmerking In de verschillende secties van de Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing vindt de inhoudelijke bespreking van adviesontwerpen plaats, veelal aan de hand van advisering door (pre-)adviescommissies.

4.4.1 Adviescommissies

(86.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het instellen van de Commissie Fick
Periode 1946 – 1948
Bron P. Vegter, 'Straffen en andere sancties', in: J. Fiselier e.a. (red.), *De Staat van Justitie* (Nijmegen, 1992), p.138.
Product Ministeriële beschikking

(87.)

Actor Commissie Fick
Handeling Het adviseren van de minister van Justitie omtrent de hervorming van het gevangeniswezen
Bron 1946 – 1948
Bron P. Vegter, 'Straffen en andere sancties', in: J. Fiselier e.a. (red.), *De Staat van Justitie* (Nijmegen, 1992), p.138.
Product Rapport

(88.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het instellen van de Commissie van Advies voor het Gevangeniswezen
Periode 1949 – 1953
Bron Wetsdossier
Product Ministeriële beschikking

(89.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het instellen van de Commissie Psychopatenzorg
Periode 1960 – 1967
Grondslag Circulaire van de minister van Justitie van 2 november 1960, nr. 59/260 C
Product Ministeriële beschikking

(90.)

Actor Commissie Psychopatenzorg
Handeling Het adviseren van de minister van Justitie omtrent de ontwikkelingen van de toepassing en uitvoering van de psychopatenwetgeving
Periode 1960 – 1967
Grondslag Circulaire van de minister van Justitie van 2 november 1960, nr. 59/260 C
Product Rapporten

(91.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het instellen van de Commissie Rechtspositie terbeschikkinggestelden (Commissie Haars)
Periode 1982 – 1987
Grondslag Beschikking van 22 december 1982, nr. 606/682, (Str.1983, 17)
Product Ministeriële beschikking

(92.)

Actor Commissie Rechtspositie terbeschikkinggestelden (Commissie Haars)
Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie over de voorbereiding van een wetsontwerp omtrent de formele en materiële rechtspositie van terbeschikkinggestelden die van overheidswege worden verpleegd
Periode 1983 – 1987
Grondslag Beschikking van 22 december 1982, nr. 606/682, (Stcr.1983, 17)
Product Interim-rapport van 25 maart 1982 en eindrapport van 16 december 1987

(93.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het instellen van de Commissie TBS en sanctietoepassing geestelijk gestoorde delinquenten (Commissie Fokkens)
Periode 1982 – 1993
Grondslag Beschikking van de Staatssecretaris van Justitie van 28 januari 1992 (Stcr. 1992, 32).
Product Ministeriële beschikking

(94.)

Actor Commissie TBS en sanctietoepassing geestelijk gestoorde delinquenten (Commissie Fokkens)
Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie omtrent eventuele wijzigingen van de wettelijke regelingen inzake TBS en sanctietoepassing ten aanzien van geestelijk gestoorde delinquenten
Periode 1982 – 1993
Grondslag Beschikking van de Staatssecretaris van Justitie van 28 januari 1992 (Stcr. 1992, 32)
Product Eindrapport 'Sancties op maat' van 28 juni 1993

(95.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het instellen van de Adviescommissie Geestelijk Gestoorde Gedetineerden
Periode 19** (1997) -
Bron Regeling plaatsing veroordeelden gevangenisstraf en TBS (Stcr. 1997, 185)
Product Ministeriële beschikking
Opmerking Formeel is deze adviescommissie ingesteld bij de Regeling plaatsing veroordeelden gevangenisstraf en TBS (Stcr. 1997, 185). In de praktijk functioneerde zij al langer.

(96.)

Actor Adviescommissie Geestelijk Gestoorde Gedetineerden
Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie omtrent het beschikken tot (beëindiging van de) plaatsing in een justitiële TBS-inrichting van een tot gevangenisstraf of (voorlopige) hechtenis veroordeelde ter observatie of ter verdere tenuitvoerlegging van de straf
Periode 19** (1997) -
Grondslag Regeling plaatsing veroordeelden gevangenisstraf en TBS, art. 2 (Stcr. 1997, 185)
Product Advies
Opmerking Formeel is deze adviescommissie ingesteld bij de Regeling plaatsing veroordeelden gevangenisstraf en TBS (Stcr. 1997, 185). In de praktijk functioneerde zij al langer.

(97.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het instellen van de Commissie alternatieve strafrechtelijke sancties
Periode 1974 – 1981
Bron Ministerie van Justitie, *Herziening differentiatiestelsel gevangeniswezen* ('s-Gravenhage, 1991) p. 12.
Product Ministeriële beschikking

(98.)

Actor Commissie alternatieve strafrechtelijke sancties
Handeling Het adviseren van de minister van Justitie omtrent alternatieve sancties

Periode 1974 – 1981
Bron Ministerie van Justitie, *Herziening differentiatiestelsel gevangeniswezen* ('s-Gravenhage, 1991) p. 12.
Product Advies

(99.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het instellen van de Overleg- en Adviescommissie Alternatieve Sancties (OCAS)
Periode 1989 –
Bron Zie product
Product Circulaire van 24 mei 1989 nr. 326 JR (Instellingsbesluit)

(100.)

Actor Overleg- en Adviescommissie Alternatieve Sancties (OCAS)
Handeling Het adviseren van de minister van Justitie omtrent alternatieve sancties
Periode 1989 –
Grondslag Circulaire van 24 mei 1989 nr. 326 JR
Product Rapporten

4.4.2 Gestichtsradaad

Een gestichtsradaad was vanaf 1977 niet langer dwingend voorgeschreven, al diende de directeur zich in een aantal zaken te doen adviseren door andere 'raden van overleg'. Deze advisering betreft onder andere het behandelingsschema, voorstellen tot overplaatsing en strafonderbreking.

4.4.2.1 Taken en benoemingen

(101.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van een ambtenaar als plaatsvervangend voorzitter en lid van de gestichtsradaad
Periode 1953 – 1977
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 16, lid 1 sub b (Stb. 1953, 238), vervallen 1977 (Stb. 1977, 231)
Product Ministeriële beschikking

(102.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van de secretaris van de gestichtsradaad
Periode 1953 – 1977
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 16, lid 4 (Stb. 1953, 238), vervallen 1977 (Stb. 1977, 231)
Product Aanwijzing

(103.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het bijwonen van vergaderingen van de gestichtsradaad door ambtenaren
Periode 1945 – 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932 (Stb. 1932, 194), art. 21, lid 2, vervallen 1977 (Stb. 1977, 231)
Product Aanwijzing
Opmerking Het gaat hierom vergaderingen waarin gedetineerden besproken worden waarmee de desbetreffende ambtenaren in het bijzonder mee in aanraking komen.

4.4.2.2 Advisering

(104.)

Actor	Gestichtsradaad
Handeling	Het adviseren van de directeur penitentiaire inrichting over aangelegenheden betreffende de gedetineerden
Periode	1953 – 1977
Grondslag	Gevangenismaatregel 1953, art. 19 en 20, lid 1 (Stb. 1953, 238), vervallen 1977 (Stb. 1977, 231)
Product	Advies
Opmerking	De gestichtsradaad adviseert de directeur omtrent:

het voor iedere binnengekomen gedetineerde op te stellen behandelingsschema;

- voorstellen tot overplaatsing van de ene gevangenis naar de andere op andere dan medische gronden;
- voorstellen tot onderbreking van de straf en tot tijdelijke verlaten van de inrichting;
- het toekennen van individuele voorrechten;
- bevordering tot een andere klasse;
- het opmaken van een voorstel tot voorwaardelijke invrijheidsstelling of van een bericht dat (nog) niet tot voorwaardelijke vrijheidsstelling moet worden overgegaan*;
- de gevallen waarin het huishoudelijke reglement het inwinnen van het advies van de raad voorschrijft of de directeur dit wenselijk acht.

* Deze handeling van de directeur is onder nummer 188 opgenomen in het RIO Reclassering (p.104).

4.4.2.3 Overleg

(105.)

Actor	Gestichtsradaad
Handeling	Het voeren van periodiek overleg
Periode	1953 – 1977
Grondslag	Gevangenismaatregel, art. 18 (Stb. 1953, 238), vervallen 1977 (Stb. 1977, 231)
Product	Notulen
Opmerking	De gestichtsradaad is wettelijk verplicht om eenmaal per maand te vergaderen en voorts zo vaak als de directeur dit noodzakelijk acht.

(106.)

Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het houden van niet-periodieke vergaderingen van de gestichtsradaad
Periode	1953 – 1977
Grondslag	Gevangenismaatregel, art. 18 (Stb. 1953, 238), vervallen 1977 (Stb. 1977, 231)
Product	Besluit
Opmerking	De gestichtsradaad is wettelijk verplicht om eenmaal per maand te vergaderen en voorts zo vaak als de directeur dit noodzakelijk acht.

(107.)

Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het verlenen van vrijstelling van de plicht tot het bijwonen van vergaderingen van de gestichtsradaad
Periode	1953 – 1977
Grondslag	Gevangenismaatregel 1953, art. 17 (Stb. 1953, 238), vervallen 1977 (Stb. 1977, 231)

Product Beschikking
Opmerking De leden van de gestichtsradaad zijn verplicht om de vergaderingen bij te wonen.

4.4.3. College van regent en directeur

4.4.3.1 Taken en benoemingen

(108.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van een KB waarin het aantal leden van een college van regenten wordt vastgesteld
Periode 1945 – 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 7, lid 1 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product KB
Opmerking Het aantal bedraagt tenminste drie leden.

(109.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van een KB waarin de leden en de voorzitter van een college van regenten wordt benoemd
Periode 1945 – 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932 (Stb. 1932, 194), art. 7, lid 2, vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product KB

(110.)

Actor Commissaris van de Koningin
Handeling Het doen van een aanbeveling aan de minister van Justitie inzake een vacature voor een college van regenten
Periode 1945 – 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932 (Stb. 1932, 194), art. 7, lid 2, vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Aanbeveling
Opmerking Bij een vacature is de Commissaris van de Koningin in de betreffende provincie wettelijk verplicht om een aanbeveling te sturen van twee personen.

(111.)

Actor College van regenten
Handeling Het nemen van een besluit inzake de aanwijzing van een secretaris en een penningmeester van het college
Periode 1945 - 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 7 (Stb. 1932, 194), lid 3, vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product KB
Opmerking De penningmeester wordt slechts desgewenst aangewezen door het college.

(112.)

Actor College van regenten
Handeling Het nemen van een besluit inzake de vaststelling van een instructie voor de werkzaamheden van het college
Periode 1945 - 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 9, lid 1 (Stb. 1932, 196), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Beschikking

(113.)

Actor College van regenten
Handeling Het nemen van een besluit inzake de vaststelling van een bijzondere instructie voor de ambtenaren en de directeur van een penitentiaire inrichting
Periode 1945 - 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 12, lid 2 (Stb. 1932, 196), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Beschikking

(114.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van een KB waarin een directeur penitentiaire inrichting of ambtenaren met directie belast worden aangewezen
Periode 1945 -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 3 (Stb. 1886, 62), Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 24 (Stb. 1951, 596) en Penitentiaire beginselenwet, art. 3, lid 3 (Stb. 1998, 430)
Product Ministeriële beschikking
Opmerking Op grond van art. 4, lid 2 van de Penitentiaire maatregel (Stb. 1998, 111) verstrekt de directeur van een inrichting de minister alle door hem verlangde inlichtingen.

(115.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van:

- een of meer personen als plaatsvervanger van de directeur van een penitentiaire inrichting of afdeling;
- een ambtenaar als adjunct-directeur van een inrichting bij ontstentenis van een adjunct-directeur.

Periode 1953 –
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 5 (Stb. 1953, 238) en Penitentiaire beginselenwet 3, lid 4 (Stb. 1998, 430)
Product Ministeriële beschikking

(116.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het treffen van voorzieningen bij tijdelijke ontstentenis van de directeur van een rijksasiel
Periode 1945-1953
Grondslag Beginselenwet Gevangeniswezen, art. 26 (Stb. 1886, 62), zoals gewijzigd bij de Wet van 28 mei 1925 (Stb. 1925, 222), Psychopatenreglement, art. 35 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

(117.)

Actor College van regenten
Handeling Het nemen van een besluit inzake het vaststellen van de regelmatige werkzaamheden van de directeur
Periode 1945 - 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 17 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Beschikking

(118.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het vaststellen van de taken van de directeur
Periode 1953 -
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 4, lid 2 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking
Opmerking Het takenpakket van de directeur kan de minister vastleggen in het huishoudelijk reglement.

- (119.)
Actor College van regenten
Handeling Het nemen van een besluit inzake het buiten het gesticht of in de eigen woning verblijven van de directeur
Periode 1945 – 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 20 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953, (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking
- (120.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het benoemen van ambtenaren met directie belast bij rijksinrichtingen voor terbeschikkinggestelden
Periode 1945 - 1997
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 26 (Stb. 1886, 62), Psychopatenreglement, art. 34 (Stb. 1928, 386), Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 24 (Stb. 1951,596), vervallen 1997 (Stb. 1997, 280)
Product Ministeriële beschikking
- (121.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van het hoofd van een rijksinrichting voor verpleging van terbeschikkinggestelden
Periode 1997 -
Grondslag Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden, art. 6, lid 3 (Stb. 1997, 280)
Product Ministeriële beschikking
- (122.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van een instructie voor de (hoofd)directeur van rijksasiels voor terbeschikkinggestelden
Periode 1945 - 1988
Grondslag Psychopatenreglement, art. 36 (Stb. 1928, 386) en Gevangenismaatregel 1953, art. 3, lid 2 (Stb. 1953, 238), vervallen 1988 (Stb. 1988, 282)
Product Instructie
- (123.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het machtigen van de directeur van een rijksinrichting tot het aanwijzen van een plaatsvervanger
Periode 1997 -
Grondslag Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden, art. 6, lid 4 (Stb. 1997, 280)
Product Ministeriële beschikking
- (124.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van een plaatsvervanger
Periode 1997 -
Grondslag Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden, art. 6, lid 4 (Stb. 1997, 280)
Product Aanwijzing
Opmerking De directeur kan deze handeling alleen verrichten met een machtiging van de Minister van Justitie hiertoe.
- (125.)
Actor Minister van Justitie

Handeling Het voorbereiden van een KB waarin de geneesheer-directeur wordt geschorst
Periode 1945 - 1953
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 26 (Stb. 1886, 62) en Psychopatenreglement, art. 33 (Stb. 1928, 386), vervallen in 1953 (Stb. 1953, 238)
Product KB

4.4.3.2 Vergoedingen

(126.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake de toekenning van een jaarlijks bedrag voor bureaunkosten aan een college van regenten
Periode 1945 - 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 8, lid 1 (Stb. 1932, 196), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

(127.)

Actor College van regenten
Handeling Het nemen van een besluit inzake de toekenning van het jaarlijks kasoverschot aan haar secretaris en (indien aanwezig) de penningmeester
Periode 1945 - 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 8, lid 2 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Besluit
Opmerking Het overschot wordt uitgekeerd ter vergoeding voor de verrichte werkzaamheden.

4.4.3.3 Jaarverslagen

(128.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van voorschriften omtrent de inrichting van het jaarverslag van een college van regenten
Periode 1945 - 1953
Grondslag Gevangenismaatregel art. 15, lid 2 (Stb. 1932, 196), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

(129.)

Actor College van regenten
Handeling Het uitbrengen van een jaarverslag aan de minister van Justitie over de werkzaamheden
Periode 1945 - 1953
Grondslag Gevangenismaatregel art. 15, lid 3 (Stb. 1932, 196), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Jaarverslag

(130.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het uitbrengen van een jaarverslag aan de minister van Justitie
Periode 1953 -
Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 4, lid 2
Product Jaarverslag

4.4.3.4 Toezicht

(131.)

Actor	College van regenten
Handeling	Het rapporteren in het kader van het houden van toezicht op alle aangelegenheden die het gesticht betreffen
Periode	1945 - 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932, art. 13, lid 1 (Stb. 1932, 196), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Rapport
Opmerking	Het college let in het bijzonder op: <ul style="list-style-type: none"> • de wijze waarop de ambtenaren hun taak vervullen; • de behandeling van de gedetineerden; • de wijze waarop de voor het gevangeniswezen uitgevaardigde voorschriften worden nageleefd; • het economisch beheer.

(132.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van een instructie inzake het houden van toezicht door het college van regenten van de rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen
Periode	1945 - 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932, art. 27, lid 3 (Stb. 1932, 196), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Ministeriële beschikking
Opmerking	Bij de Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen was de gewone taak van het college van regenten opgedragen aan de hoofddirecteur.

4.4.3.5 Overleg

(133.)

Actor	College van regenten
Handeling	Het voeren van periodiek overleg
Periode	1945 - 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel art. 10, lid 1 (Stb. 1932, 196), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Notulen.
Opmerking	Het college is wettelijk verplicht om tenminste eenmaal per maand te vergaderen.

(134.)

Actor	College van regenten
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het geheel of gedeeltelijk niet bijwonen van een vergadering van het college door een directeur
Periode	1945 – 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel art. 10, lid 3 (Stb. 1932, 196), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Beschikking

(135.)

Actor	College van regenten
Handeling	Het doen van een verzoek aan de minister van Justitie om op bijzondere gronden de directeur voor een bepaalde tijd de toegang tot de vergaderingen van het college van regenten te ontzeggen
Periode	1945 – 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932, art. 10, lid 4 (Stb. 1932, 196), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)

Product	Verzoek
(136.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het verzoek van een college van regenten om op bijzondere gronden de directeur voor een bepaalde tijd de toegang tot de vergaderingen van het college van regenten te ontzeggen
Periode	1945 - 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932 (Stb. 1932, 194), art. 10, lid 4, vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Ministeriële beschikking

4.4.4 Raden van Tucht te Veenhuizen

Bij iedere rijkswerkinrichting te Veenhuizen bestond een raad van tucht. De reguliere taken van het college van regenten waren bij de Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen opgedragen aan de hoofddirecteur. Deze directeur was voorzitter van de raad van tucht.

4.4.4.1 Taken en benoemingen

(137.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het voorbereiden van een KB waarin de aanwijzing geregeld wordt van: <ul style="list-style-type: none"> • een ambtenaar als lid en plaatsvervangend voorzitter van de raad van tucht; • drie ambtenaren als lid van de raad van tucht.
Periode	1945 – 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932, art. 28, lid 2 (Stb. 1932, 196), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Ministeriële beschikking
(138.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het nemen van een besluit inzake de aanwijzing van een secretaris van een raad van tucht
Periode	1945 – 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932 (Stb. 1932, 194), art. 28, lid 3, vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Aanwijzing
Opmerking	De directeur voegt één van de ambtenaren van de rijkswerkinrichting als secretaris aan de raad toe
(139.)	
Actor	Raad van tucht
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het opleggen van een disciplinaire straf
Periode	1945 – 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932 art. 31, lid 1 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Besluit
Opmerking	De raad kan de volgende disciplinaire straffen opleggen: <ul style="list-style-type: none"> • opsluiting in een volstrekt donkere strafcel; • gewone opsluiting in boeien; • opsluiting in een gewone strafcel; • verstrekking van water en brood in plaats van gewoon voedsel; • het ondergaan van de straf in afzondering met het ondergaan in gemeenschap voor bepaalde doeleinden; • het ondergaan van de straf in afzondering; • het overplaatsen naar de rijkswerkinrichting te Hoorn.

NB In afwachting van het besluit van de raad van tucht kan directeur voorlopig ook de straf van opsluiting in boeien en een gewone strafcel opleggen.

(140.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het nemen van een besluit inzake een beroep tegen een door een raad van tucht opgelegde disciplinaire straf
Periode	1945 – 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932, art. 31, lid 3 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Besluit

4.4.4.2 Overleg

(141.)	
Actor	Raad van tucht
Handeling	Het voeren van periodiek overleg
Periode	1945 – 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932, art. 29, lid 1 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Notulen
Opmerking	De raad van tucht houdt zijn reguliere vergaderingen tweemaal in de week, tenzij er geen zaken te behandelen zijn.

(142.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het bijeenroepen van buitengewone vergaderingen van de raden van tucht bij de rijkswerkinrichting Veenhuizen
Periode	1945 – 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932, art. 29, lid 2 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Besluit

4.4.5 Commissie van toezicht en beklagcommissie

Art. 26 van de Beginselenwet Gevangeniswezen 1886 (Stb. 1886, 62), zoals gewijzigd bij de Wet van 28 mei 1925 (Stb. 1925, 222), bepaalde dat een commissie toezicht diende te houden op het beheer van een rijksasiel door de geneesheer-directeur. De leden van deze commissie werden benoemd door de minister van Justitie. De minister stelde tevens een reglement vast.

De Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238) schreef verplicht bij iedere inrichting de instelling van een commissie van toezicht voor. De taak van de commissie is toezicht houden op de bejegening van gedetineerden en op de naleving van de voorschriften die hieromtrent gesteld zijn. Zij onderhoudt daartoe regelmatig contact met de directeur van de inrichting en licht zonodig de minister van Justitie in.

Middels een wijziging in de Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238) bij het KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579), werd de instelling van beklagcommissies eveneens voorgeschreven bij gevangenen en huizen van bewaring.

De beklagcommissie wordt door de commissie van toezicht uit haar midden benoemd. De beklagcommissie is belast met het behandelen van klaagschriften van gedetineerden en oefent een rechtsprekende taak uit.

De terbeschikkinggestelden in overheidsinrichtingen kregen in 1988 een soortgelijk klachtrecht. Op grond van de Tijdelijke Regeling van de Rechtspositie van Terbeschikkinggestelden (Stb. 1987, 55)

functioneren er beklagcommissies bij rijksinrichtingen voor terbeschikkinggestelden. De Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden (Stb. 1997, 280) schreef ook de instelling van beklagcommissies bij particuliere inrichtingen voor.

De leden van de beklagcommissie bij een rijksinrichting worden door de commissie van toezicht uit haar midden benoemd. De secretaris van de commissie van toezicht is tevens secretaris van de beklagcommissie. Bij particuliere inrichtingen benoemt de minister van Justitie de leden en secretaris van de beklagcommissies. De minister wijst tevens de voorzitter aan.

In de periode 1988-1997 kon de minister van Justitie besluiten tot de instelling van een gemeenschappelijke beklagcommissie. Hij wees in dat geval een secretaris aan (het secretariaat van de beklagcommissie is in de regel opgedragen aan een gerechtssecretaris).

De beklagcommissie kan klachten van terbeschikkinggestelden behandelen over:

- beperkingen inzake briefwisseling en bezoek;
- een besluit tot plaatsing of voortzetting van het verblijf op een afdeling voor intensieve zorg;
- afzondering die een bepaalde tijd heeft geduurd.

In iedere inrichting of afdeling is sinds 1999 een commissie belast met het toezicht op de uitvoering van de penitentiaire programma's.

4.4.5.1 Taken en benoemingen

(143.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het treffen van voorzieningen bij tijdelijke ontstentenis van een commissie van toezicht
Periode	1945-1953
Grondslag	Beginselenwet Gevangeniswezen, art. 26 (Stb. 1886, 62), zoals gewijzigd bij Wet van 28 mei 1925 (Stb. 1925, 222), Psychopatenreglement, art. 35 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Ministeriële beschikking

(144.)

Actor	Algemene Raad voor de Psychopathenzorg 1928 - 1953 Sectie Gevangeniswezen 1953 - Sectie Psychopathenzorg 1953 -
Handeling	Het adviseren van de minister van Justitie inzake de benoeming van leden en de aanstelling van de secretaris van een commissie van toezicht
Periode	1945 -
Grondslag	Psychopatenreglement, art. 34 (Stb. 1928, 386), Beginselenwet gevangeniswezen, art. 25 (Stb. 1951,596), Gevangenismaatregel 1953, art. 8 (Stb. 1953, 238) en 9a, lid 3, zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579)*, Tijdelijke regeling van de rechtspositie terbeschikkinggestelden, art. 9, lid 1 en 2, art. 10, lid 3 (Stb. 1987, 55)
Product	Advies
Opmerking	In de Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430) en de Penitentiaire maatregel (Stb 1998, 111) is de bovengenoemde handeling niet langer vastgelegd. Op grond van de algemene adviserende bevoegdheid van Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassingen zijn afzonderlijke secties is dit niet noodzakelijk.

* Bij de beschikking van 13 oktober 1977 (Stb. 1977, 231) werd de tekst van het bovengenoemde KB in het Staatsblad geplaatst.

- (145.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van een KB waarin:
  - een commissie van toezicht wordt ingesteld;
  - de leden, de (plaatsvervangende) secretaris en de voorzitter van een commissie van toezicht worden benoemd en ontslagen.
 Periode 1953 -
 Grondslag Psychopatenreglement, art. 34 (Stb. 1928 386), Beginselenwet Gevangeniswezen 1951, art. 25 (Stb. 1951, 596), Gevangenismaatregel 1953, art. 8 en 9, lid 1 (Stb. 1953, 238) en art. 9a, lid 3, zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 231), Tijdelijke regeling van de rechtspositie van terbeschikkinggestelden, art. 9, lid, 1 en 2, 10, lid 1 t/m 3 en 18 lid 1 (Stb. 1987, 55), Reglement verpleging terbeschikkinggestelden, art. 8, lid 1 en 2, 8, lid 4 en 11, lid 1 en 2 (Stb. 1997, 217), Penitentiaire beginselenwet, art. 7, lid 4 (Stb. 1998, 430) en Penitentiaire maatregel, art. 12, lid 1 en 2 en 14 (Stb. 1998, 111)
 Product KB
 Opmerking Wanneer het gaat om een ontslag wegens gebleken achteloosheid wordt het betreffende lid van een commissie van toezicht door of namens de minister gehoord.
- (146.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van een AMVB waarin regels worden gesteld inzake:
  - de bevoegdheden, de samenstelling en werkwijze van de commissie van toezicht;
  - de werkzaamheden van de maandcommissaris.
 Periode 1997 -
 Grondslag Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden, art. 10, lid 5, (Stb. 1997, 280), Penitentiaire beginselenwet, art. 7, lid 4 (Stb. 1998, 430)
 Product AMVB
- (147.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van een KB waarin het aantal leden van een commissie van toezicht is vastgesteld
 Periode 1997 -
 Grondslag Reglement verpleging terbeschikkinggestelden, art. 7, lid 2 (Stb. 1997, 217) en Penitentiaire maatregel, art. 11, lid 2 (Stb. 1998, 111)
 Product KB
- (148.)
 Actor Commissie van toezicht
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van een (of meer) plaatsvervangende secretaris(sen) bij een commissie van toezicht
 Periode 1945 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 9, lid 2 (Stb. 1953, 238), Tijdelijke regeling van de rechtspositie terbeschikkinggestelden, art. 9, lid 3 (Stb. 1987, 55), Penitentiaire maatregel, art. 12, lid 3 (Stb. 1998, 111)
 Product Aanwijzing
 Opmerking De plaatsvervangend secretaris is *geen* lid van de commissie van toezicht.
- (149.)
 Actor Commissie van toezicht
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het benoemen van de leden van een beklagcommissie
 Periode 1977 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 13a, lid 1, zoals ingevoegd bij het KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 231), Tijdelijke regeling van de rechtspositie van terbeschikkinggestelden,

art. 17, lid 1 (Stb. 1987, 55), Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden, art. 59, lid 1 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 62, lid 1 (Stb.1998, 430)

Product Besluit

Opmerking De commissie van toezicht benoemd de leden van de beklagcommissie uit haar midden.

(150.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het voorbereiden van een KB waarbij een gemeenschappelijke beklagcommissie wordt ingesteld

Periode 1988 – 1997

Grondslag Tijdelijke regeling van de rechtspositie van terbeschikkinggestelden, art. 18, lid 1 (Stb. 1987, 55), vervallen in 1997 (Stb. 1997, 217)

Product Ministeriële beschikking

Opmerking De betrokken beklagcommissies wijzen uit hun midden de leden en de plaatsvervangende leden van de gemeenschappelijke beklagcommissie aan. De minister wijst hierbij de secretaris van een van de betrokken beklagcommissies aan als secretaris van de gemeenschappelijke beklagcommissie.

(151.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het bij justitiële particuliere inrichtingen op voordracht van het bestuur aanwijzen van leden van andere commissies van toezicht die van een beklagcommissie deel uit kunnen maken

Periode 1997 -

Grondslag Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden, art. 59 lid, 2 (Stb. 1997, 280)

Product Ministeriële beschikking

4.4.5.2 Vergoedingen

(152.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het voorbereiden van een KB waarin een vergoeding wordt vastgesteld voor de werkzaamheden van de secretaris van een commissie van toezicht en een beklagcommissie

Periode 1953 -

Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 15, lid 3 (Stb. 1953, 238), Tijdelijke regeling van de rechtspositie van terbeschikkinggestelden, art. 33, lid 3 (Stb. 1987, 55) en Penitentiaire maatregel, art. 20, lid 1 en 2 (Stb. 1998, 111)

Product Ministeriële beschikking

Opmerking Eventueel wordt een dergelijke vergoeding ook vastgesteld voor de plaatsvervangend secretaris.

(153.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van een AMVB waarin een vergoeding wordt vastgesteld voor een tolk of vertaler, ingeschakeld door de voorzitter van een beklagcommissie
Periode	1977 -
Grondslag	Gevangenismaatregel 1953, art. 13b, lid 6 (Stb. 1953, 238), zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 231) en Penitentiaire Beginselenwet, art. 65, lid 2 (Stb.1998, 430)
Product	AMVB
Opmerking	Ten behoeve van het horen van een gedetineerde kan de voorzitter van een beklagcommissie besluiten om gebruik te maken van een tolk of vertaler

4.4.5.3 Jaarverslagen

(154.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van voorschriften en het vaststellen van het model voor de inrichting van het jaarverslag van een commissie van toezicht
Periode	1953 -
Grondslag	Gevangenismaatregel 1953, art. 14, lid 1 (Stb. 1953, 238), Tijdelijke regeling van de rechtspositie van terbeschikkinggestelden, art. 32, lid 2 (Stb. 1987, 55), Reglement verpleging terbeschikkinggestelden, art. 16, lid 2 en (1997, 217) en Penitentiaire maatregel, art. 19, lid 2 (Stb. 1998, 111)
Product	Ministeriële beschikking

(155.)	
Actor	Commissie van toezicht
Handeling	Het uitbrengen van een jaarverslag aan: <ul style="list-style-type: none"> • de minister van Justitie; • de Centrale Raad voor Strafrechttoepassing; • bestuur van een inrichting (in geval van een particuliere inrichting).
Periode	1953 -
Grondslag	Gevangenismaatregel, 1953, art. 14, lid 1 (Stb. 1953, 238), Tijdelijke regeling van de rechtspositie van terbeschikkinggestelden, art. 32, lid 2 (Stb. 1987, 55), Reglement verpleging terbeschikkinggestelden, art. 16, lid 1 (Stb. 1997, 217) en Penitentiaire maatregel, art. 19, lid 1 (Stb. 1998, 111)
Product	Jaarverslag

4.4.5.4. Advisering en toezicht

(156.)	
Actor	Commissie van toezicht
Handeling	Het geven van advies en inlichtingen aan : <ul style="list-style-type: none"> • de minister van Justitie; • de Centrale Raad voor Strafrechttoepassing; • het bestuur van een particuliere inrichting voor terbeschikkinggestelden; • de directeur van een penitentiaire inrichting.
Periode	1945 -
Grondslag	Gevangenismaatregel 1953, art. 10 b-c (Stb. 1953, 238), vernummerd in 1977 tot art. 10, lid 1b (Stb. 1977, 321), Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden, art. 10, lid 2 sub d (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire Beginselenwet, art. 7c (Stb. 1998, 430)
Product	Advies en mededeling
Opmerking	Het gaat hier om adviezen en inlichtingen die betrekking hebben op de inrichting waaraan de

betreffende commissie verbonden is.

4.4.5.5 Overleg

(157.)

Actor Commissie van toezicht
Handeling Het voeren van periodiek overleg
Periode 1953 -
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 13, lid 2 (Stb. 1953, 238), Tijdelijke regeling van de rechtspositie van terbeschikkinggestelden, art. 16, lid 1 (Stb. 1987, 55), Reglement verpleging terbeschikkinggestelden, art. 13, lid 1 (Stb. 1997, 217) en Penitentiaire maatregel, art. 16, lid 1 (Stb. 1998, 111)
Product Notulen
Opmerking De commissie vergadert zo mogelijk één maal per maand.

(158.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van een ambtenaar voor het bijwonen van de vergaderingen van een commissie van toezicht
Periode 1953 -
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 13, lid 2 (Stb. 1953, 238), Tijdelijke regeling van de rechtspositie van terbeschikkinggestelden, art. 16, lid 4 (Stb. 1987, 55), Reglement verpleging terbeschikkinggestelden, art. 13, lid 4 (Stb. 1997, 217) en Penitentiaire maatregel, art. 16 (Stb. 1998, 111)
Product Ministeriële beschikking

(159.)

Actor Commissie van toezicht
Handeling Het nemen van een besluit inzake het buiten aanwezigheid van de directeur vergaderen
Periode 1953 -
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 13, lid 4 (Stb. 1953, 238), Tijdelijke regeling van de rechtspositie van terbeschikkinggestelden, art. 16, lid 3 (Stb. 1987, 55), Reglement verpleging terbeschikkinggestelden, art. 13, lid 3 (Stb. 1997, 217) en Penitentiaire maatregel, art. 16, lid 3 (Stb. 1998, 111)
Product Besluit

4.4.6 Klachtencommissie bij niet-justitiële inrichtingen voor terbeschikkinggestelden

4.4.6.1 Taken en benoemingen

(160.)

Actor Klachtencommissie bij een niet-justitiële inrichting
Handeling Het behandelen van klachten van terbeschikkinggestelden in niet-justitiële inrichtingen
Periode 1992 – 1993
Grondslag Tijdelijke Regeling van de rechtspositie van terbeschikkinggestelden in niet-justitiële inrichtingen, art. 7, lid 2 (Stb. 1992, 68)
Product Uitspraak
Opmerking Tegen besluiten van de klachtencommissie stond beroep open bij de burgerlijke rechter en niet bij de Centrale Raad voor de Strafrechttoepassing.

- (161.)
 Actor Sectie Psychopatenzorg
 Handeling Het adviseren van de minister van Justitie inzake de benoeming van leden en de aanstelling van de secretaris van een klachtencommissie bij een niet-justitiële inrichting voor terbeschikkinggestelden
 Periode 1992 - 1997
 Grondslag KB van 6 februari 1992, art. 8 (Stb. 1992, 68), vervallen in 1997 (Stb. 1997, 217)
 Product Advies
- (162.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van een KB waarin de leden, de (plaatsvervangende) secretaris en de voorzitter van een niet-justitiële inrichting voor terbeschikkinggestelden worden benoemd en ontslagen
 Periode 1953 - 1997
 Grondslag KB van 6 februari 1992, art. 8 (Stb. 1992, 68), vervallen in 1997 (Stb. 1997, 217)
 Product KB
 Opmerking Wanneer het gaat om een ontslag wegen gebleken achteloosheid wordt het betreffende lid van een commissie van toezicht door of namens de minister gehoord.
- (163.)
 Actor Klachtencommissie bij een niet-justitiële inrichting
 Handeling Het adviseren van de minister van Justitie inzake de benoeming of het ontslag van de secretaris van een niet-justitiële inrichting voor terbeschikkinggestelden
 Periode 1992 – 1997
 Grondslag KB van 6 februari 1992, art. 8 (Stb. 1992, 68), vervallen in 1997 (Stb. 1997, 217)
 Product Advies
- (164.)
 Actor Klachtencommissie bij een niet-justitiële inrichting
 Handeling Het uit haar midden aanwijzen van een plaatsvervangend secretaris
 Periode 1992 – 1997
 Grondslag KB van 6 februari 1992, art. 8 (Stb. 1992, 68), vervallen in 1997 (Stb. 1997, 217)
 Product Aanwijzing

4.4.6.2 Vergoedingen

- (165.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van een KB waarbij een vergoeding voor de secretaris en eventueel de plaatsvervangend secretaris van een klachtencommissie bij een niet-justitiële inrichting voor terbeschikkinggestelden wordt vastgesteld
 Periode 1992 - 1997
 Grondslag KB van 6 februari 1992, art. 11 (Stb. 1992, 68), vervallen in 1997 (Stb. 1997, 217)
 Product Ministeriële beschikking

4.4.6.3 Jaarverslagen

(166.)

Actor Klachtencommissie bij een niet-justitiële inrichting
Handeling Het uitbrengen van een jaarverslag aan:

- de minister van Justitie;
- de sectie TBS van de Centrale Raad voor Strafrechttoepassing;
- bestuur van de inrichting

Periode 1992 – 1997
Grondslag KB van 6 februari 1992, art. 11 (Stb. 1992, 68), vervallen in 1997 (Stb. 1997, 217)
Product Jaarverslag

(167.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van voorschriften omtrent de inrichting van het jaarverslag van de klachtencommissie bij een niet-justitiële inrichting
Periode 1992 – 1997
Grondslag KB van 6 februari 1992, art. 11 (Stb. 1992, 68), vervallen in 1997 (Stb. 1997, 217)
Product Ministeriële beschikking

4.4.7 Penitentiare kamer

(168.)

Actor Penitentiare kamer
Handeling Het nemen van een besluit inzake de vordering tot uitstel of achterwege blijven van vervroegde invrijheidstelling
Periode 1991 -
Grondslag Wet op de Rechterlijke Organisatie (Stb. 1975, 684), gewijzigd bij KB van 28 oktober 1991 (1991, 414)
Product Beschikking

(169.)

Actor Penitentiare kamer
Handeling Het nemen van een besluit inzake een aangetekend beroep tot verlening van een TBS door de rechter
Periode 1988 -
Grondslag Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling (Stb. 1988, 282)
Product Beschikking

4.5 Diverse aspecten met betrekking tot het gevangeniswezen en de terbeschikkingstelling

4.5.1 Kosten

De vergoedingen die aan de verschillende overheidsorganen of individuele leden daarvan worden verleend, zijn steeds opgenomen onder de desbetreffende paragrafen (zie inhoudsopgave).

Kosten die worden gemaakt met betrekking tot personeel dat werkzaam is op het onderhavige beleidsterrein, zijn opgenomen in betreffende RIO's inzake overheidspersoneel. Hierover zijn een vijftal rapporten verschenen (zie publicatielijst).

Kosten die worden gemaakt met betrekking tot de bouw van inrichtingen op het onderhavige beleidsterrein en het onderhoud daarvan, zijn opgenomen in het betreffende RIO over de Rijkshuisvesting (nr. 45).

(170.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het goedkeuren van de inrichtingsbegroting en het vaststellen van de vergoedingen van de kosten van een particuliere instelling die met de verpleging van terbeschikkinggestelden is belast
Periode 1945 -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 34, 37, lid 2, 39 en 48 (Stb. 1886, 62), Psychopatenreglement, art. 148 (Stb. 1928, 386) en Wetboek van Strafrecht, art. 90 quinquies 2, zoals ingevoegd bij wet van 19 november 1986 (Stb. 1986, 587)
Product Ministeriële beschikking

(171.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit tot het verhalen van de kosten van verpleging van een terbeschikkinggestelde op de verpleegde zelf of op degenen die tot zijn onderhoud verplicht zijn
Periode 1945 - 1988
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 46 (Stb. 1886, 62) en Psychopatenreglement (Stb. 1928, 386), art. 151, vervallen in 1988 (Stb. 1988, 282)
Product Ministeriële beschikking

4.5.2 Organisatie, personeel en indeling van de inrichtingen

Voor wat betreft personeel wordt hierbij tevens verwezen naar de institutioneel onderzoeken die zijn verricht naar het taakgebied overheidspersoneel. Hierover zijn inmiddels een vijftal rapporten verschenen (zie publicatielijst). In deze rapporten wordt rijksbreed aandacht besteedt aan de handelingen die worden verricht met betrekking tot overheidspersoneel (voorlichting, selectie, werving, opleiding, etc.).

(172.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het treffen van voorzieningen bij tijdelijke ontstentenis van personeelsleden
Periode 1945 - 1953
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 26 (Stb. 1886, 62) en Psychopatenreglement, art. 35 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Opdracht

(173.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het goedkeuren van de door de directeur getroffen voorzieningen bij tijdelijke ontstentenis van personeel van het rijksasiel
Periode 1945 - 1953
Grondslag Psychopatenreglement, art. 35 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

(174.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het benoemen van personeel van inrichtingen op het beleidsterrein gevangeniswezen en terbeschikkingstelling
Periode 1945 – 1997
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 26 (Stb. 1886, 62), Psychopatenreglement, art. 34 (Stb. 1928, 386), Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 24 (Stb. 1951,596)
Product Ministeriële beschikking

(175.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het bepalen van de categorieën personeel en de personeelsaantallen van de rijksasiels
Periode 1945 – 1953
Grondslag Psychopatenreglement, art. 32 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

(176.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het vaststellen van een instructie voor het personeel van een rijksasiel
Periode 1945 - 1953
Grondslag Psychopatenreglement, art. 36 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Instructie

(177.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het goedkeuren van een door de directeur vastgestelde instructie voor het personeel van een rijksasiel
Periode 1945 - 1953
Grondslag Psychopatenreglement, art. 36 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

4.5.3 Medezeggenschap en vertegenwoordiging

(178.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit om verpleegden in de gelegenheid stellen om een verpleegdenraad te kiezen
Periode 1997 -
Grondslag Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden, art. 70, lid 1 (Stb. 1997, 280)
Product Beschikking

(179.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van een AMVB waarin regels worden gesteld inzake:

- de bevoegdheden van de verpleegdenraad;
- de samenstelling van de verpleegdenraad;
- de werkwijze van de verpleegdenraad.

Periode 1997 -
Grondslag Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden, art. 70, lid 3 (Stb. 1997, 280)
Product AMVB

4.5.4 Aanwijzen en bestemmen van inrichtingen en afdelingen

(180.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van de plaatsen buiten de bijzondere strafgevangenissen en de huizen van bewaring waar gevangenisstraf mag worden opgelegd
Periode 1945 - 1953
Grondslag Noodwet, art. 2 (Stb. 1918,607), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

(181.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het stellen van nadere regels over de verdeling van gedetineerden over de gevangenissen
Periode 1953 - 1999
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951 (Stb. 1951, 596), art. 21, lid 1, vervallen 1999 (Stb. 1998, 430)
Product Ministeriële beschikking

(182.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake:

- het aanwijzen van inrichtingen;
- het bestemmen van een inrichting of afdeling daarbinnen

Periode 1953 -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen, art. 7 (Stb. 1951, 596), Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden, art. 3 (Stb. 1997, 280) en Penitentiare beginselenwet art. 3, lid 1 en 8, lid 1 en 2 (Stb.1998, 430)
Product KB en ministeriële beschikking
Opmerking De minister kan delen van een inrichting als afdeling met een aparte bestemming aanwijzen.

(183.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van inrichtingen of afdelingen voor de onderbrenging van gedetineerden die een bijzondere opvang behoeven
Periode 1999-
Grondslag Penitentiare beginselenwet (Stb.1998, 430) art. 14, lid 1.
Product Ministeriële beschikking
Opmerking De bijzondere opvang kan verband houden met de leeftijd, de persoonlijkheid, de lichamelijke of de geestelijke gezondheidstoestand van de gedetineerden.

(184.)

Actor Directeur penitentiare inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van onderdelen van de inrichting of de afdeling voor de onderbrenging van gedetineerden die een bijzondere opvang behoeven
Periode 1999 -
Grondslag Penitentiare beginselenwet, art. 16, lid 3 (Stb.1998, 430)
Product Aanwijzing

- (185.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van een KB waarin voor elk arrondissement tenminste één inrichting of afdeling als huis van bewaring wordt aangewezen
 Periode 1953 -
 Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 7, lid 2 (Stb. 1951, 596) en Penitentiare beginselenwet, art. 9, lid 3 (Stb.1998, 430)
 Product Aanwijzing
- (186.)
 Actor Sectie Gevangeniswezen
 Handeling Het adviseren van de minister van Justitie inzake:
  - het aanwijzen van inrichtingen;
  - het bestemmen van een inrichting of afdeling daarbinnen
 Periode 1953 -
 Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 7 (Stb. 1951, 596)
 Product Advies
 Opmerking Ingevolge art. 7a van de Beginselenwet gevangeniswezen 1951 (Stb. 1951, 596), zoals ingevoegd bij de Wet van 23 december 1987 (Stb.1987, 646) en gewijzigd in 1997 (Stb. 1997, 280), was de minister van Justitie in spoedeisende gevallen bevoegd af te zien van het horen van de sectie gevangeniswezen of de sectie TBS. In dat geval stelde de minister onverwijld de voorzitter van de betreffende sectie van de aanwijzing in kennis.
 De voornoemde adviserende bevoegdheid van de beide secties is niet langer expliciet vastgelegd in de Penitentiare Beginselenwet 1998, 430). De secties van de Centrale Raad voor Strafrechttoepassing kunnen hier echter (ongevraagd) adviseren op grond van hun algemeen adviserende bevoegdheid, zoals bepaald in het KB van 16 mei 1953 (Stb. 1953, 238).
- (187.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van inrichtingen voor verpleging van terbeschikkinggestelden
 Periode 1953 -
 Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 37d, lid1 sub b, Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 7, lid 1, 15 (Stb. 1951, 596), Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden (Stb. 1997, 280), art. 6 lid 1 (Stb. 1997, 280) en Penitentiare beginselenwet, art. 3, lid 1 (Stb.1998, 430)
 Product Aanwijzing
 Opmerking Zie opmerking bij voorgaande handeling.
- (188.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van particuliere inrichtingen voor terbeschikkinggestelden
 Periode 1945 -
 Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 37d lid1 sub a, Psychopatenreglement (Stb. 1928, 386), art. 99, 122a, en 106 (Stb. 1928386), Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling (Stb. 1988, 282), art. 26 lid 1 en 28 lid 1 (Stb. 1988, 282) en Reglement verpleging terbeschikkinggestelden (Stb. 1997, 217), art. 2, lid 4, en 3 lid 1-2 (Stb. 1997, 217)
 Product Ministeriële beschikking

(189.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van een AMVB waarin nadere regels worden gesteld inzake de aanwijzing als particuliere inrichting
Periode 1997 -
Grondslag Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden (Stb. 1997, 280), art. 5 lid 2
Product KB van 22 mei 1997 (Stb. 217), houdende regels omtrent de tenuitvoerlegging van de maatregel van terbeschikkinggestelden en overige verpleegden strafrechtstoepassing, art. 2 en 3

(190.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van een AMVB waarin het aantal en de vestigingsplaatsen van rijksasiels worden vastgesteld
Periode 1945 – 1953
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886 (Stb. 1886, 62), art. 24, vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product AMVB

4.5.5 Toezicht op de inrichtingen

De handelingen die verschillende overheidsorganen verrichten met betrekking tot het houden van toezicht, zijn steeds opgenomen onder de desbetreffende paragrafen (zie inhoudsopgave).

(191.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van ambtenaren belast met het houden van toezicht op de verpleging in particuliere inrichtingen
Periode 1945 -
Grondslag Psychopatenreglement, art. 121 (Stb. 1928, 386), Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 30, lid 2 (Stb. 1988, 282) en Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden, art. 8, lid 2 (Stb. 1997, 280)
Product Ministeriële beschikking

(192.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van regels over de inhoud en wijze van melding van onttrekkingen aan detentie, bijzondere voorvallen en andere gewenste inlichtingen
Periode 1993 -
Grondslag Reglement verpleging terbeschikkinggestelden, art. 24 (Stb. 1997, 217) en Penitentiaire maatregel, art. 4, lid 2 (Stb. 1998, 111)
Product Regels, o.m. Circulaire van de minister van Justitie van 1 juli 1993 betreffende ongeoorloofde afwezigheid uit inrichtingen (Stc. 1993, 127) en Circulaire van de minister van Justitie van 1 juli 1997, nr. 635923/97/DJC (Stc. 1997, 139)
Opmerking De minister van Justitie wordt door de Directeur penitentiaire inrichting in kennis gesteld van onttrekking aan detentie en van andere bijzondere voorvallen.

4.5.6 Beheer van inrichtingen

Sinds 1 januari 1995 is de DJI een agentschap van het ministerie van Justitie. Jaarlijks worden met de DJI afspraken gemaakt over de te leveren prestaties en de bijbehorende vergoeding. De basis voor de jaarlijkse (kader)afspraken ligt onder meer in een door het kerndepartement opgesteld meerjarenbeleidskader. In 1996 werd het eerste meerjarenbeleidskader opgesteld in samenspraak met

de verschillende organisaties op het gebied van de sanctietoepassing. De hier geformuleerde handelingen met betrekking tot de DJI zijn gebaseerd op Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430). Als aanvangsjaar voor de onderstaande handelingen betreffende DJI is 1995 aangehouden aangezien deze actor sinds dat jaar als agentschap functioneert.

(193.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het verlenen van een mandaat aan de het hoofd van de Dienst Justitiële Inrichtingen omtrent het opperbeheer van de inrichtingen en de hem bij of krachtens de wet toegekende overige bevoegdheden
Periode 1995 -
Grondslag Penitentiaire beginselenwet, art. 3, lid 2 (Stb.1998, 430)
Product Ministeriële beschikking

(194.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het vaststellen van het budget voor de Dienst Justitiële Inrichtingen en het maken van jaarafspraken
Periode 1995 -
Bron Nota van Toelichting bij de Penitentiaire maatregel (Stb. 1998, 111)
Product Ministeriële beschikking

(195.)

Actor Algemene Raad voor Psychopatenzorg 1945 – 1953
Sectie Gevangeniswezen 1953 – 1997
Sectie Psychopathenzorg/TBS 1953 – 1997
Handeling Het adviseren van de minister van Justitie bij het vaststellen van het huishoudelijke reglement van een penitentiaire inrichting of afdeling daarvan
Periode 1945 –
Grondslag Psychopatenreglement, art. 163 (Stb. 1928, 386) en Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 22 (Stb. 1951, 596)
Product Advies
Opmerking Deze adviserende bevoegdheid is niet langer expliciet vastgelegd in de Penitentiaire Beginselenwet 1998, 430). De bovengenoemde secties van de Centrale Raad voor Strafrechttoepassing kunnen hier echter (ongevraagd) adviseren op grond van hun algemeen adviserende bevoegdheid, zoals vastgelegd in het KB van 16 mei 1953 (Stb. 1953, 238).

(196.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het vaststellen van het huishoudelijke reglement voor een penitentiaire inrichting of afdeling daarvan
Periode 1945 -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 50 (Stb.1886, 62), Psychopatenreglement, art. 31 (Stb. 1928, 386), Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 22 (Stb. 1951, 596), Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden (Stb. 1997, 280), art. 7
Product Ministeriële beschikking

(197.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake:

- het vaststellen van een model-huishoudelijk reglement voor een overheidsinrichting voor terbeschikkinggestelden (1945-1997)
- het geven van aanwijzingen aan de directeur omtrent het vaststellen van huisregels voor de inrichting van terbeschikkinggestelden (1997-)

Periode 1945 – 1997

Grondslag	Psychopatenreglement, art. 163 (Stb. 1928, 386), vervallen 1997 (Stb. 1997, 280) en Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden, art. 7, lid 1 (Stb. 1997, 280)
Product	Ministeriële beschikking
(198.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het goedkeuren van de huishoudelijke reglementen van niet-justitiële inrichtingen, opgesteld ter uitvoering van de Tijdelijke regeling van de rechtspositie van terbeschikkinggestelden in niet-justitiële inrichtingen
Periode	1992 – 1993
Grondslag	Tijdelijke regeling van de rechtspositie van terbeschikkinggestelden in niet-justitiële inrichtingen, art. 31 (Stb. 1992, 68)
Product	Ministeriële beschikking
(199.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit inzake: <ul style="list-style-type: none"> • het vaststellen van een model voor de huisregels voor een penitentiaire inrichting of afdeling daarvan; • het geven van aanwijzingen voor de huisregels voor een penitentiaire inrichting of afdeling daarvan
Periode	1999 -
Grondslag	Penitentiaire beginselenwet, art. 5, lid 1 (Stb.1998, 430)
Product	Regeling van 24 juli 1998, nr. 705050/DJI (Stcr. 1998, 158) en Regeling van 12 oktober 1998, nr. 715635/98/DJI (Stcr. 1998, 233), houdende vaststelling van het model huisregels voor de Extra Beveiligde Inrichting te Vught
(200.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het vaststellen van huisregels voor een penitentiaire inrichting of afdeling daarvan
Periode	1999 -
Grondslag	Penitentiaire beginselenwet, art. 5, lid 1 (Stb.1998, 430)
Product	Huisregels
Opmerking	Hierin zijn onder meer regels omtrent het aanvragen van bezoek, de arbeidstijd opgenomen. Daarnaast kunnen in het reglement regels gesteld worden omtrent de wijze van gebruik en onderhoud van kleding en schoeisel.
(201.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het stellen van regels aan de vorm en inhoud van het jaarplan en het jaarverslag
Periode	1997 -
Grondslag	Reglement verpleging terbeschikkinggestelden, art. 4, lid 3 (Stb. 1997, 217) en Penitentiaire maatregel, art. 2, lid 3 (Stb. 1998, 111)
Product	Regels
(202.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het vaststellen van een model-jaarverslag voor particuliere instellingen voor terbeschikkinggestelden
Periode	1945 - 1988
Grondslag	Psychopatenreglement, art. 122 (Stb. 1928, 386), vervallen 1988 (Stb. 1988, 282)
Product	Model-jaarverslag

(203.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het uitbrengen van een jaarplan aan de minister van Justitie waarin tenminste is opgenomen een begroting van de kosten en opbrengsten voor dat jaar
Periode	1999 -
Grondslag	Penitentiaire maatregel, art. 2, lid 1 (Stb. 1998, 111)
Product	Jaarplan
(204.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het uitbrengen van een jaarverslag aan de minister van Justitie met daarbij gevoegd een jaarrekening
Periode	1945 -
Grondslag	Psychopatenreglement, art. 45 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1953, art. 4, lid 2, (Stb. 1953, 238), Reglement verpleging terbeschikkinggestelden, art. 4, lid 1 en 2 (Stb. 1997, 217), Penitentiaire maatregel, art. 2, lid 2 (Stb. 1998, 111)
Product	Jaarverslag

4.5.7 Bejegening van gedetineerden en verpleegden

(205.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het schriftelijk informeren van gedetineerden bij binnenkomst in de inrichting van zijn krachtens de Penitentiaire beginselenwet gestelde rechten en plichten.
Periode	1999 -
Grondslag	Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430), art. 56, lid 1
Product	Voorlichtingsmateriaal
(206.)	
Actor	Commissie van toezicht
Handeling	Het rapporteren inzake het toezicht op de bejegening van de gedetineerden en terbeschikkinggestelden in de inrichting en naleving van de voor hen vastgestelde voorschriften
Periode	1945 -
Grondslag	Beginselenwet Gevangeniswezen, art. 26 (Stb. 1886, 62), zoals gewijzigd bij wet van 28 mei 1925 (Stb. 1925, 222), Psychopatenreglement, art. 31 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238), Gevangenismaatregel 1953, art 10a (Stb. 1953, 238), vernummerd tot art. 10, lid 1a in 1977 (Stb. 1977, 231), Tijdelijke Regeling van de Rechtspositie van Ter Beschikking Gestelden, art. 12, lid 1a (Stb. 1987, 55), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 10, lid 2 sub a (Stb. 1997, 280)
Product	Rapport
Opmerking	Tot 1 september 1988 gold deze handeling met betrekking voor terbeschikkinggestelden alleen voor de rijksinrichtingen, daarna ook de particuliere inrichtingen. Bovendien gold deze handeling aanvankelijk ook het toezicht op het beheer van een rijksasiel. In 1977 echter werd de taak van de commissie opnieuw omschreven en kwam het toezicht op de bejegening van terbeschikkinggestelden en de controle op naleving van voorschriften primair te staan. In het kader van dit toezicht ontvangt de commissie alle gevraagde inlichtingen van het hoofd van de inrichting. Een maandcommissaris houdt geregeld spreekuur en doet daarvan verslag. De commissie kan directeur en overige ambtenaren verzoeken om informatie

- (207.)
 Actor Commissie van toezicht
 Handeling Het bemiddelen in klachten van verpleegden over de wijze waarop zij bejegend zijn en in geschillen tussen de verpleegdenraad en het inrichtingshoofd
 Periode 1988 -
 Grondslag Tijdelijke regeling van de rechtspositie van ter beschikking gestelden, art. 15, lid 1 (Stb. 1987, 55), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 10, lid 2 sub b (Stb. 1997, 280), Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 45 (Stb. 1997, 217)
 Product Correspondentie
- (208.)
 Actor Commissie van toezicht
 Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie en de Centrale Raad voor Strafrechttoepassing omtrent aangelegenheden betreffende het welzijn van gedetineerden
 Periode 1953 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 10 lid,1 onder b (Stb. 1953, 238), zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 231)
 Product Advies
- (209.)
 Actor Commissie van toezicht
 Handeling Het informeren van de Minister van Justitie over aangelegenheden betreffende de bejegening van gedetineerden in de inrichting
 Periode 1953 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 14 [c] lid 2, zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 231)
 Product Rapport
- (210.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het opstellen van verslagen omtrent gedetineerden ten behoeve van de gestichtsraad
 Periode 1945 - 1953
 Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 22, lid 2 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
 Product Verslag
 Opmerking Geschiedt door geneesheren, onderwijzers, etc., zoals aangewezen in de Gevangenismaatregel 1932, art. 21, lid 4 (Stb. 1932, 194)
- (211.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van inrichtingen of afdelingen waar kinderen kunnen worden ondergebracht
 Periode 1999 -
 Grondslag Penitentiaire beginselenwet, art. 12, lid 2 (Stb.1998, 430)
 Product Ministeriële beschikking
 Opmerking In de aanwijzing wordt vermeld tot welke leeftijd de kinderen in de betreffende inrichting(en) kunnen worden ondergebracht.
- (212.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het verzoek van een gedetineerde om een kind in de inrichting onder te brengen
 Periode 1953 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 31, lid 1 2 (Stb. 1953, 238), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 47, lid 1 t/m 5 (Stb. 1997, 280), Penitentiaire beginselenwet, art. 12,

lid 2 en 57, lid 1 onder a (Stb.1998, 430)
Product Ministeriële beschikking
Opmerking Het verzoek kan onder voorwaarden worden toegestaan. De gedetineerde wordt, zo nodig met bijstand van een tolk, gehoord.

(213.)

Actor Raad voor de Kinderbescherming
Handeling Het desgevraagd adviseren van het hoofd van een inrichting voor terbeschikkinggestelden omtrent (beëindiging van) het verblijf van een kind van een verpleegde in de inrichting
Periode 1997-
Grondslag Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 47, lid 4 en 5 (Stb. 1997, 280)
Product Advies
Opmerking Zie voor de Raad voor de Kinderbescherming het rapport over justitiële kindbescherming

4.5.8 Inverzekeringstelling

(214.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het uitvoeren van een maatregel betreffende een inverzekeringstelling of voorlopige hechtenis op last van de rechter-commissaris of het Openbaar Ministerie
Periode 1945 -
Grondslag Invoeringswet Wetboek van Strafvordering, art. 222, lid 2 en 225, lid 2
Product Beschikking

(215.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het ten uitvoer leggen van hechtenisstraf, vervangende hechtenis en militaire detentie in een gevangenis
Periode 1953 - 1999
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951 (Stb. 1951, 596), art. 8, lid 2, vervallen 1999 (Stb. 1998, 430)
Product Ministeriële beschikking

(216.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het verzoek van een tot gevangenisstraf veroordeelde tot uitstel van de tenuitvoerlegging
Periode 1988 -
Grondslag Instellingsbesluit Bureau bijzondere diensten 1988
Product Ministeriële beschikking

4.5.9 Afzondering en gemeenschap

(217.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het verzoek van een gedetineerde om in afzondering geplaatst te worden
Periode 1953 -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 31 (Stb. 1951, 596) en Penitentiaire beginselenwet, art. 23, lid 1 onder d (Stb.1998, 430)
Product Ministeriële beschikking

- (218.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit dat slechts één bepaalde groep of klasse in algehele gemeenschap zal worden gebracht
 Periode 1945 - 1977
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 22, lid 3 (Stb. 1953, 238), vervallen 1977 (Stb. 1977, 579)
 Product Ministeriële beschikking
 Opmerking De Minister neemt dit besluit per inrichting.
- (219.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het vaststellen van de inrichting van tot afzondering bestemde cellen en het verblijf hierin
 Periode 1953 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 24, lid 1 (Stb. 1953, 238), in 1977 vernummerd tot art. 24, lid 4, en Penitentiaire beginselenwet, art. 24, lid 7 (Stb.1998, 430)
 Product Ministeriële beschikking
- (220.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het in afzondering plaatsen van een gedetineerde
 Periode 1953 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 24, lid 1 t/m 6 (Stb. 1953, 238) en Penitentiaire beginselenwet, art. 24, lid 1, 3 en 4 en 57, lid 1 onder c (Stb.1998, 430)
 Product Beschikking en verzoek
 Opmerking De plaatsing in afzondering kan verband houden met ordehandhaving, bescherming van de gedetineerde, ziekte of een verzoek daartoe van de gedetineerde zelf. Voordat tot plaatsing in afzondering wordt overgegaan wordt de gedetineerde door de directeur gehoord. Zo nodig geschiedt het horen met bijstand van een tolk. Van het genomen besluit wordt de gedetineerde schriftelijk in kennis gesteld.
 Onder deze handeling valt ook het verzoeken aan de Minister van Justitie tot een verlenging van de afzonderingsperiode
- (221.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het verzoek van een directeur tot verlenging van de periode waarin een gedetineerde in afzondering geplaatst kan worden
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 24, lid 3 (Stb. 1953, 238), in 1977 vernummerd in art. 24, lid 1 onder c (Stb. 1977, 579) en Penitentiaire beginselenwet, art. 24, lid 1 (Stb.1998, 430)
 Periode 1953 -
 Product Ministeriële beschikking
- (222.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake de afzondering van een gedetineerde in een andere inrichting
 Periode 1977 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 24, lid 5 en lid 7 (Stb. 1953, 238), zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579)
 Product Ministeriële beschikking
- (223.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het afwikkelen van de door een gegijzelde verschuldigde kosten voor het in pistole plaatsen
 Periode 1945 - 1993
 Grondslag Gijzelingsbesluit, art. 22, lid 5 (Stb. 1928, 382), vervallen in 1993 (Stb. 1993, 128)

Product	Beschikking
Opmerking	Pistole is afzondering op eigen kosten.
(224.)	
Actor	College van regenten
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het afwijken van de regel dat gedetineerden 's nachts onderling worden afgezonderd
Periode	1945 - 1953
Grondslag	Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 6 (Stb. 1886, 62), vervallen in 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Beschikking
(225.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit per inrichting van het bepalen van de doeleinden waarvoor de gedetineerden in gemeenschap kunnen worden gebracht
Periode	1945 – 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932, art. 108, lid 2 (Stb. 1932, 194), vervallen in 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Ministeriële beschikking
(226.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het geven van nadere voorschriften over de toepassing van de gemeenschap
Periode	1945 – 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932, art. 109, lid 1 (Stb. 1932, 194), vervallen in 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Voorschriften
Opmerking	De Minister verricht deze handeling per inrichting.
(227.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het bij de minister van Justitie voordragen van: <ul style="list-style-type: none"> • schorsing van het ondergaan van de gevangenisstraf van een gedetineerde in de gemeenschap; • in de gemeenschap plaatsen van een gedetineerde; • onthouden van de gemeenschap aan een gedetineerde voor langer dan zes weken.
Periode	1945 – 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932, art. 114, lid 1 en lid 3 (Stb. 1932, 194), vervallen in 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Verzoek
(228.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit tot toepassing, schorsing of herroeping van het ondergaan van de gevangenisstraf in gemeenschap voor een gedetineerde militair
Periode	1945 - 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932, art. 116, lid 3 (Stb. 1932, 194), vervallen in 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Ministeriële beschikking
(229.)	
Actor	College van regenten
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het afwijken van de regel dat gedetineerden onderling in ijzeren alkoven worden afgezonderd
Periode	1945 - 1953
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932, art. 121, lid 2 (Stb. 1932, 194), vervallen in 1953 (Stb. 1953, 238)
Product	Beschikking

(230.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het verzoek van een gestichtsbestuur tot toelating of beëindiging van de pistole van een gedetineerde
Periode 1945 – 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 139, lid 2 en 3 (Stb. 1932, 194), vervallen in 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

(231.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het zorgdragen voor de uitvoering van de pistole van een gedetineerde
Periode 1945 – 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932 (Stb. 1932, 194), art. 139 lid 4, vervallen in 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

(232.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake de toelating tot en beëindiging van de pistole voor een onveroordeelde
Periode 1945 – 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 161 (Stb. 1932, 194), vervallen in 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Beschikking

(233.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting.
Handeling Het nemen van een besluit inzake het afzien van het in afzondering plaatsen van een tot militaire detentie veroordeelde
Periode 1945 – 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 145 (Stb. 1932, 196), vervallen in 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Beschikking
Opmerking Geschiedt door het gestichtsbestuur of een behandelend geneesheer

4.5.10 Regime in de inrichtingen

(234.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van een AMVB betreffende het regime voor onveroordeelden
Periode 1963 -1998
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 26 bis, lid 2 (Stb. 1951, 596), zoals ingevoegd in 1963 (Stb.1963, 217), vervallen 1998 (Stb. 1998, 430)
Product AMVB

(235.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van een KB waarin de mate van gemeenschap in elke inrichting of afdeling wordt bepaald
Periode 1999 -
Grondslag Penitentiaire beginselenwet, art. 19, lid 2 (Stb.1998, 430)
Product KB

- (236.)
 Actor Sectie Gevangeniswezen
 Handeling Het adviseren van de minister van Justitie inzake het regime voor militairen die gevangenisstraf, hechtenis of militaire detentie ondergaan
 Periode 1953 -
 Grondslag KB van 16 mei 1953 (Stb. 1953, 238)
 Product Adviezen, o.m: Advies van 1980, nr. SG 338/380
- (237.)
 Actor Minister van Defensie
 Handeling Het overeenstemmen met de minister van Justitie inzake het regime voor militairen die gevangenisstraf, hechtenis of militaire detentie ondergaan
 Periode 1945 -
 Product KB's, o.m. KB van 9 juni 1982 (Stb. 1982, 334)
- (238.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van een KB waarin regels worden gesteld omtrent het regime voor militairen die gevangenisstraf, hechtenis of militaire detentie ondergaan
 Periode 1945 -
 Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 22 en Wetboek van Militair Strafrecht, art. 1, 10 en 12
 Product KB's, o.m. Koninklijk besluit van 19 oktober 1961 (Stb. 1961, 336), gewijzigd 1974 (Stb. 1974, 600), vervallen 1982 (Stb. 1982, 334), Koninklijk besluit van 9 mei 1963 (Stb. 1963, 204), gewijzigd 1974 (Stb. 1974, 600), vervallen 1982 (Stb. 1982, 334) en Koninklijk besluit 9 juni 1982 (Stb. 1982, 334)
- (239.)
 Actor Minister van Justitie
 Minister van Defensie
 Handeling Het in gezamenlijk overleg vaststellen van het bedrag aan zakgeld dat een militaire gedetineerde ontvangt
 Periode 1982 -
 Grondslag KB van 9 juni 1982, art. 6 (Stb. 1982, 334)
 Product Ministeriële beschikking
 Opmerking Het gaat hierbij om gedetineerden die geen militaire inkomsten genieten.
- (240.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het regime voor een militair gedetineerde die voorlopig justitieel arrest ondergaat in afwijking van dat bij de krijgsmacht
 Periode 1961 – 1982
 Grondslag KB van 19 oktober 1961, art. 4 (Stb. 1961, 336) en KB van 9 mei 1963, art. 5 (Stb. 1963, 204), vervallen 1982 (Stb. 1982, 334)
 Product Ministeriële beschikking
- (241.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van de algemene dagindeling van de gedetineerden in een inrichting
 Periode 1945 – 1953
 Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 33 (Stb. 1932, 194), vervallen in 1953 (Stb. 1953, 238)
 Product Ministeriële beschikking
 Opmerking Tegenwoordig wordt het dagprogramma bepaald in de huisregels van een inrichting. Dit is wettelijk vastgelegd in art. 3, lid 1 van de Penitentiaire maatregel (Stb. 1998, 111).

- (242.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het verlenen van toestemming aan een onderwijzer of sociaal ambtenaar om zonder begeleiding vrouwelijke gedetineerden te bezoeken
 Periode 1953 - 1999
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 32, lid 3 (Stb. 1953, 238), vervallen in 1999 (Stb. 1998, 111).
 Product Beschikking
- (243.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het verlenen van goedkeuring aan een gestichtsbestuur om af te wijken van het normale regime ten aanzien van bepaalde gedetineerden
 Periode 1945 – 1953
 Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 88, lid 2, (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
 Product Ministeriële beschikking
- (244.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het geven van uitvoeringsvoorschriften aan een gestichtsbestuur omtrent het afwijken van het normale regime
 Periode 1945 – 1953
 Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 89 (Stb. 1932, 194), vervallen in 1953 (Stb. 1953, 238)
 Product Ministeriële beschikking
- (245.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van besluiten inzake het afwijken van het normale regime ten aanzien van een gedetineerde
 Periode 1945 – 1953
 Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 88, lid 1 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
 Product Beschikking
- (246.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het verplichten van een gedetineerde tot het dragen van een legitimatiebewijs
 Periode 1977 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 27 (Stb. 1953, 238), zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 22, lid 2 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 28, lid 1 (Stb.1998, 430)
 Product Beschikking
- (247.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het verplichten van een gedetineerde tot het afstaan van urine voor onderzoek naar het gebruik van gedragsbeïnvloedende middelen
 Periode 1988 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 28a, lid 1, zoals ingevoegd bij KB in 1988 (Stb. 1988, 525), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 24, lid 1 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 30, lid 1 (Stb.1998, 430)
 Product Beschikking
- (248.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van (nadere) regels inzake de afname en het onderzoek van urinemonsters

Periode 1987 -
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 28a, lid 2 (Stb. 1953, 238), zoals ingevoegd bij KB in 1988 (Stb. 1988, 525), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden art. 24, lid 2 (Stb. 1997, 280), en Penitentiaire beginselenwet, art. 30, lid 2 (Stb. 1998, 430)
Product Circulaires, o.m. Circulaire van de minister van Justitie van 1 december 1988, nr. 221 DJ 88, betreffende invoering verplichte urinecontrole en Circulaire van de staatssecretaris van Justitie van 31 augustus 1992, nr. 212369/92/DJ (Stcr. 1992, 184)

(249.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het verplichten van een verpleegde tot het ondergaan van een geneeskundige handeling
Periode 1997 -
Grondslag Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 26, lid 1 (Stb. 1997, 280)
Product Beschikking
Opmerking Deze handeling wordt uitgevoerd wanneer ernstige gevaar voor de gezondheid of veiligheid van de verpleegde of anderen bestaat
De geneeskundige handeling bestaat veelal uit het toedienen van medicatie. Bij dringende noodzakelijkheid kan ook het afdelingshoofd hiertoe beslissen. Bij een langdurige toepassing van een gedwongen geneeskundige handeling stelt het inrichtingshoofd een adviescommissie samen. Een afschrift van dit besluit wordt opgenomen in het verpleegdedossier. Conform art. 32, lid 1 van het Reglement verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 217) is de vernietigingstermijn gesteld op tien jaar na beëindiging van de TBS.

(250.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van een AMVB waarin nadere regels worden gesteld inzake gedwongen geneeskundige behandeling van verpleegden
Periode 1997 -
Grondslag Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 26, lid 3 (Stb. 1997, 280)
Product AMVB

(251.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van regelingen inzake voorwerpen in de cel
Periode 1945 – 1998
Grondslag Gevangenismaatregel, art. 29, lid 3 (1953, 237)
Product Regeling toevoeging van voorwerpen op cel 24 mei 1983, nr. 1430/382, Regeling Televisie op cel van 22 maart 1984, nr. 255/384, Regeling voorwerpen op cel (Stcr. 1991, 2), gewijzigd 1994 (Stcr. 1994, 167), gewijzigd 1996 (Stcr. 1996, 64), vervallen 1998 (Stb. 1998, 623)
Opmerking Met de inwerkingtreding van het laatste regeling vervielen beide eerdere regelingen.

(252.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake de toelating van voorwerpen en huisdieren op de cel en in andere gewone verblijfsruimten van de gedetineerden
Periode 1945 -
Grondslag Regeling voorwerpen op cel, art. 2 t/m 4 (Stcr. 1991, 2) en Penitentiaire beginselenwet, art. 45, lid 2 t/m 4 (Stb. 1998, 430)
Product Beschikking

(253.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het (doen) onderzoeken van de verblijfsruimte van gedetineerden op de aanwezigheid van

	verboden voorwerpen
Periode	1997 -
Grondslag	Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 23, lid 4, 25, lid 3, 29, lid 2 en 44, lid 3 en 4 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 34, lid 1 (Stb.1998, 430)
Product	Rapport
Opmerking	Deze handeling wordt uitgevoerd in het kader van het algemeen toezicht op de aanwezigheid van verboden voorwerpen in de verblijfplaatsen van de gedetineerden of het belang van de orde of de veiligheid in de inrichting.
(254.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting (selectiefunctionaris)
Handeling	Het nemen van een besluit tot het aanwenden van geweld of vrijheidsbeperkende middelen met het oog op: <ul style="list-style-type: none"> • de handhaving van de orde of veiligheid in de inrichting; • de uitvoering van een door de directeur genomen besluit; • de voorkoming van het zich onttrekken door de gedetineerde aan het op hem uitgeoefende toezicht; • de uitvoering van een door de selectiefunctionaris genomen besluit.
Periode	1997 -
Grondslag	Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 30, lid 1 en 2 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 35, lid 1 en 2 (Stb.1998, 430)
Product	Beschikking
(255.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van nadere regels omtrent het gebruik van geweld en de aanwending van vrijheidsbeperkende middelen
Periode	1997 -
Grondslag	Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 30, lid 4 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 35, lid 4 (Stb.1998, 430)
Product	o.a. Regeling van 14 december 1998, nr. 735650/98/DJI (Stc. 1998, 247)
(256.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het verrichten van een ingreep in het lichaam van een verpleegde
Periode	1997 -
Grondslag	Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 28, lid 1 (Stb. 1997, 280)
Product	Beschikking
Opmerking	Een dergelijk ingreep wordt verricht op afwending of vermindering van gevaarlijk gedrag. De verpleegde moet schriftelijk instemmen met de ingreep.
(257.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het opstellen van een behandelingschema voor een gedetineerde
Periode	1988 -
Grondslag	Instellingsbesluiten Bureau Penitentiair consulenten 1988/Inrichtingsraad
Product	Behandelingschema
(258.)	
Actor	Inrichtingsraad
Handeling	Het adviseren aan een directeur bij het opstellen van een behandelingschema voor een gedetineerde
Periode	1988 -
Grondslag	Instellingsbesluiten bureau Penitentiair consulenten 1988/Inrichtingsraad

Product	Advies
(259.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het vaststellen van de criteria waaraan een gedetineerde moet voldoen om ondergebracht te worden in een inrichting of afdeling voor bijzondere opvang
Periode	1999 -
Grondslag	Penitentiaire beginselenwet, art. 16, lid 4 (Stb.1998, 430)
Product	Beschikking
(260.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het beperken of uitsluiten van contact met de buitenwereld aan gedetineerden die in de afzonderingscel zijn geplaatst
Periode	1999 -
Grondslag	Penitentiaire beginselenwet, art. 24, lid 2 (Stb.1998, 430)
Product	Beschikking
(261.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het tijdens afzondering of separatie (voor een bepaalde tijd) beperken van de bewegingsvrijheid van een gedetineerde door bevestiging van mechanische middelen aan zijn lichaam
Periode	1997 -
Grondslag	Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 27, lid 1 en 3 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 33, lid 1 t/m 3 en 57, lid 1 onder g (Stb.1998, 430)
Product	Beschikking
Opmerking	Hierbij kan worden gedacht aan fixatie door middel van bijvoorbeeld een veiligheidsbed wanneer er ernstig gevaar bestaat voor de gezondheid of veiligheid van de verpleegde of anderen. Ook een afdelingshoofd kan in geval van dringende noodzakelijkheid dit besluit nemen. Een afschrift van het besluit wordt opgenomen in het verpleegdedossier. Conform art. 32, lid 1 van het Reglement verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 217) is de vernietigingstermijn gesteld op 10 jaar na beëindiging van de TBS. Ingevolge art. 57, lid 1 onder g van de Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430) is de directeur verplicht tot het horen van de gedetineerde alvorens hij de beslist tot bevestiging van mechanische middelen aan diens lichaam. Zo nodig geschiedt het horen met bijstand van een tolk. Van het genomen besluit wordt de gedetineerde schriftelijk in kennis gesteld.
(262.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van nadere regels omtrent de bevestiging van mechanische middelen aan het lichaam van een gedetineerde
Periode	1999 -
Grondslag	Penitentiaire beginselenwet, art. 33, lid 4 (Stb.1998, 430)
Product	Regels
(263.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het goedkeuren van de regels omtrent de inrichting van en toezicht op gemeenschappelijke slaapzalen in particuliere instellingen voor terbeschikkinggestelden
Periode	1945 – 1988
Grondslag	Psychopatenreglement, art. 109, lid 2 (Stb. 1928, 386), vervallen 1988 (Stb. 1988, 282)
Product	Ministeriële beschikking

4.5.11 Materiële, medische en hygiënische verzorging en registratie van gegevens

(264.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het geven van voorschriften voor de doorlichting van:

- personeel bij penitentiaire inrichtingen;
- reclasseringsbezoekers;
- stagiaires

Periode 1945 -
Grondslag Circulaires
Product Voorschriften
Opmerking Onder doorlichting werd aanvankelijk vooral medisch onderzoek verstaan. Dit hield verband met het reële gevaar van besmetting van personeel, gedetineerden en verpleegden met TBC.

(265.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting.
Handeling Het nemen van een besluit inzake het zorgdragen voor de materiële, hygiënische verzorging en het doen controleren van de lichamelijke en geestelijke gesteldheid van gedetineerden
Periode 1945 -
Grondslag Psychopatenreglement, art. 61 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1932, art. 38, lid 1 (Stb. 1932, 194), Gevangenismaatregel 1953, art. 34, lid 1, 45 en 48 (Stb. 1953, 238), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 280), art. 31, lid 1 en 44, lid 1 t/m 4 Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430)
Product Beschikking
Opmerking De materiële verzorging betreft hoofdzakelijk voeding, kleding, bewassing en ligging, aanbod en sortering van genotmiddelen en (verdere) kantineartikelen. De hygiënische verzorging betreft o.m. lichamelijke reiniging en maatregelen t.a.v. haar- en baarddracht en het voorzien in kappers. De medische verzorging omvat o.m. vaccinatie en overige preventieve maatregelen; doorlichting en andere medische onderzoeken (aids-test), medische (dus ook psychiatrische) en tandheelkundige behandeling, verstrekking van medicatie (bijvoorbeeld wegens chronische aandoeningen) en andere artikelen en stoffen (bijvoorbeeld methadon aan verslaafden), alsmede opname in ziekenhuis of psychiatrische kliniek.

(266.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit om ten aanzien van een bepaalde gedetineerde af te wijken van de regels inzake de materiële en hygiënische verzorging
Periode 1945 - 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 38, lid 3, 39, lid 5 en 43, lid 2 (Stb. 1932, 194), vervallen in 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking
Opmerking De Minister kan hiertoe om gezondheidsredenen toe besluiten.

(267.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het vaststellen van afwijkende voorschriften over haardracht en lichamelijke reinheid van een gedetineerde vanwege gezondheidsredenen
Periode 1945 – 1977
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 37, lid 2 en 3 en 38, lid 3 (Stb. 1953, 238), vervallen 1977 (Stb. 1977, 579)
Product Voorschriften
Opmerking Deze handeling geschiedt door de behandeld geneesheer. In de praktijk kan dit betekenen dat

een gedetineerde bijvoorbeeld geen toestemming krijgt tot het dragen van een baard of snor.

- (268.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van de lijst van de in een inrichtingskantine verkrijgbare artikelen
Periode 1945 – 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 39, lid 2 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking
- (269.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het toestaan aan gedetineerden om te roken
Periode 1953 – 1998
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 126, lid 2 en 170, lid 2 (Stb.1932, 196) en Gevangenismaatregel 1953, art. 43 (Stb. 1953, 238), vervallen 1998 (Stb. 1998, 111)
Product Beschikking
- (270.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van voorschriften voor de rijkskleding van gedetineerden
Periode 1945 – 1997
Grondslag Psychopatenreglement, art. 57 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1932, art. 40, lid 3 (Stb. 1932, 194), Gevangenismaatregel 1953, art. 36, lid 3 (Stb. 1953, 238), vervallen 1997 (Stb. 1997, 217)
Product Voorschriften
- (271.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het zorgdragen voor verstrekking van noodzakelijke kleding en schoeisel aan verpleegden
Periode 1953 -
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 36, lid 2 (Stb. 1953, 238) en Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 42, lid 1 (Stb. 1997, 280)
Product Beschikking
Opmerking Art. 36, lid 1 van de Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238) schreef voor dat verpleegden in de rijkswerkinrichtingen en rijksasiels voor psychopaten en de tot gevangenisstraf veroordeelden van rijkswege moesten worden gekleed. Het tweede lid van het voornoemde artikel bepaalde dat de overige gedetineerden slechts van rijkswege werden gekleed wanneer de directeur van oordeel was dat zij daaraan behoefte hadden.
- (272.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het vaststellen en toekennen van klee- en zakgeld aan terbeschikkinggestelden en anderszins verpleegden zonder inkomen
Periode 1997 -
Grondslag Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 41 (Stb. 1997, 217)
Product Ministeriële beschikking
- (273.)
Actor Minister van Justitie
Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het regelen van de verstrekking van voeding aan verpleegden (in rijksinrichtingen)
Periode 1945 -
Grondslag Psychopatenreglement, art. 45 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1953, art. 34, lid 1 (Stb.

- 1953, 238) en Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 42, lid 2 (Stb. 1997, 280)
- Product Beschikking
- (274.)
- Actor Directeur penitentiaire inrichting
- Handeling Het nemen van een besluit inzake het nemen van buitengewone maatregelen inzake de voeding en hygiëne van een verpleegde
- Periode 1945 -
- Grondslag Psychopatenreglement, art. 58 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1953, art. 35, lid 2, 37, lid 3 en 38, lid 3 (Stb. 1953, 238) en Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 42, lid 2 en 3 (Stb. 1997, 280)
- Product Maatregel
- Opmerking Deze handeling kan bijvoorbeeld worden verricht in verband met de gezondheidstoestand of de geloofsovertuiging van een verpleegde
- (275.)
- Actor Directeur penitentiaire inrichting
- Handeling Het nemen van een besluit inzake het verrichten van een behandeling door een gekwalificeerde derde
- Periode 1953 -
- Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 46 (Stb. 1953, 238) en Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 17, lid 1 (Stb. 1997, 280)
- Product Beschikking
- Opmerking De directeur kan hiertoe besluiten wanneer de behandeling niet vanwege de inrichting kan geschieden.
- (276.)
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van een AMVB waarin regels worden gesteld omtrent de aanleg van penitentiaire dossiers
- Periode 1999 -
- Grondslag Penitentiaire beginselenwet, art. 59 (Stb.1998, 430)
- Product AMVB
- Opmerking Deze regels zijn opgenomen in art. 36 t/m 40 van de Penitentiaire maatregel
- (277.)
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het nemen van een besluit inzake het voorzien in de medische verzorging, sociale verzorging en hulpverlening aan gedetineerden
- Periode 1945 -
- Grondslag Psychopatenreglement, art. 60 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1953, art. 44 (Stb. 1953, 238) en Penitentiaire beginselenwet, art. 41, 42, lid 3 en 4 en 43, lid 1 (Stb.1998, 430)
- Product Ministeriële beschikking
- Opmerking Betreft o.m. het voorzien in een inrichtingsapotheek, het verstekken van medicijnen en diëten.
- (278.)
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het verzoeken aan de Inspecteur geneeskundige dienst van de landmacht om te adviseren inzake de keuze van geneesheren voor penitentiaire inrichtingen
- Periode 1945 – 1953
- Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 46, lid 1 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
- Product Verzoek
- (279.)
- Actor Inspecteur geneeskundige dienst van de landmacht

Handeling Het op verzoek van de Minister van Justitie adviseren inzake de keuze van geneesheren voor penitentiaire inrichtingen
Periode 1945 – 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 46, lid 1 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Advies

(280.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het aanwijzen van penitentiaire inrichtingen waar de directeur kan beslissen dat gedurende een periode van drie maanden (welke termijn de directeur telkens kan verlengen met drie maanden) iedere gedetineerde voor en na het bezoek stelselmatig wordt onderzocht aan zijn lichaam
Periode 19** –
Bron P. Vegter, *Straffen en andere sancties*, in: J. Fiselier e.a. (red.), *De Staat van Justitie* (Nijmegen, 1992) p. 151.
Product Ministeriële beschikking

(281.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting.
Handeling Het nemen van een besluit inzake het verplichten van een gedetineerde tot het ondergaan van een visitatie aan zijn lichaam of kleding
Periode 1953 -
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 29, lid 1 (Stb. 1953, 238), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 23, lid 1, 25, lid 1, 26, lid 1 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 31, lid 3 (Stb.1998, 430)
Product Beschikking
Opmerking Deze handeling wordt verricht met oog op de orde en veiligheid van een inrichting. Wanneer na visitatie goederen in beslag worden genomen, verstrekt de directeur de gedetineerde hiervan een bewijs. Voordat de directeur besluit tot een onderzoek in het lichaam, is hij verplicht om de gedetineerde te horen. Zo nodig geschiedt dit met bijstand van een tolk. De gedetineerde wordt schriftelijk in kennis gesteld van het genomen besluit. Overigens vond dergelijk onderzoek ook plaats voordat er een wettelijke grondslag voor was. Zie P. Vegter, *Straffen en andere sancties*, in: J. Fiselier e.a. (red.), *De Staat van Justitie* (Nijmegen, 1992) p. 150.

(282.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van voorschriften inzake de behandeling van een alcohol- of drugsverslaving van gedetineerden
Periode 1945 -
Grondslag Circulaires: o.m. Circulaire van de minister van Justitie nr. GW 65 van 18 september 1963 en Circulaire van de minister van Justitie nr. 1.873.2-024.5 van 1 september 1967
Product Voorschriften

(283.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake de behandeling van een alcohol- of drugsverslaving van een gedetineerde
Periode 1945 -
Grondslag Circulaires: o.m. Circulaire van de minister van Justitie nr. GW 65 van 18 september 1963 en Circulaire van de minister van Justitie nr. 1.873.2-024.5 van 1 september 1967
Product Beschikking
Opmerking De directeur stelt het departement op de hoogte van het door hem genomen besluit.

(284.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van regels omtrent het consulteren van niet aan een inrichting verbonden geneeskundigen
Periode 1953 – 1977
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 46 (Stb. 1953, 238), vervallen 1977 (Stb. 1977, 579)
Product Regels

(285.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het consulteren van een geneesheer door een gedetineerde die niet aan de inrichting verbonden is
Periode 1945 – 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 47, lid 3 (Stb.1932, 196), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Ministeriële beschikking

(286.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het in overleg met de gekozen arts vaststellen van de plaats en het tijdstip van de raadpleging
Periode 1999 -
Grondslag Penitentiaire beginselenwet, art. 42, lid 2 (Stb.1998, 430)
Product Besluit
Opmerking Gedetineerden hebben recht op raadpleging, voor eigen rekening, van een arts naar eigen keuze.

(287.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake de overbrenging van een gedetineerde of gegijzelde naar een krankzinnigeninrichting of andere ziekeninrichting
Periode 1945 – 1999
Grondslag Gijzelingsbesluit, art. 18, lid 1, (Stb. 1928, 382), Gevangenismaatregel 1932, art. 37, lid 1 (Stb. 1932, 194), Gevangenismaatregel 1953, art. 47 (Stb. 1953, 238), vervallen 1999 (Stb. 1998, 111)
Product Ministeriële beschikking

(288.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het verbieden aan een gedetineerde gebruik te maken van de kantine
Periode 1945 – 1977
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 35, lid 2 (Stb. 1953, 238), vervallen 1977 (Stb. 1977, 579)
Product Beschikking
Opmerking De directeur kan een dergelijk besluit nemen vanwege gezondheidsredenen van de gedetineerde.

(289.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het verplichten van een gedetineerde om een bepaalde geneeskundige handeling te ondergaan
Periode 1997 -
Grondslag Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 26, lid 1 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 32, lid (Stb.1998, 430)
Product Beschikking
Opmerking De directeur kan een dergelijk besluit nemen ter afwending van ernstig gevaar voor de gezondheid of veiligheid van de gedetineerde zelf of dat van anderen.

(290.)

Actor Minister van Justitie

Handeling	Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van een AMVB waarin regels worden gesteld inzake de verplichting voor gedetineerden om een bepaalde geneeskundige behandeling te ondergaan
Periode	1999 -
Grondslag	Penitentiaire beginselenwet, art. 32, lid 2 (Stb.1998, 430)
Product	AMVB
(291.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van een AMVB waarin regels worden gesteld inzake het klagen over besluiten die ten aanzien van gedetineerden zijn genomen door een aan de inrichting verbonden arts of diens plaatsvervanger
Periode	1999 -
Grondslag	Penitentiaire beginselenwet, art. 42, lid 5 (Stb.1998, 430)
Product	AMVB
(292.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van: <ul style="list-style-type: none"> • regels inzake registratie van patiëntgegevens en belangrijke voorvallen in een inrichting; • een model voor de registratie van patiëntgegevens en van belangrijke voorvallen in een inrichting
Periode	1945 -
Grondslag	Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 33 (Stb.1886, 62), Psychopatenreglement, art. 84, 98 en 119 (Stb. 1928, 386), Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 49 (Stb. 1951, 596), Gevangenismaatregel 1953, art. 88 (Stb. 1953, 238) en art. 105 (Stb. 1953, 238), vernummerd in 1977 tot art. 103, lid 1 en 136 (Stb. 1977, 579), vernummerd in 1988 tot art. 134, lid 4 (Stb. 1988, 282), Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 5, lid 3 en 6, lid 3 (Stb. 1997, 217) en Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 8, lid 3 en 19, lid 2 (Stb. 1997, 280)
Product	AMVB en ministeriële beschikking
(293.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het registreren van gegevens omtrent: <ul style="list-style-type: none"> • lichamelijke en geestelijke gesteldheid van gedetineerden; • verpleging en behandeling; • strafoplegging en beperkende maatregelen; • bijzondere voorvallen in de inrichting
Periode	1945 -
Grondslag	Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 33 (Stb.1886, 62), Psychopatenreglement, art. 84 en 96 (Stb. 1928, 386), Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 49 (Stb. 1951, 596), Gevangenismaatregel 1953, art. 105 (Stb. 1953, 238), vernummerd in 1977 tot art. 103, lid 1 en art. 134 (Stb. 1977, 579), Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 5, lid 1, 6, lid 1 en 29 t/m 30 (Stb. 1997, 217) en Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 19, lid 1 en 49, lid 7 (Stb. 1997, 280)
Product	Registratie
Opmerking	In art. 19 van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 280) was bepaald dat het inrichtingshoofd ten dienste van de verpleging en behandeling een patiëntdossier aanlegt. In de artikelen 29 t/m 32 van het Reglement verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 217) werden hiervoor nadere regels gesteld. Op deze dossiers is de Wet Persoonsregistraties van toepassing. Art. 32, lid 1 van het Reglement verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 217) stelt de vernietigingstermijn van de in het verpleeggedossiers opgenomen bescheiden op tien jaar na

beëindiging van TBS. Mocht het inrichtingshoofd besluiten tot bewaring, dan dient hij de bescheiden te anonimiseren.

(294.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit tot het onthouden of beperken van kennisname van bepaalde gegevens uit het verpleegdedossier aan de verpleegde
Periode 1997 -
Grondslag Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 20, lid 2 t/m 4 (Stb. 1997, 280)
Product Beschikking
Opmerking De verpleegde kan iemand machtigen die van deze gegevens kennis kan nemen

(295.)
Actor Minister van Justitie (Bureau van de Geneeskundig Inspecteur)
Handeling Het rapporteren in kader van het toezicht op de behartiging van de geneeskundige zorg ten behoeve van gedetineerden
Periode 1945 -
Grondslag Staatsbladen
Product Rapporten

4.5.12 Arbeid en beloning

Het arbeidsloon dat de gedetineerden verdienen, wordt beheerd door de directeur van de penitentiaire inrichting. Daarnaast heeft hij het beheer over het eigen geld, de uitgaanskas en het zakgeld.

Vanaf 1 september 1988 was arbeid in TBS-inrichtingen niet langer verplicht, maar werd slechts verricht voor zover deze dienstbaar gemaakt kon worden aan de therapie. Bij het Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling (Stb. 1988, 282) werden bepalingen in de Gevangenismaatregel (Stb. 1953, 238) omtrent arbeid en arbeidslonen niet van toepassing verklaard in de rijksinrichtingen voor verpleging van terbeschikkinggestelden.

(296.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het in de gelegenheid stellen van gedetineerden en verpleegden in rijksinrichtingen om arbeid te verrichten
Periode 1945 -
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 53, lid 1 (Stb. 1932, 194) en Penitentiaire beginselenwet, art. 47, lid 2 (Stb.1998, 430)
Product Beschikking
Opmerking Gedetineerden hebben recht op arbeid voor zover de detentie zich daartegen niet verzet.

(297.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van regels inzake arbeid door gedetineerden voor anderen dan het Rijk
Periode 1953 -
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 55, lid 1 (Stb. 1953, 238) , vervallen in 1998 (Stb.1998, 430)
Product Regels

(298.)
Actor Minister van Justitie
Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het vaststellen van (nadere regels inzake) het gebruik, de samenstelling, de hoogte, de vrije besteding en de toekenning van arbeidsloon en zakgeld aan gedetineerden
Periode 1945 -

Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 30 (Stb.1886, 62), Psychopatenreglement, art. 72 en 73 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1932, art. 55, lid 1 (Stb.1932, 196), Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 34 (Stb. 1951, 596), Gevangenismaatregel 1953, art. art. 56, lid 1 en 59, lid 1 (Stb. 1953, 238), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 46, lid 2 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 47, lid 5 (Stb.1998, 430)

Product Regels en beschikking

Opmerking De regels die de directeur opstelt dienen goedgekeurd te worden door de minister

(299.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van de inrichtingen waar het arbeidsloon deels voor de uitgaanskas is bestemd

Periode 1953 – 1998

Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 34, lid 2 (Stb. 1951, 596), vervallen in 1998 (Stb. 1998, 430)

Product Ministeriële beschikking

(300.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het nemen van een besluit inzake het vaststellen van het bedrag aan arbeidsloon dat voor de uitgaanskas wordt afgezonderd

Periode 1977 -

Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 56, lid 3 en 59, lid 1 (Stb. 1953, 238), zoals ingevoegd in 1977 (Stb. 1977, 231), vervallen 1998 (Stb. 1998, 111)

Product Ministeriële beschikking

(301.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het nemen van een besluit inzake de vatbaarheid van de uitgaanskas voor beslag

Periode 1953 – 1998

Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 35, lid 3 (Stb. 1951, 596), vervallen in 1998 (Stb. 1998, 430)

Product Ministeriële beschikking

(302.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het vaststellen van richtlijnen inzake de vrije besteding van arbeidsloon en zakgeld door een gedetineerde

Periode 1981 – 1998

Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 59, lid 1 (Stb. 1953, 238), zoals ingevoegd in 1981 (Stb. 1981, 407)

Product Ministeriële beschikking

(303.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het vaststellen van nadere regels inzake de overmaking (van een deel) van de uitgaanskas van een gedetineerde bij zijn ontslag aan een andere autoriteit

Periode 1945 – 1953

Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 58 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)

Product Regels

(304.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het vaststellen van regels inzake beheer en uitkering van de uitgaanskas bij (voorwaardelijk) ontslag of in bijzondere gevallen

- Periode 1953 - 1988
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 60, lid 1 t/m 4 (Stb. 1953, 238), vervallen 1988 (Stb. 1988, 525)
 Product Regels
- (305.)
- Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het onderbreken van de vastgestelde arbeidstijden door een gedetineerde
 Periode 1953 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 52 (Stb. 1953, 238)
 Product Beschikking
- (306.)
- Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake de besteding van zakgeld van een gedetineerde voor andere doeleinden dan de kantine
 Periode 1945 – 1981
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 59, lid 1 en 2 (Stb. 1953, 238), vervallen 1981 (Stb. 1981, 407)
 Product Beschikking
- (307.)
- Actor Minister van Justitie
 Minister van Defensie
 Handeling Het vaststellen van het zakgeld voor militaire gedetineerden zonder militaire inkomsten
 Periode 1982 -
 Grondslag KB van 9 juni 1982, art. 6 (Stb. 1982, 334)
 Product Ministeriële beschikking
- (308.)
- Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het opdragen van arbeid aan gedetineerden
 Periode 1999 -
 Grondslag Penitentiaire beginselenwet, art. 47, lid 2 (Stb. 1998, 430)
 Product Beschikking
- (309.)
- Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het vaststellen van een plan voor vakarbeid aan verpleegden en gedetineerden
 Periode 1945 – 1977
 Grondslag Psychopatenreglement, art. 70 (Stb. 1928, 386) en Gevangenismaatregel 1953, art. 54 (Stb. 1953, 238), vervallen 1977 (Stb. 1977, 579)
 Product Beschikking

(310.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake de goedkeuring van een door het inrichtingshoofd vastgesteld plan voor vakarbeid van verpleegden
Periode 1945 – 1988
Grondslag Psychopatenreglement, art. 70 en 109, lid 10 (Stb. 1928, 386), vervallen in 1988 (Stb. 1988, 282)
Product Ministeriële beschikking
Opmerking Vanaf 1953 gaat het om plannen voor vakarbeid in particuliere inrichtingen.

(311.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van regels inzake het (kunnen) beschikken over eigen geld door gedetineerden
Periode 1953 -
Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 93, lid 3, Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 40 en 41 (Stb. 1997, 217) en Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 45 (Stb. 1997, 280)
Product AMVB en ministeriële beschikking

(312.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake de toekenning van zakgeld aan een verpleegde die geen arbeid verricht
Periode 1945 – 1953
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 30 (Stb.1886, 62) en Psychopatenreglement, art. 73 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Beschikking

(313.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het toestaan aan een gedetineerde om gebruik te maken van eigen geld
Periode 1945 – 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 70, lid 3 (Stb.1932, 196), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Beschikking

(314.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting.
Handeling Het nemen van een besluit inzake de verdeling van arbeidsloon van gedetineerden en verpleegden in uitgaanskas en zakgeld
Periode 1945 – 1953
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 30 (Stb.1886, 62) en Psychopatenreglement, art. 73 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Beschikking

4.5.13 Geestelijke verzorging

(315.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het bevorderen van deelname door gedetineerden en verpleegden aan godsdienstoefeningen of bezinningsbijeenkomsten
Periode 1953 -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 39, lid 1 (Stb. 1951, 596) en Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 40, lid 1c (Stb. 1997, 280)

Product	Beschikking
(316.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van een AMVB waarin regels worden gesteld inzake de beschikbaarheid van geestelijke verzorging in penitentiaire inrichtingen
Periode	1997 -
Grondslag	Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 40, lid 4 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 41, lid 4 (Stb.1998, 430)
Product	AMVB
(317.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit inzake de benoeming van een hoofdpredikant, hoofdaalmoeziers en hoofd humanistische geestelijke verzorging bij het ministerie van Justitie
Periode	1953 -
Grondslag	Gevangenismaatregel 1953, art. 63, lid 2 (Stb. 1953, 238), vernummerd tot art. 66 in 1966 (Stb. 1966, 380) en Penitentiaire maatregel, art. 25, lid 1 (Stb. 1998, 111)
Product	Ministeriële beschikking
Opmerking	In de Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238) stond nog geen hoofd humanistische geestelijke verzorging vermeld.
(318.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het rapporteren en adviseren in het kader van het toezicht op de geestelijke verzorging bij de penitentiaire inrichtingen
Periode	1953 -
Grondslag	Gevangenismaatregel 1953, art. 63, lid 2 (Stb. 1953, 238), vernummerd tot art. 66 in 1966 (Stb. 1966, 380) en Penitentiaire maatregel, art. 25, lid 1 (Stb. 1998, 111)
Product	Rapport en advies
Opmerking	Deze handeling wordt verricht door de hoofdpredikant, hoofdaalmoeziers of hoofd humanistische geestelijke verzorging bij het ministerie van Justitie.
(319.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit inzake de aanstelling bij een penitentiaire inrichting van een geestelijke verzorger van een protestantse of katholieke gezindte of een behorende tot het humanistisch verbond
Periode	1945 -
Grondslag	Psychopatenreglement, art. 77 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1953, art. 64, lid 1 (Stb. 1953, 238), vernummerd tot art. 65 in 1966 (Stb. 1966, 380) en Penitentiaire maatregel, art. 26 (Stb. 1998, 111)
Product	Ministeriële beschikking
Opmerking	De benoeming geschiedt na voordracht van de betrokken hoofdgeestelijke van het ministerie van Justitie.
(320.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het verbinden van een geestelijke verzorger aan penitentiaire inrichting die niet van protestantse of katholieke gezindte is en niet behoort tot het humanistisch verbond
Periode	1999 -
Grondslag	Penitentiaire maatregel, art. 27, lid 2 (Stb. 1998, 111)
Product	Ministeriële beschikking

- (321.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van functie-eisen aan geestelijke verzorgers die niet van protestantse of katholieke gezindte is en niet behoort tot het humanistisch verbond
 Periode 1999 –
 Grondslag Penitentiare maatregel, art. 27, lid 2 (Stb. 1998, 111)
 Product Ministeriële beschikking
- (322.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van de vergoeding die geestelijke verzorgers ontvangen die niet door een aanstelling aan een inrichting verbonden zijn
 Periode 1999 -
 Grondslag Penitentiare maatregel, art. 27, lid 3 (Stb. 1998, 111)
 Product Ministeriële beschikking
- (323.)
 Actor Directeur penitentiare inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit om zorg te dragen voor voldoende geestelijke verzorging die zoveel mogelijk aansluit bij de godsdienst of levensovertuiging van de gedetineerden
 Periode 1953 -
 Grondslag Gijzelingsbesluit, art. 10 (Stb. 1928, 382), Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 39, lid 1 (Stb. 1951,596), Gevangenismaatregel 1953, art. 74 (Stb. 1953, 238), en Penitentiare beginselenwet, art. 41, lid 2 (Stb.1998, 430)
 Product Beschikking
- (324.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake de toelating tot een inrichting van een door een kerkelijke overheid of kerkbestuur benoemde geestelijke verzorgers en van vertegenwoordigers van een genootschap op geestelijke grondslag ter behartiging van de geestelijke belangen van de bij dat genootschap aangesloten gedetineerden
 Periode 1945 - 1999
 Grondslag Psychopatenreglement, art. 77 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1932, art. 72, lid, 2 (Stb. 1932,196) en Gevangenismaatregel 1953, art. 64, lid 2 en 67, lid 1(Stb. 1953, 238), vervallen 1999 (Stb. 1998, 111)
 Product Ministeriële beschikking
- (325.)
 Actor College van regenten 1945 - 1953
 Directeur penitentiare inrichting 1953 - 1999
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het verlenen van toestemming aan geestelijke verzorgers om zich ook met gedetineerden bezig te houden waarvan de geestelijke verzorging niet aan hen is opgedragen
 Periode 1945 - 1998
 Grondslag Psychopatenreglement, art. 78 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1932, art. 73 (Stb.1932, 196) en Gevangenismaatregel 1953, art. 65 en 67 (Stb. 1953, 238), vervallen 1999 (Stb. 1998, 111)
 Product Beschikking
- (326.)
 Actor Directeur penitentiare inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het verlenen van vrijstelling aan een gedetineerde voor de verplichte deelname aan godsdienstoefeningen
 Periode 1945 - 1977

Grondslag Psychopatenreglement, art. 81 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1932, art. 76, lid 2 (Stb. 1932, 194) en Gevangenismaatregel 1953, art. 72 (Stb. 1953, 238), vervallen in 1977 (Stb. 1977, 579)
Product Beschikking
Opmerking De vrijstelling heeft betrekking op zowel de deelname aan godsdienstoefeningen als godsdienstonderwijs.

(327.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het beroep van een gedetineerde tegen afwijzing door de directeur van een verzoek tot ontheffing van de verplichting tot het bijwonen van de godsdienstoefeningen
Periode 1953 - 1977
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 72 (Stb. 1953, 238), vervallen in 1977 (Stb. 1977, 579)
Product Ministeriële beschikking

(328.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het in de gelegenheid stellen van gedetineerden om op vastgestelde tijden en plaatsen:

- persoonlijk contact te onderhouden met de geestelijke verzorger van de godsdienst of levensovertuiging van zijn keuze die aan de inrichting verbonden is;
- contact te onderhouden met andere geestelijke verzorgers;
- in de inrichting te houden godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten van zijn keuze bij te wonen

Periode 1999 -
Grondslag Penitentiaire beginselenwet, art. 41, lid 3 (Stb.1998, 430)
Product Beschikking

4.5.14 Voorlichting, onderwijs, ontspanning en welzijn

(329.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het uitvoeren van voorlichtingsactiviteiten ten aanzien van gedetineerden
Periode 1945 -
Product Voorlichtingsmateriaal
Opmerking Bijvoorbeeld voorlichting over AIDS d.m.v. een stripverhaal.

(330.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit om gedetineerden in de gelegenheid te stellen om onderwijs te volgen
Periode 1945 -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 29 (Stb.1886, 62), Psychopatenreglement, art. 64 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1932, art. 62, lid 3 en 4 en 64, lid 2 (Stb. 1932, 194), Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 43 (Stb. 1951, 596), Gevangenismaatregel 1953, art. 76, lid 1, 78, 79, lid 2 en 80 (Stb. 1953, 238), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 43, lid 1 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 48, lid 1 (Stb.1998, 430)
Product Ministeriële beschikking

(331.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake de goedkeuring van een verbintenis tussen een rijksinrichting en een onderwijzer

- Periode 1953 – 1977
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 78, lid 2 (Stb. 1953, 238), vervallen in 1977 (Stb. 1977, 579)
 Product Ministeriële beschikking
- (332.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake de vaststelling van een onderwijsplan
 Periode 1945 – 1988
 Grondslag Psychopatenreglement, art. 65 (Stb. 1928, 386), vervallen 1988 (Stb. 1988, 282)
 Product Beschikking
- (333.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake de goedkeuring van een door de Directeur penitentiaire inrichting vastgesteld onderwijsplan
 Periode 1945 – 1988
 Grondslag Psychopatenreglement, art. 65 en 109, lid 8 (Stb. 1928, 386), vervallen 1988 (Stb. 1988, 282)
 Product Ministeriële beschikking
- (334.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het volgen van onderwijs door een gedetineerde tijdens de arbeidsuren
 Periode 1953 – 1998
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 76, lid 2 (Stb. 1953, 238), vervallen 1999 (Stb. 1998, 430)
 Product Beschikking
- (335.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van regels omtrent de toekenning van een beloning aan gedetineerden die tijdens hun arbeidsuren een studie volgen
 Periode 1977 – 1999
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 76, lid 2 (Stb. 1953, 238), zoals ingevoegd bij het KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579), vervallen in 1999 (Stb. 1998, 111)
 Product Regels
- (336.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake de aanbidding van (andere) vormen van onderwijs in een inrichting dan de vastgestelde vormen
 Periode 1953 - 1999
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 77 onder d (Stb. 1953, 238), zoals ingevoegd bij het KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 231), vervallen in 1999 (Stb. 1998, 111)
 Product Ministeriële beschikking
- (337.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake de verlening van toestemming aan een Directeur penitentiaire inrichting tot het benoemen van personen voor het geven van bepaalde cursussen of lessen aan gedetineerden
 Periode 1953 – 1999
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 78, lid 2, vervallen 1999 (Stb. 1998, 111)
 Product Ministeriële beschikking
- (338.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het gelasten dat veroordeelden tot militaire detentie (al dan niet deels binnen arbeidstijd) militair onderwijs volgen
Periode	1953 – 1999
Grondslag	Gevangenismaatregel 1953, art. 80 (Stb. 1953, 238), vervallen 1999 (Stb. 1998, 111)
Product	Ministeriële beschikking
(339.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het nemen van besluiten in het kader van: <ul style="list-style-type: none"> • het zorgdragen voor (samenstelling en indeling van) de bibliotheek; • het bieden van de mogelijkheid aan gedetineerden tot het lezen van eigen boeken
Periode	1945 -
Grondslag	Psychopatenreglement, art. 68 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1932, art. 65, lid 2 en 66 (Stb. 1932, 194), Gevangenismaatregel 1953, art. 82, lid 2 (Stb. 1953, 238) en Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 43, lid 2 (Stb. 1997, 280)
Product	Beschikking
(340.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het nemen van een besluit inzake: <ul style="list-style-type: none"> • het uitreiken van bepaalde literatuur en tijdschriften aan gedetineerden; • het verbieden van het lezen van bepaalde afleveringen van tijdschriften, kranten of nieuwsbladen door gedetineerden
Periode	1945 – 1977
Grondslag	Gevangenismaatregel 1953, art. 83, lid 2 en 84, lid 3 (Stb. 1953, 238), vervallen 1977 (Stb. 1977, 579)
Product	Beschikking
(341.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het verbieden van het lezen van bepaalde tijdschriften, kranten of nieuwsbladen door gedetineerden
Periode	1945 – 1977
Grondslag	Gevangenismaatregel 1932, art. 137, lid 2 (Stb. 1932, 194) en Gevangenismaatregel 1953, art. 84, lid 2 en 3 (Stb. 1953, 238)), vervallen 1977 (Stb. 1977, 579)
Product	Beschikking
(342.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het nemen van besluiten inzake het zorgdragen voor lezingen of voordrachten van algemene strekking voor gedetineerden
Periode	1953 - 1999
Grondslag	Gevangenismaatregel 1953, art. 85 (Stb. 1953, 238), vervallen 199 (Stb. 1998, 111)
Product	Beschikking
(343.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van regels inzake het bijwonen van filmvoorstellingen door gedetineerden en het huren van (video-)films
Periode	1945 -
Bron	Zie product
Product	Circulaires, o.m: Circulaire van de minister van Justitie van 18 januari 1951, Circulaire van de minister van Justitie van 26 februari 1951, Circulaire van de minister van Justitie van 19 juni 1956, etc.

- (344.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het bijwonen van filmvoorstellingen door gedetineerden en het huren van (video-)films
 Periode 1945 -
 Grondslag Circulaires, o.m. Circulaires van de minister van Justitie van 18 januari 1951, Circulaire van de minister van Justitie van 26 februari 1951, Circulaire van de minister van Justitie van 19 juni 1956, etc.
 Product Beschikking
- (345.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van regels inzake het verzamelen van gegevens omtrent de sociale verzorging van gedetineerden
 Periode 1953 - 1999
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 88 (Stb. 1953, 238), vervallen 1999 (Stb. 1998, 111)
 Product Ministeriële beschikking
- (346.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van regels inzake de voorwaarden waaronder een tegemoetkoming kan worden verleend in de kosten die voor de gedetineerde aan het volgen van onderwijs en andere educatieve activiteiten zijn verbonden
 Periode 1999 -
 Grondslag Penitentiaire beginselenwet, art. 48, lid 4 (Stb.1998, 430)
 Product Regels
- (347.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit om te voorzien in mogelijkheden voor gedetineerden tot:
  - het doen van lichamelijke oefening;
  - het beoefenen van sport;
  - het deelnemen aan ontspannings- en recreatieve activiteiten
 Periode 1945 -
 Grondslag Psychopatenreglement, art. 60 (Stb. 1928, 386), Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 41 en 42 (Stb. 1951, 596), Gevangenismaatregel 1953, art. 23, lid 3 en 76, lid 1 (Stb. 1953, 238), vernummerd in 1977 tot art. 85 (Stb. 1977, 579), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 43, lid 1 (Stb. (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 48, lid 2 en 49, lid 1 en 3 (Stb.1998, 430)
 Product Beschikking
- (348.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het deelnemen aan activiteiten of werkzaamheden door verpleegden van verschillend geslacht
 Periode 1997 –
 Grondslag Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 3, lid 2 (Stb. 1997, 280)
 Product Beschikking

4.5.15 Contacten buiten de inrichting

(349.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit ten aanzien van de sociale ambtenaar omtrent het in contact treden met buiten de inrichting verblijvende relaties van een gedetineerde
Periode 1945 – 1977
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 89, lid 2 (Stb. 1953, 238), vervallen in 1977 (Stb. 1977, 579)
Product Beschikking
Opmerking Slechts in bijzondere omstandigheden en met toestemming van de directeur trad de sociale ambtenaar in contact met dergelijke relaties.

(350.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit ten aanzien van de sociale ambtenaar omtrent het bezoeken van vrouwelijke gedetineerden zonder begeleiding
Periode 1953 – 1977
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 32, lid 3 (Stb. 1953, 238), vervallen in 1977 (Stb. 1977, 579)
Product Beschikking

(351.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake:

- het (extra) verzenden, ontvangen of uitreiken van (bepaalde) brieven;
- het bepalen dat de kosten voor het verzenden en ontvangen van brieven en stukken per post niet voor de rekening van de gedetineerden komen;
- het controleren van brieven;
- het teruggeven, terugzenden, vernietigen, bewaren of ter hand van een opsporingsambtenaar stellen van niet uitgereikte of verzonden poststukken of bijgesloten voorwerpen

Periode 1945 – 1977
Grondslag Psychopatenreglement, art. 54 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1932, art. 68, lid 1 (Stb.1932, 196), Gevangenismaatregel 1953, art. 90, lid 2 en 3 en 91, lid 1 t/m 4 (Stb. 1953, 238), in 1977 vernummerd tot art. 91 (Stb. 1977, 579), Tijdelijke regeling van de rechtspositie van ter beschikking gestelden, art. 2, lid 4 en 35, lid 2 t/m 4 (Stb. 1987, 55), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 35, lid 5 en 6 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 36 (Stb.1998, 430)
Product Beschikking

(352.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake de aanwijzing van penitentiaire inrichtingen waar door de directeur geen controle wordt uitgeoefend op de briefwisseling van gedetineerden
Periode 1977 - 1999
Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 91, lid 1, zoals ingevoegd bij het KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579), vervallen 1999 (Stb. 1998, 111)
Product Ministeriële beschikking

(353.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake de aanwijzing van ambtenaren bevoegd om de briefwisseling van gedetineerden te controleren
Periode 1977 - 1998
Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 91, lid 4, zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579), vervallen 1999 (Stb. 1998, 111)
Product Beschikking

(354.)

Actor	Minister van Justitie Directeur penitentiaire inrichting.
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van personen of instanties waarvan brieven of andere poststukken die daaraan gericht of afkomstig zijn niet gecontroleerd mogen worden
Periode	1997 -
Grondslag	Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 36, lid 1 sub 1 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 37, lid 1 onder k (Stb.1998, 430)
Product	Beschikking
Opmerking	Ingevolge de Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430) mogen brieven of andere poststukken afkomstig van de volgende instanties en personen niet gecontroleerd worden: <ul style="list-style-type: none"> • de leden van het Koninklijk Huis; • de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en leden daarvan; • de Nederlandse leden van het Europees Parlement; • de commissies van een der Kamers der Staten-Generaal; • de minister van Justitie; • justitiële autoriteiten; • de Nationale ombudsman; • de geneeskundig inspecteurs van de volksgezondheid; • de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing of leden daarvan; • de commissie van toezicht of een beklagcommissie of leden daarvan; • de rechtsbijstandverlener; • de reclasseringswerker.

Zowel de minister van Justitie als de directeur kunnen aanvullingen maken op deze lijst.

(355.)

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het stellen van nadere regels omtrent de wijze van verzending van brieven aan en door gedetineerden
Periode	1998 -
Grondslag	Regeling van 20 oktober 1998, nr. 715636/98/DJI (Str. 1998, 211)
Product	Regels

(356.)

Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het toelaten van een bezoeker voor een gedetineerde
Periode	1945 -
Grondslag	Psychopatenreglement, art. 55 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1932, art. 69, lid 2 (Stb. 1932, 194), Gevangenismaatregel 1953, art. art. 92, lid 1 en 92, lid 2 (Stb. 1953, 238), in 1977 vernummerd tot art. 92, lid 3 (Stb. 1979, 579), Tijdelijke regeling van de rechtspositie van ter beschikking gestelden, art. 3, lid 1 (Stb. 1987, 55), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 37, lid 2 t/m 6 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 38, lid 3 (Stb. 1998, 430)
Product	Beschikking
Opmerking	Onder deze handeling valt ook het beperken van het aantal bezoekers van een gedetineerde. De handelingen met betrekking tot het bezoeken van penitentiaire inrichtingen door reclasseringswerkers zijn opgenomen in: P.R. te Slaa, <i>Reclassering. Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein reclassering 1948-1999</i> ('s-Gravenhage, 2000) p. 105-117

- (357.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het beschikken op een beroep inzake het weigeren tot het toelaten van een bezoeker door de directeur van een penitentiaire inrichting
 Periode 1945 – 1988
 Grondslag Psychopatenreglement (Stb. 1928, 386), art. 55, 109, lid 3, vervallen 1988 (Stb. 1988, 282)
 Product Ministeriële beschikking
 Opmerking Vanaf 1953 werd deze handeling uitsluitend nog verricht t.a.v. weigeringen van het hoofd van een particuliere inrichting.
- (358.)
 Actor College van regenten
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het beperken van de bezoeksregeling van een gegijzelde wegens misbruik
 Periode 1945 – 1953
 Grondslag Gijzelingsbesluit, art. 14, lid 2 (Stb. 1928, 382), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
 Product Beschikking
- (359.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake:
  - het verbieden aan een gedetineerde om telefoongesprekken te voeren;
  - het uitoefenen van toezicht op telefoongesprekken van gedetineerden;
  - het bepalen dat de telefoonkosten voor rekening van de gedetineerden komen
 Periode 1977 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 92a, zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 38, lid 2 en 3 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 39, lid 1 t/m 4 (Stb.1998, 430)
 Product Beschikking
- (360.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van richtlijnen volgens welke de kosten van de door gedetineerden gevoerde telefoongesprekken geheel of gedeeltelijk ten laste van het Rijk komen
 Periode 1977 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 92a, zoals ingevoegd in 1977 (Stb. 1977, 579) en Penitentiaire beginselenwet, art. 39, lid 1 (Stb.1998, 430)
 Product Richtlijnen
- (361.)
 Actor Sectie Gevangeniswezen
 Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie inzake regelgeving omtrent het contact tussen gedetineerden en de pers
 Periode 1953 -
 Grondslag KB van 16 mei 1953, art. 17 (Stb. 1953, 238)
 Product Adviezen, o.m. Advies van 24 april 1984, nr. Sg. 130/84)
- (362.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van regels inzake het contact tussen gedetineerden en de pers
 Periode 1945 -
 Product Regels, o.m. Circulaire van augustus 1983, nr. 1235/382 en Regeling contacten tussen individuele gedetineerden en de pers (Str. 1985, nr. 91)

(363.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het verzoek tot een onderhoud tussen een gedetineerde en een vertegenwoordiger van de media
Periode 1945 -
Grondslag Circulaire van augustus 1983, nr. 1235/382, Regeling contacten tussen individuele gedetineerden en de pers, art. 1 t/m 10 (Str. 1985, nr. 91), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 39, lid 1 t/m 3 (Stb. 1997, 280 en Penitentiaire beginselenwet, art. 40, lid 1 t/m 3 (Stb.1998, 430)
Product Beschikking
Opmerking De directeur kan voorwaarden stellen voor een onderhoud en de vertegenwoordiger van de media laten verwijderen bij het niet nakomen hiervan.

(364.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het verzoek tot een onderhoud tussen meerdere gedetineerden en een vertegenwoordiger van de media
Periode 1945 -
Grondslag Circulaire van augustus 1983, nr. 1235/382 en Regeling contacten tussen individuele gedetineerden en de pers, art. 11, lid 2 (Str. 1985, nr. 91)
Product Ministeriële beschikking
Opmerking Wanneer een dergelijk verzoek aan de directeur wordt gedaan legt deze het voor aan de hiertoe aangewezen functionaris van het ministerie van Justitie.

4.5.16 Invrijheidstelling, (proef-)verlof, strafonderbreking

(365.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake:

- het onderbreken van een vrijheidsstraf;
- het beperken of intrekken van een verlof

Periode 1953 -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 46 (Stb. 1951, 596)
Product Ministeriële beschikking
Opmerking De directeur hoort de gedetineerde of verpleegde voordat het besluit ten uitvoer wordt gebracht. Zo nodig geschiedt het horen met bijstand van een tolk. Van het genomen besluit wordt de gedetineerde schriftelijk in kennis gesteld.

(366.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het stellen van voorschriften en (nadere) regels inzake:

- het (proef)verlof van gedetineerden;
- het verstrekken van reisgeld of het bieden van reisgelegenheid bij ontslag

Periode 1945 -
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 33 (Stb. 1953, 238), Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 15, lid 1 (Stb. 1988, 282) en Penitentiaire beginselenwet, art. 26, lid 3 (Stb.1998, 430)
Product Regels: o.m. Circulaire van de minister van Justitie, 3e afdeling A, nr. 2369 van 22 augustus 1950, Circulaire van de minister van Justitie, 3e afdeling A-2, nr. 2205 van 8 juni 1951, Circulaire van de minister van Justitie, 3e afdeling A-2, nr. 2431 van 28 november 1951, Circulaire van de minister van Justitie, nr. 322/361 van 18 oktober 1961, Regeling van 24 december 1998, nr. 7337326/98/DJI (Str. 1998, 247), houdende vaststelling van de regels aangaande het tijdelijk verlaten van de inrichting bij wijze van verlof of strafonderbreking en Besluit van 24 december 1998 (Str. 1998, 247), nr. 7337326/98/DJI, houdende vaststelling bijdrage in de reis- en

verblijfkosten

- (367.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanvragen van een machtiging tot het verlenen van (proef)verlof aan terbeschikkinggestelden bij de minister van Justitie
Periode 1988 -
Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 38g lid 1, Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling art. 15, lid 1 en 16, lid 1 (Stb. 1988, 282), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 50, lid 1 en 51, lid 1 (Stb. 1997, 280), Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 53, lid 2 en 54, lid 1 (Stb. 1997, 217)
Product Aanvraag
- (368.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het machtigen van een directeur tot het verlenen of verlengen van (proef)verlof aan een terbeschikkinggestelde
Periode 1988 -
Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 38g, lid 1, Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 16, lid 3 (Stb. 1988, 282), Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 54, lid 3 en 57 (Stb. 1997, 217) en Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 50, lid 1 en 4 en 51, lid 1 (Stb. 1997, 280)
Product Ministeriële beschikking
Opmerking De Minister brengt het Openbaar Ministerie van het proefverlof op de hoogte. Machtigingen worden ingevolge art. 30 van het Reglement verpleging ter beschikking gestelden opgenomen in het verpleegdedossiers. Art. 32 van het voornoemde Reglement schrijft een vernietigingstermijn voor van tien jaar na beëindiging van de TBS.
- (369.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het verlenen van (proef)verlof aan een gedetineerde
Periode 1947 -
Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 38g lid 1, 38g lid 3, Circulaire van de minister van Justitie van 22 maart 1947 (2e afdeling C, nr. 1801), Gevangenismaatregel 1953, art. 96 en 97 (Stb. 1953, 238), Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 16, lid 1 (Stb. 1988, 282), Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 53, lid 2 (Stb. 1997, 217), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 50, lid 1 en 3 t/m 4, 51, lid 1 en 3 (Stb. 1997, 280)
Product Beschikking
Opmerking Pas in 1986 kreeg het proefverlof een wettelijke basis. Als onderdeel van de behandeling en als voorbereiding op voorwaardelijk ontslag was het proefverlof echter al in 1947 in een circulaire 'geregeld'.
- (370.)
Actor Minister van Justitie
Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het verlenen toestemming aan een gedetineerde om (tijdelijk) de inrichting te verlaten teneinde aanwezig te kunnen zijn bij een gerechtelijke procedure (in Nederland)
Periode 1977 -
Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 99, lid 2 zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579), Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 52, lid 1 en 2 (Stb. 1997, 217), Penitentiaire beginselenwet, art. 26, lid 4 (Stb. 1998, 430)
Product Beschikking
- (371.)

Actor Gestichtsradaad
Handeling Het adviseren van de directeur bij het opmaken van een voorstel omtrent een voorwaardelijke invrijheidstelling
Periode 1945 - 1977
Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 20, lid 2 (Stb. 1953, 238), vervallen in 1977 (Stb. 1977, 579)
Product Advies
Opmerking Alle overige handelingen met betrekking tot voorwaardelijke invrijheidstelling zijn opgenomen in: P.R. te Slaa, *Reclassering. Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein reclassering 1948-1999* ('s-Gravenhage, 2000) p. 103- 105

(372.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake een vervroegde invrijheidsstelling
Periode 1991 -
Grondslag KB van 28 oktober 1991 (Stb. 1991, 414)
Product Ministeriële beschikking
Opmerking Bij het KB van 28 oktober 1991 (Stb. 1991, 414) is de voorwaardelijke invrijheidstelling vervangen door de vervroegde invrijheidsstelling.

(373.)

Actor Minister van Justitie
Directeur penitentiare inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het tijdelijk verlaten van de inrichting door een gedetineerde wegens buitengewone omstandigheden
Periode 1945 -
Grondslag Psychopatenreglement, art. 12 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1932, art. 37, lid 2 (Stb. 1932, 194), Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 47 (Stb. 1951, 596), Gevangenismaatregel 1953, art. 95 en 99, lid 2 (Stb. 1953, 238), Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 15, lid 1 en 2 (Stb. 1988, 282)
Product Beschikking

(374.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van richtlijnen voor het verzoeken aan de politie om signalering en aanhouding van een terbeschikkinggestelde die ongeoorloofd afwezig is
Periode 1988 -
Grondslag Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 23, lid 2 (Stb. 1988, 282) en Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 23, lid 3 (Stb. 1997, 217)
Product Circulaires: o.m. Circulaire van de minister van Justitie van 31 augustus 1992 (nr. 227 571/92/DJ) en Circulaire van de minister van Justitie van 1 juli 1993 (nr. 366482/93/DJ, (Str. 1993, 371)
Opmerking

(375.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van een model voor het register waarin door inrichtingshoofden aantekening wordt gehouden van signaleringsverzoeken
Periode 1988 -
Grondslag Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 23, lid 3 (Stb. 1988, 282) en Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 23, lid 4 (Stb. 1997, 217)
Product Ministeriële beschikking

(376.)

Actor Directeur penitentiare inrichting
Handeling Het verzoeken aan de politie tot signalering van een terbeschikkinggestelde die ongeoorloofd

afwezig is
Periode 1945 -
Grondslag Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 23, lid 1 (Stb. 1988, 282) en Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 23, lid 3 (Stb. 1997, 217)
Product Verzoek

(377.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het vastleggen in een register van signaleringsverzoeken aan de politie
Periode 1988 -
Grondslag Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 23, lid 3 (Stb. 1988, 282) en Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 23, lid 4 (Stb. 1997, 217)
Product Register

4.5.17 Beveiliging, tucht en ordehandhaving

(378.)

Actor Minister van Justitie
Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het opstellen van voorschriften betreffende de beveiliging en bewaking (in buitengewone omstandigheden) in huizen van bewaring, gevangenen, inrichtingen, afdelingen
Periode 1945 -
Product Voorschriften
Opmerking Het gaat hierbij om voorschriften met betrekking tot vluchtgevaarlijke gedetineerden, het consulteren van een specialist door gedetineerden, het invoeren van politieassistentie, het gebruik van beschermingsmiddelen bij excessief optreden

(379.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het bepalen van de mate van beveiliging voor elke inrichting of afdeling
Periode 1999 -
Grondslag Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430) art. 13, lid 2
Product KB van 24 december 1998 (Str. 1998, 247), nr. 7337326/98/DJI, houdende aanwijzing van zeer beperkt beveiligde, beperkt beveiligde, uitgebreid beveiligde en extra beveiligde inrichtingen of afdelingen in de zin van de regeling tijdelijk verlaten van de inrichting

(380.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van maatregelen ten behoeve van de beveiliging van de inrichting, haar ambtenaren of de gedetineerden
Periode 1945 - 1953
Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 19 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Beschikking

- (381.)
- Actor Directeur penitentiaire inrichting
- Handeling Het nemen van een besluit inzake het opleggen van een (disciplinaire) straf of geldboete aan een gedetineerde
- Periode 1945 -
- Grondslag Psychopatenreglement, art. 83 (Stb. 1928, 386), Gijzelingsbesluit, art. 20, lid 1 (Stb. 1928, 382), Gevangenismaatregel 1932, art. 31, 90, 92-100, 115, 122, 140-142 en 181 (Stb. 1932, 194), Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 44 (Stb. 1951, 596), Gevangenismaatregel 1953, art. 100 (Stb. 1953, 238), , Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden art. 48, lid 2, 49, lid 1 t/m 5 (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 50, lid 2, 51, lid 1 t/m 3 en 6, 55, lid 1 en 57, lid 1 onder h. (Stb.1998, 430)
- Product Beschikking
- Opmerking De Directeur penitentiaire inrichting verricht deze handeling op grond van het begaan van feiten die onverenigbaar zijn met de orde, tucht of veiligheid in de inrichting
Disciplinaire straffen zijn o.m. het opsluiten in een strafcel, het onthouden van voorrechten, het uitsluiten van deelname aan activiteiten en het onthouden c.q. beperken van bezoek, correspondentie, lectuur en gebruikmaken van de kantine. Indien een gedetineerde schade heeft toegebracht heeft een directeur de mogelijkheid tot het treffen van een regeling met hem. Voordat besloten wordt tot een disciplinaire straf hoort de directeur de gedetineerde. Zo nodig geschiedt het horen met bijstand van een tolk. Het genomen besluit wordt de gedetineerde schriftelijk medegedeeld.
- NB Bij de Wet van 21 oktober 1976 (Stb. 1976, 568) werd de mogelijkheid van disciplinaire bestraffing van terbeschikkinggestelden uit de Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) geschrapt. In de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 280) werden disciplinaire straffen opnieuw geïntroduceerd.
- (382.)
- Actor College van regenten
- Handeling Het nemen van een besluit inzake het opleggen van eenzame opsluiting
- Periode 1945 - 1953
- Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 91 (Stb. 1932, 194), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
- Product Beschikking
- (383.)
- Actor Directeur penitentiaire inrichting
- Handeling Het opmaken van proces-verbaal inzake een strafbaar feit begaan door een gegijzelde
- Periode 1945 - 1993
- Grondslag Gijzelingsbesluit, art. 21 (Stb. 1928, 382), vervallen in 1993 (Stb. 1993, 128)
- Product Proces-verbaal
- (384.)
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van een AMVB waarbij regels worden gegeven voor de maximale tegemoetkoming aan een gedetineerde bij een (gedeeltelijk) onterecht opgelegde disciplinaire straf of ander besluit met onomkeerbare gevolgen
- Periode 1966 - 1999
- Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951 (Stb. 1951, 596), art. 57, lid 3, zoals ingevoegd in 1966, vervallen 1999 (Stb. 1998, 430)
- Product AMVB

- (385.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van een model voor een register van strafoplegging
 Periode 1945 - 1999
 Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 100, lid 2 (Stb. 1932, 194), Gevangenismaatregel 1953, art. 105 (Stb. 1953, 238), in 1977 vernummerd tot art. 103, lid 1 (Stb. 1977, 579), vervallen 1999 (Stb. 1999, 111)
 Product Ministeriële beschikking
- (386.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het vastleggen van gegevens in het register van strafoplegging
 Periode 1945 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1932, art. 100, lid 2 (Stb. 1932, 194), Gevangenismaatregel 1953, art. 105 (Stb. 1953, 238), in 1977 vernummerd tot art. 103, lid 1 (Stb. 1977, 579) en Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430), art. 54, lid 1 en 2
 Product Register
- (387.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van regels inzake:
 het verblijf in strafcellen (regime);
 • de inrichting van strafcellen
 Periode 1953 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 106 (Stb. 1953, 238), vernummerd in 1977 tot art. 105, lid 1 (Stb. 1977, 579), art. 105, lid 2, zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579) en Penitentiaire beginselenwet, art. 55, lid 3 (Stb.1998, 430)
 Product Regels
- (388.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het aanwijzen van inrichtingen waar geldboetes kunnen worden opgelegd
 Periode 1977 - 1998
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 106, zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579), vervallen 1998 (Stb. 1998, 111)
 Product Ministeriële beschikking
- (389.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van het maximumbedrag van de geldboete die een verpleegde als disciplinaire straf kan worden opgelegd
 Periode 1997 -
 Grondslag Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 49, lid 1 sub c (Stb. 1997, 280)
 Product Ministeriële beschikking
- (390.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit tot het gebruik van CS-traangas bij verstoring van de orde of veiligheid op het terrein van de inrichting
 Periode 1986 -
 Grondslag Regeling gebruik CS-traangas in de inrichtingen, art. 1 (Stcr. 1986, 18)
 Product Beschikking

(391.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het bepalen dat de verspreiding van CS-traangas bij gebruik in justitiële inrichtingen op een andere dan gebruikelijke wijze wordt gebruikt
Periode 1986 -
Grondslag Regeling gebruik CS-traangas in de inrichtingen, art. 3, lid 1 (Stcr. 1986, 18)
Product Ministeriële beschikking

(392.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van nadere regels inzake de bepalingen opgenomen in de Regeling gebruik CS-traangas in de inrichtingen
Periode 1986 -
Grondslag Regeling gebruik CS-traangas, art. 5, lid 1 (Stcr. 1986, 18)
Product Regels

4.5.18 Beklag en beroep van gedetineerden en verpleegden

(393.)
Actor Minister van Justitie
Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing
Commissie van toezicht
Beklagcommissie
Handeling Het nemen van een besluit inzake klachten en klaagschriften van gedetineerden
Periode 1945 -
Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 13a, lid 1, zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579), Tijdelijke regeling van de rechtspositie van ter beschikking gestelden, art. 17, lid 1 (Stb. 1987, 55), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 10, lid 2 sub c en 59, lid 1, (Stb. 1997, 280) en Penitentiaire beginselenwet, art. 62, lid 1 t/m 4, 63, lid 1 t/m 4, 64 lid 1 t/m 3, 68 (Stb. 1998, 430)
Product Beschikking

(394.)
Actor Sectie TBS (beroepscommissie)
Handeling Het doen van uitspraak in een beroep van een verpleegde of een inrichtingshoofd
Periode 1971 -
Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 13, lid 3, vernummerd in 1997 tot art. 13, lid 4, Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 133a, zoals ingevoegd bij KB van 16 juli 1971 (Stb. 1971, 447), Tijdelijke regeling van de rechtspositie van ter beschikking gestelden, art. 26, lid 1 en 2 (Stb. 1987, 55), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 9 sub b, 67, lid 2 en 69, lid 2 (Stb. 1997, 280)
Product Uitspraak
Opmerking Dit beroep kan o.a. worden ingesteld tegen uitspraken van de beklagcommissie en tegen besluiten van de Minister van Justitie of het hoofd van een inrichting waartegen geen beklag open staat. Ingevolge art. 30 van het Reglement verpleging ter beschikking gestelden worden uitspraken van de beroepscommissie opgenomen in het verpleegdedossiers. De voorgeschreven vernietigingstermijn is tien jaar na beëindiging van de TBS

- (395.)
 Actor Sectie TBS (beroepscommissie)
 Handeling Het behandelen van beroepschriften van een verpleegde of een inrichtingshoofd
 Periode 1971 -
 Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 13, lid 3, vernummerd in 1997 tot art. 13, lid 4, Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 237), art. 133a, zoals ingevoegd bij KB van 16 juli 1971 (Stb. 1971, 447), Tijdelijke regeling van de rechtspositie van terbeschikkinggestelden, art. 26, lid 1 en 2 (Stb. 1987, 55), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 9 sub b, 67, lid 2 en 69, lid 2 (Stb. 1997, 280)
 Product Rechtspraakdossier
 Opmerking Dit beroep kan o.a. worden ingesteld tegen uitspraken van de beklagcommissie en tegen besluiten van de Minister van Justitie of het hoofd van een inrichting waartegen geen beklag open staat. Ingevolge art. 30 van het Reglement verpleging ter beschikking gestelden worden uitspraken van de beroepscommissie opgenomen in het verpleegdedossiers. De voorgeschreven vernietigingstermijn is tien jaar na beëindiging van de TBS
- (396.)
 Actor Sectie TBS (beroepscommissie)
 Commissie van toezicht (beklagcommissie)
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het bepalen dat de aan een verpleegde toekomende rechten inzake informatie en hoorplicht, bemiddeling, beklag en beroep niet mede kunnen worden uitgeoefend door curator, mentor, ouders of voogd
 Periode 1997 -
 Grondslag Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden, art. 71, lid 1 (Stb. 1997, 280)
 Product Besluit
- (397.)
 Actor Minister van Justitie
 Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het optreden in een beroepsprocedure van de sectie TBS (Beroepscommissie)
 Periode 1971 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 133a (Stb. 1953, 238), zoals ingevoegd bij KB 16 juli 1971 (Stb. 1971, 447), Tijdelijke Regeling van de Rechtspositie van Ter Beschikking Gestelden, art. 26 t/m 30 (Stb. 1987, 55), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 67 t/m 69 (Stb. 1997, 280)
 Product Correspondentie
- (398.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het zorgdragen voor geanonimiseerde terinzagelegging van alle uitspraken van de beroepscommissie van de sectie TBS
 Periode 1997 -
 Grondslag Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 68, lid 4 en 69, lid 5 (Stb. 1997, 280)
 Product Beschikking
- (399.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het treffen van voorzieningen die het gedetineerden mogelijk maakt zijn beklag te doen.
 Periode 1999 -
 Grondslag Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430), art. 60, lid 3
 Product Beschikking

- (400.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van een AMVB waarbij de onkostenvergoeding wordt geregeld van de advocaten die als raadsman gedetineerden bijstaan die een klaagschrift indienen bij de beklagcommissie
 Periode 1976 – 1999
 Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951 (Stb. 1951, 596), art. 54, zoals ingevoegd bij wet van 21 oktober 1976 (Stb. 1976, 568), vervallen 1999 (Stb. 1998, 430)
 Product AMVB
- (401.)
 Actor Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het instellen van beroep bij de sectie gevangeniswezen tegen een beschikking op een klaagschrift
 Periode 1976 – 1999
 Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951 (Stb. 1951, 596), art. 58, lid 1, zoals ingevoegd bij wet van 21 oktober 1976 (Stb. 1976, 568) en Penitentiaire beginselenwet, art. 69, lid 1 en 2, art. 71, lid 1 t/m 4 (Stb.1998, 430)
 Product Beroepschrift
- (402.)
 Actor Sectie Gevangeniswezen
 Handeling Het doen van uitspraak in een beroep van een directeur penitentiaire inrichting of een gedetineerde
 Periode 1953 -
 Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951 (Stb. 1951, 596), art. 58 lid 1, zoals ingevoegd bij wet van 21 oktober 1976 (Stb. 1976, 568), Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 13a, lid 1, zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579) en Penitentiaire beginselenwet, art. 69, lid 1 en 2, art. 71, lid 1 t/m 4, 73 lid 1 (Stb.1998, 430)
 Product Uitspraak
- (403.)
 Actor Minister van Justitie (medisch adviseur bij het ministerie)
 Handeling Het bemiddelen bij klachten van een gedetineerde tegen het medisch handelen van de inrichtingsarts
 Periode 1999 -
 Grondslag Penitentiaire maatregel, art. 29 (Stb. 1998, 111)
 Product Rapport
 Opmerking Onder de inrichtingsarts dient naast de huisarts ook de aan de inrichting verbonden tandarts en psychiater te worden verstaan.
- (404.)
 Actor Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing
 Handeling Het benoemen van een commissie die klachten behandelt van gedetineerden tegen het medisch handelen van de inrichtingsarts
 Periode 1999 -
 Grondslag Penitentiaire maatregel, art. 30, lid 1 (Stb. 1998, 111)
 Product Beschikking

- (405.)
 Actor Centrale Raad voor de Strafrechtstoepassing (Beroepscommissie)
 Handeling Het doen van uitspraken in beroepen tegen het medisch handelen van de inrichtingsarts
 Periode 1999 -
 Grondslag Penitentiare maatregel, art. 30 t/m 33 (Stb. 1998, 111)
 Product Beschikking
 Opmerking De beroepscommissie hoort zowel de arts als de klager. Desgewenst kan de commissie ook bij andere personen inlichtingen inwinnen. Van alle uitspraken wordt een afschrift aan de minister van Justitie gezonden.
- (406.)
 Actor Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing (Beroepscommissie)
 Handeling Het behandelen van klachten van gedetineerden tegen het medisch handelen van de inrichtingsarts
 Periode 1999 –
 Grondslag Penitentiare maatregel art. 30-33
 Product Rechtspraakdossier
- (407.)
 Actor Sectie Gevangeniswezen
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het benoemen van een commissie die beroepschriften behandelt die onder meer betrekking hebben op:
  - plaatsing;
  - overplaatsing;
  - deelname aan een penitentiair programma;
  - verlof;
  - strafonderbreking
 Periode 1999 -
 Grondslag Penitentiare beginselenwet, art. 73, lid 1 (Stb.1998, 430)
 Product Beschikking
- (408.)
 Actor Sectie Gevangeniswezen (Beroepscommissie)
 Handeling Het behandelen van beroepschriften die onder betrekking hebben op:
  - plaatsing;
  - overplaatsing;
  - deelname aan een penitentiair programma;
  - verlof;
  - strafonderbreking
 Periode 1999 -
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 123 t/m 127 (Stb. 1953, 238) en Penitentiare beginselenwet, art. 72 en 73 (Stb.1998, 430) en Penitentiare beginselenwet, art. 6c, 71, lid 1 (Stb.1998, 430)
 Product Beschikking
 Opmerking Naast de veroordeelde, kan ook het OM beroep aantekenen bij de Sectie Gevangeniswezen tegen een (over)plaatsing.
- (409.)
 Actor Sectie Gevangeniswezen
 Handeling Het behandelen van in een beroep van een directeur penitentiare inrichting of een gedetineerde
 Periode 1953 -
 Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951 (Stb. 1951, 596), art. 58 lid 1, zoals ingevoegd bij wet van 21 oktober 1976 (Stb. 1976, 568), Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 13a, lid 1, zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579) en Penitentiare beginselenwet, art. 69, lid 1 en 2, art. 71, lid 1 t/m 4, 73 lid 1 (Stb.1998, 430)

Product	rechtspraakdossier
(410.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het toelichten bij de sectie gevangeniswezen van een besluit tot (over-)plaatsing van een gedetineerde naar aanleiding van een beroepschrift daartegen
Periode	1953 -
Grondslag	Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 127, vervallen 1999 (Stb. 1999, 111)
Product	Correspondentie
(411.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het ten uitvoerleggen van een beschikking van de sectie gevangeniswezen omtrent een beroep tegen (over-) plaatsing van een veroordeelde tot gevangenisstraf
Periode	1953 -
Grondslag	Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238), art. 129, vervallen 1999 (Stb. 1999, 111)
Product	Beschikking
(412.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van een AMVB waarbij regels worden gesteld inzake de vergoeding van de gemaakte kosten voor de vertaling van een klaagschrift wordt vastgesteld
Periode	1999 -
Grondslag	Penitentiaire beginselenwet, art. 61, lid (Stb.1998, 430)
Product	AMVB

4.5.19 Selectie, plaatsing, overplaatsing en overbrenging

(413.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het stellen van regels en richtlijnen inzake de plaatsing, overplaatsing, verlening van afzondering en overbrenging van gedetineerden
Periode	1945 -
Grondslag	Wetboek van Strafrecht, art. 13, lid 2, Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 13 sub c (Stb. 1951, 596), Gevangenismaatregel 1953, art. 107, lid 2 (Stb. 1953, 238) Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling art. 24, lid 5, (Stb. 1988, 282), Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 22, lid 5 (Stb. 1997, 217) en Penitentiaire beginselenwet, art. 8, lid 1, 15, lid 6, 25, lid 4 en 52, lid 3 (Stb.1998, 430)
Product	Regels, o.m. Circulaire van de minister van Justitie van 8 mei 1978, nr. 494/378, betreffende tijdelijke afzondering, Circulaire van de minister van Justitie van 9 januari 1984, nr. 1386/383, betreffende richtlijnen plaatsing in afzondering buiten de eigen inrichting, Circulaire van de minister van Justitie van 21 december 1990, nr. 39579 DJ 90, (Richtlijnen voor de toepassing van art. 24 lid vijf van de Gevangenismaatregel (Stb. 1953, 238), tenuitvoerlegging van de afzondering buiten de eigen inrichting), Regeling plaatsing veroordeelden gevangenisstraf en TBS (Stcr. 1997, 185), Circulaire van de minister van Justitie van 1 februari 1999, nr. 544495/99/DJI, etc.
Opmerking	Tot 1 september 1988 betrof dit voor terbeschikkinggestelden uitsluitend plaatsing in een rijksasiel. Daarna was ook plaatsing in een particuliere justitiële inrichting mogelijk.

- (414.)
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het nemen van een besluit inzake:
- de benoeming van personen belast met de selectie van de gedetineerden in justitiële inrichtingen;
  - de aanwijzing van de personen belast met de advisering ten aanzien van de plaatsing en overplaatsing van gedetineerden in justitiële inrichtingen (selectiefunctionarissen)
- Periode 1953 -
- Grondslag Gevangenismaatregel 1953, art. 107, lid 3 (Stb. 1953, 238) en Penitentiaire beginselenwet, art. 15, lid 3 (Stb.1998, 430)
- Product Beschikking
- Opmerking Het betreft hier de leden van de plaatsings- en selectiecommissies. De plaatsing van de gedetineerde in een inrichting geschiedt op last van het OM bij de rechtbank dat het vonnis heeft uitgesproken.
- (415.)
- Actor Minister van Justitie
Directeur penitentiaire inrichting
Selectie
- Handeling Het nemen van een besluit inzake (voorlopige) plaatsing, overplaatsing, (tijdelijke) overbrenging, opneming van een gedetineerde naar:
- een andere inrichting;
  - een rijksasiel voor psychopaten;
  - een justitiële inrichting voor verpleging van terbeschikkinggestelden;
  - een gevangenis vanuit een rijksasiel voor psychopaten
  - een (psychiatrisch) ziekenhuis
- Periode 1945 -
- Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 34, 38 en 48 (Stb.1886, 62), Psychopatenreglement, art. 6, 7, 19, 11 en 99 (Stb. 1928, 386), Gevangenismaatregel 1953, art. 117, lid 2, 118 en 121, lid 1 t/m 3 en 122 (Stb. 1953, 238), Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 4, lid 1, 6, 7, lid 2, 20, lid 2, 24, lid 3 en 25 (Stb. 1988, 282), Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 5, lid 1, 11, lid 1 en 14 lid 2 (Stb. 1997, 280), Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 19 en 20, lid 1 (Stb. 1997, 217) en Penitentiaire beginselenwet, art. 25, lid 2, 42, lid 1 en 52, lid 2 (Stb.1998, 430)
- Product Beschikking en verzoek
- Opmerking Onder deze handeling wordt ook een verzoek hiertoe bij de minister van Justitie door de directeur of de selectiefunctionaris verstaan. Eveneens valt onder deze handeling het verlenen of intrekken van een opdracht aan een rijks- of particuliere instelling tot verpleging van een terbeschikkinggestelde. Van de mogelijkheid tot het verlenen van opdrachten aan natuurlijke personen is na WO II geen gebruik meer maakt. Een veroordeelde kan hiertoe in een psychiatrische observatiekliniek worden opgenomen. Bij overplaatsing van een gedetineerde naar een andere inrichting informeert de minister het Openbaar Ministerie.
- (416.)
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het nemen van een besluit inzake de verlenging van de termijn van zes maanden waarbinnen de ter beschikkinggestelde moet zijn geplaatst
- Periode 1997 -
- Grondslag Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 12, lid 2 (Stb. 1997, 280)
- Product Ministeriële beschikking
- Opmerking Dit betreft de zogenaamde ‘passantentermijn’. Met het besluit tot verlenging wordt gelijk gesteld de weigering om binnen de termijn te beslissen.

- (417.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake de goedkeuring van een voorlopige besluit van het Openbaar Ministerie tot plaatsing van een terbeschikkinggestelde in particuliere zorg
 Periode 1945 - 1988
 Grondslag Psychopatenreglement, art. 7 (Stb. 1928, 386), vervallen 1988 (Stb. 1988, 282)
 Product Ministeriële beschikking
- (418.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het uitsluiten van personen van het ontvangen van voorlopige opdrachten tot plaatsing van het Openbaar Ministerie
 Periode 1945 – 1988
 Grondslag Psychopatenreglement, art. 7 (Stb. 1928, 386), vervallen 1988 (Stb. 1988, 282)
 Product Ministeriële beschikking
- (419.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het machtigen van het inrichtingshoofd tot het in een justitiële TBS-inrichting opnemen van:
  - terbeschikkinggestelden aan wie door de rechter een aanwijzing is gegeven om zich in een inrichting op te laten nemen;
  - personen aan wie door de rechter als bijzondere voorwaarde is opgelegd om zich in een inrichting op te laten nemen ;
  - personen die op eigen verzoek opnieuw in een inrichting opgenomen willen worden of hun verblijf in een inrichting willen verlengen
 Periode 1997 -
 Grondslag Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 4, lid 2 (Stb. 1997, 280)
 Product Ministeriële beschikking
 Opmerking Voor personen in de laatste categorie geldt dat dit slechts kan geschieden indien ze daarmee schriftelijk instemmen
- (420.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het beschikken op een verzoek van een veroordeelde gedetineerde om overgeplaatst te worden
 Periode 1977 - 1999
 Grondslag Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238) art. 117a, zoals ingevoegd bij KB van 22 april 1977 (Stb. 1977, 579), vervallen 1999 (Stb. 1998, 111)
 Product Beschikking
- (421.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake de (beëindiging van de) plaatsing in een justitiële TBS-inrichting van een tot gevangenisstraf of (voorlopige) hechtenis veroordeelde ter observatie of ter verdere tenuitvoerlegging van de straf
 Periode 1953 -
 Grondslag Wetboek van Strafrecht, art. 13, lid 2 (vernummerd in 1997 tot art. 13 lid 3), Beginselenwet gevangeniswezen 1951, art. 48, lid 1 (Stb. 1951, 596), Gevangenismaatregel 1953, art. 121, lid 1 en 122 sub b (Stb. 1953, 238), vernummerd in 1988 tot art. 122 (Stb. 1988, 525), Regeling plaatsing veroordeelden gevangenisstraf en TBS, art. 5, lid 4 en 6, lid 4 (Stc. 1997, 185) en Penitentiaire maatregel, art. 43 (Stb. 1998, 111)
 Product Ministeriële beschikking
 Opmerking Plaatsing ter observatie geschiedt op voorstel van de selectieambtenaar en plaatsing ter verdere tenuitvoerlegging van de straf op voorstel van de directeur. Bij beide voorstellen worden medische adviezen overlegd. De minister laat zich adviseren door de ambtelijke

Adviescommissie Geestelijk Gestoorde Gedetineerden bij de Dienst Justitiële Inrichtingen van Justitie.

Tegen besluiten tot plaatsing in een justitiële TBS-inrichting kon de tot gevangenisstraf of (voorlopige) hechtenis veroordeelde tot 1 september 1988 beroep instellen bij de Centrale Raad, sectie Gevangeniswezen. Daarna was tot oktober 1997 was beroep mogelijk bij het Gerechtshof in Arnhem. Ingevolge de wijziging van het boek van Strafrecht (Stb. 1997, 280 en 282) is vanaf oktober 1997 beroep mogelijk bij sectie TBS van de Centrale Raad voor Strafrechttoepassing. De minister kan de termijn waarbinnen een veroordeelde in een justitiële TBS-inrichting moet zijn opgenomen met drie maanden verlengen.

(422.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het vaststellen van de criteria waaraan gedetineerden moeten voldoen om geplaatst te worden in:

- een inrichting of afdeling voor bijzondere opvang;
- een beveiligde inrichting of afdeling

Periode 1999 -
Grondslag Penitentiaire beginselenwet, art. 13 lid 3 en 14, lid 3 (Stb.1998, 430)
Product Circulaires, o.m. Circulaire van de minister van Justitie van 26 september 1990, nr. 29469, DJ 90, Circulaire van de minister van Justitie van 28 juli 1993, nr. 377359/93/DJ en Circulaire van de minister van Justitie van 25 januari 1996, nr. 536910/96/DJI

(423.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake:

- het bepalen van de wijze van onderbrenging van gedetineerden die in zijn inrichting of afdeling zijn geplaatst;
- het toewijzen van een verblijfsruimte aan een gedetineerde

Periode 1999 -
Grondslag Penitentiaire beginselenwet, art. 16, lid 1 en 2 (Stb.1998, 430)
Product Ministeriële beschikking

(424.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van regels omtrent de eisen waaraan een verblijfsruimte moet voldoen
Periode 1999 -
Grondslag Penitentiaire beginselenwet, art. 16, lid 5 (Stb.1998, 430)
Product Regeling van 24 december 1998, nr. 736621/98/DJI (Stc. 1998, 250), houdende de eisen waaraan een verblijfsruimte voor gedetineerden in een penitentiaire inrichting dient te voldoen

(425.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting (selectiefunctionaris)
Handeling Het nemen van een besluit inzake de overbrenging van een gedetineerde naar een psychiatrisch ziekenhuis
Periode 1999 -
Grondslag Penitentiaire beginselenwet, art. 15, lid 5 (Stb.1998, 430)
Product Beschikking
Opmerking De selectiefunctionaris kan een besluit nemen in geval van een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens.

(426.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het opstellen van een eindverslag van de verpleging van een terbeschikkinggestelde die naar een

	andere inrichting wordt overgeplaatst
Periode	1997 -
Grondslag	Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 20, lid 1 (Stb. 1997, 217)
Product	Rapport
(427.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit inzake het uitbesteden van de verpleging van een in een rijksinrichting opgenomen aan een particuliere instelling
Periode	1945 - 1988
Grondslag	Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 39 (Stb. 1886, 62), Psychopatenreglement, art. 91 (Stb. 1928, 386) en Gevangenismaatregel, art. 137, lid 1 (Stb. 1953, 238), vervallen 1988 (Stb. 1988, 282)
Product	Ministeriële beschikking
(428.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het nemen van een besluit inzake: <ul style="list-style-type: none"> • het houden van toezicht op een particuliere instelling die met de verpleging van een terbeschikkinggestelde is belast; • het geven van leiding aan deze instelling
Periode	1945 -1988
Grondslag	Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 39 (Stb. 1886, 62) en Psychopatenreglement, art. 91 (Stb. 1928, 386)
Product	Beschikking

4.5.20 Voorlopige verpleging en (on)voorwaardelijk ontslag

(429.)	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het nemen van een besluit inzake de (on)voorwaardelijk beëindigen van de verpleging van een ter beschikkinggestelde
Periode	1945 - 1997
Grondslag	Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 41 en 48 (Stb. 1886, 62), Psychopatenreglement, art. 13, (Stb. 1928, 386), Wetboek van Strafrecht, art. 37e lid1, vernummerd in 1986 tot art. 38h, lid 1 en 38i, lid 1 en Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 19, lid 3 en 21 (Stb. 1988, 282), vervallen 1997 (Stb. 1992, 282)
Product	Ministeriële beschikking
Opmerking	Bij de wijziging van het wetboek van strafrecht in 1997 (Stb. 1997, 282) is deze bevoegdheid overgedragen aan de rechter.
(430.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting
Handeling	Het adviseren van de Minister van Justitie inzake het (on)voorwaardelijk ontslag van een ter beschikkinggestelde
Periode	1945 - 1997
Grondslag	Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 41 en 48 (Stb. 1886, 62), Psychopatenreglement, art. 13 (Stb. 1928, 386), Wetboek van Strafrecht, art., 37e, lid1, vernummerd in 1986 tot art. 38h, lid 1, 38i, lid 1 en Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling (Stb. 1988, 282), art. 19, lid 1 en 21, vervallen 1997 (Stb. 1992, 282)
Product	Advies
(431.)	
Actor	Directeur penitentiaire inrichting

Handeling Het nemen van een besluit inzake het beëindigen van het verblijf van met hun instemming opgenomen verpleegden

Periode 1997 -

Grondslag Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, art. 72, lid 1 en 72, lid 2 (Stb. 1997, 280)

Product Beschikking

Opmerking Het betreft hier:

- terbeschikkinggestelden aan wie door de rechter een aanwijzing is gegeven om zich in een inrichting op te laten nemen;
- personen aan wie door de rechter als bijzondere voorwaarde is opgelegd om zich in een inrichting op te laten nemen;
- personen die op eigen verzoek hun verblijf in een inrichting willen voortzetten of opnieuw opgenomen willen worden

(432.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het nemen van een besluit inzake het vaststellen, wijzigen of intrekken van (bijzondere) voorwaarden en maatregelen van hulp en steun ten aanzien van voorwaardelijk (ontslagen) terbeschikkinggestelden

Periode 1945 - 1997

Grondslag Psychopatenreglement, art. 14 en 129 (Stb. 1928, 386) en Wetboek van Strafrecht, art. 38h, lid 3, vervallen 1997 (Stb. 1997, 282)

Product Beschikking

Opmerking Ingevolge art. 38, lid 1 van het Wetboek van Strafrecht werden aanwijzingen alleen bij TBS zonder dwangverpleging door de rechter gegeven. Bij de wijziging van het wetboek van strafrecht in 1997 (Stb. 1997, 280 en 282) viel deze bevoegdheid geheel aan de rechter toe. Van het Openbaar Ministerie ontvangt de minister mededeling van rechterlijke opdrachten om hulp en steun te verlenen.

(433.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het nemen van een besluit inzake het herroepen of schorsen van het voorwaardelijk ontslag van verpleging van een ter beschikkinggestelde

Periode 1945 - 1997

Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 41 en 48 (Stb. 1886, 62), Psychopatenreglement, art. 129 (Stb. 1928, 386), Wetboek van Strafrecht, art. 37 e, lid 1, vernummerd in 1986 tot art. 38h, lid 5 en Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling (Stb. 1988, 282), art. 20, lid 1, vervallen 1997 (Stb. 1997, 282)

Product Beschikking

(434.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het rapporten in het kader van het houden van toezicht op voorwaardelijk (ontslagen) terbeschikkinggestelden

Periode 1945 -

Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 41 (Stb. 1886, 62), Psychopatenreglement, art. 124 en 126 (Stb. 1928, 386), Wetboek van Strafrecht, art. 37 e, lid 3, vernummerd in 1986 tot art. 38a, lid 3 en 4), Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 35 (Stb. 1988, 282) en Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 63 (Stb. 1997, 217)

Product Rapport

Opmerking Naast de Minister van Justitie is ook de Officier van Justitie belast met het houden van toezicht op voorwaardelijk (ontslagen) terbeschikkinggestelden. De Officier van Justitie ontvangt hiertoe de nodige inlichtingen van de Minister van Justitie, eventueel met aanwijzingen. In art. 35 van het Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling (Stb. 1988, 282) werd bij de wijziging in 1994 toegevoegd dat in het kader van zijn toezichthoudende taak de minister van Justitie zo nodig reclasseringswerkzaamheden

bevorderde t.b.v. terbeschikkinggestelden die niet van overheidswege werden verpleegd. Deze bepaling kwam te vervallen met de inwerkingtreding op 1 januari 1995 van de Reclasseringsregeling 1995 (Stb. 1994, 875).

(435.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het registreren van mededelingen die zijn ontvangen van bijzondere ambtenaren en Openbaar Ministerie omtrent het toezicht op voorwaardelijk terbeschikkinggestelden en voorwaardelijk ontslagen terbeschikkinggestelden
Periode 1945 -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 41 (Stb. 1886, 62), Psychopatenreglement, art. 125, 127 en 128 (Stb. 1928, 386), Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 38, lid 1 (Stb. 1988, 282) en Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 66, lid 1 (Stb. 1997, 217)
Product Register

(436.)

Actor Algemene Raad voor Psychopatenzorg
Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie omtrent beschikkingen en maatregelen inzake (on)voorwaardelijk ontslag van verpleging van terbeschikkinggestelden
Periode 1945 - 1953
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 48 (Stb. 1886, 62) en Psychopatenreglement, art. 163 (Stb. 1928, 386), vervallen 1953 (Stb. 1953, 238)
Product Advies
Opmerking De Algemene Raad kan hierbij desgewenst de Commissies van Toezicht betrekken.

(437.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het onder geleide naar zijn bestemming brengen van een ontslagen ter beschikkinggestelde
Periode 1945 -
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 45 sub b (Stb. 1886, 62), Psychopatenreglement, art. 25 (Stb. 1928, 386), Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 22, lid 2 (Stb. 1988, 282) en Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 64, lid 2 (Stb. 1997, 217)
Product Ministeriële beschikking

(438.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het voorzien van reisgeld of reisgelegenheid aan een ontslagen ter beschikkinggestelde
Periode 1945 - 1988
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 45 sub a (Stb. 1886, 62) en Psychopatenreglement, art. 26 (Stb. 1928, 386)
Product Ministeriële beschikking

(439.)

Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het nemen van een besluit inzake het vaststellen van het tijdstip, de wijze en de hoogte van de uitkeringen van de uitgaanskas aan een ontslagen ter beschikkinggestelde
Periode 1945-1988
Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 31 (Stb. 1886, 62) en Psychopatenreglement, art. 27, (Stb. 1928, 386), vervallen 1988 (Stb. 1988, 282)
Product Beschikking

(440.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het goedkeuren van de vaststelling door het inrichtingshoofd van het tijdstip, de wijze en de hoogte van de uitkeringen van de uitgaanskas aan een ontslagen ter beschikkinggestelde
Periode 1945 - 1988
Grondslag Psychopatenreglement 27 (Stb. 1928, 386), vervallen 1988 (Stb. 1988, 282)
Product Ministeriële beschikking

4.5.21 Verlenging van de terbeschikkingstelling

(441.)
Actor Directeur penitentiaire inrichting
Handeling Het adviseren van de minister van Justitie omtrent de verlenging van de termijn van terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege
Periode 1945 -
Grondslag Psychopatenreglement, art. 16 en 17 (Stb. 1928, 386), Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 9, lid 1 en 3 en 10, lid 1 (Stb. 1988, 282) en Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 46, lid 4 en 47 (Stb. 1997, 217)
Product Advies

(442.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het zorgdragen voor de totstandkoming, de ontvangst en de doorzending aan het Openbaar Ministerie van adviezen omtrent de verlenging van de termijnen van terbeschikkingstelling
Periode 1945 -
Grondslag Psychopatenreglement (Stb. 1928, 386), art. 16 en 17, Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling (Stb. 1988, 282), art. 9, lid 1 en 4, 10, lid 1, 11, 12, 13, lid 2 en 42, Reglement verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 217), art. 12, 46, lid 5, 47, lid 5, 48, lid 1 en 2, 49, lid 2 en 50
Product
Opmerking Het kan hierbij gaan om adviezen van de verplegende instelling of van deskundigen.

(443.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van regels omtrent het onderzoek dat ten grondslag ligt aan het advies of rapport als bedoeld in art. 590, lid 4 Wetboek strafvordering
Periode 1988 -
Grondslag Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling (Stb. 1988, 282), art. 10, lid 2, 13, lid 3 en Reglement verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 217), art. 49, lid 3.
Product Regels

(444.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het verlengen van de termijn waarin een ter beschikkinggestelde of anderszins verpleegde tijdelijk ter observatie is geplaatst in een andere inrichting, een psychiatrische inrichting of een inrichting tot klinische observatie bestemd
Periode 1997
Grondslag Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Stb. 1997, 280), art. 13, lid 2
Product Ministeriële beschikking

4.5.22 Transport van gedetineerden en verpleegden

- (445.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van regels en voorschriften betreffende het transport van gedetineerden
 Periode 1945 -
 Product Circulaires, o.m. Circulaire van de minister van Justitie, 3^e afdeling A, nr. 2331 van 23 februari 1949, Circulaire van de minister van Justitie, 3^e afdeling A, nr. 2442 van 25 februari 1950, Circulaire van de minister van Justitie, 3^e afdeling A/2^e afdeling A, nr. 282 van 29 september 1951, Circulaire van de minister van Justitie, nr. 359/357 van 26 augustus 1957, etc.
- (446.)
 Actor Minister van Justitie
 Directeur penitentiaire inrichting
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het transporteren van een gedetineerde
 Periode 1945 -
 Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1886, art. 24 (Stb. 1886, 62), Psychopatenreglement, art. 20 t/m 24 (Stb. 1928, 386), Circulaire van de minister van Justitie, 3^e afdeling A, nr. 2365 van 21 mei 1949, Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling, art. 24, lid 1 t/m 4 (Stb. 1988, 282) en Reglement verpleging ter beschikking gestelden, art. 22, lid 1 t/m 4 (Stb. 1997, 217)
 Product Beschikking
 Opmerking Onder deze handeling wordt bij de directeur ook verstaan het indienen van een verzoek tot transport van een gedetineerde bij de minister van Justitie.
 Ook het Openbaar Ministerie kan opdracht geven tot het transporteren van een gedetineerde.
- (447.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van een regeling voor het aanwijzen van ambtenaren belast met het vervoer van gedetineerden
 Periode 1994 -
 Grondslag Politiewet 1993, art. 9, lid 6
 Product Regeling van 28 september 1998, nr. 719474/598/IV (Stcr. 1998, 204)
- #### 4.5.23 Penitentiaire programma's
- (448.)
 Actor Centraal College voor de Reclassering
 Handeling Het adviseren van de minister van Justitie inzake de Regeling Erkenning Penitentiaire Programma's
 Periode 199*-
 Grondslag Beginselenwet gevangeniswezen 1951 (Stb. 1951, 596), art. 5 lid 1, KB van 16 mei 1953, art. 8, lid 1 (Stb. 1953, 37)
 Product Advies van 6 november 1998, kenmerk 724248/98
- (449.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het vaststellen van de Regeling Erkenning Penitentiaire Programma's
 Periode 1945 -
 Grondslag Penitentiaire maatregel, art. 5, lid 4 (Stb. 1998, 111)
 Product Regeling van de minister van Justitie houdende bepalingen met betrekking tot de eisen voor erkenning van een penitentiair programma of onderdeel daarvan d.d. 23 december 1998, nr. 735544/98/DJI (Stcr. 1998, 250)
- (450.)
 Actor Minister van Justitie

Handeling Het nemen van een besluit inzake het erkennen van penitentiaire programma's of onderdelen daarvan
Periode 1998 -
Grondslag Penitentiaire beginselenwet, art. 4, lid 1 en 5 (Stb.1998, 430) en Erkenningsregeling penitentiair programma, art. 4, lid 1 (Stcr. 1998, 250)
Product Ministeriële beschikking
Opmerking Het gaat hierbij om programma's van inrichtingen, de Stichting Reclassering Nederland, werkgevers en derdeorganisaties.
Onder derdeorganisatie wordt verstaan een instelling op het terrein van maatschappelijke hulp- en dienstverlening of opleiding en scholing of een vrijwilligersorganisatie op het terrein van hulpverlening aan justitiabelen, niet zijnde een inrichting of de SRN. Deze programma's hebben tot doel het aanleren van bepaalde sociale vaardigheden, het vergroten van de kans op arbeid na het einde van de vrijheidsstraf, het bieden van onderwijs, het bieden van bijzondere zorg aan de deelnemer zoals verslavingszorg of geestelijke gezondheidszorg, of geven op een andere wijze invulling aan het met handhaving van het karakter van de vrijheidsstraf dienstbaar maken van de tenuitvoerlegging ter voorbereiding van de terugkeer in de maatschappij.

(451.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake de aanwijzing van een werkgever of derdeorganisatie als verzorger van een penitentiair programma of onderdeel daarvan
Periode 1999 -
Grondslag Erkenningsregeling penitentiair programma, art. 2, lid 1 (Stcr.1998, nr. 250)
Product Ministeriële beschikking
Opmerking Aan de aanwijzing kan de Minister voorwaarden verbinden.

(452.)

Actor Minister van Justitie (Dienst Justitiële Inrichtingen)
Handeling Het voeren van overleg met de Stichting Reclassering Nederland over de penitentiaire programma's.
Periode 1999 -
Grondslag Erkenningsregeling penitentiair programma, art. 8, lid 1 (Stcr.1998, nr. 250)
Product Verslag
Opmerking Het overleg met de Stichting Reclassering Nederland wordt gevoerd door de Dienst Justitiële Inrichtingen. Dit overleg is geïnstitutionaliseerd in het Beleidsoverleg Penitentiaire Programma's (BOPP).

(453.)

Actor Minister van Justitie (Beleidsoverleg Penitentiaire Programma's)
Handeling Het adviseren van de minister van Justitie over aanvragen tot aanwijzing als verzorger van een penitentiair programma of een onderdeel daarvan en over het erkennen van het ingediende penitentiair programma of onderdeel daarvan
Periode 1999 -
Grondslag Erkenningsregeling penitentiair programma, art. 8, lid 2 en 3 (Stcr.1998, nr. 250)
Product Advies

(454.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van de hoogte van de programmakosten per deelnemer per dag.
Periode 1999 -
Grondslag Erkenningsregeling penitentiair programma, art. 9, lid 1 (Stcr.1998, nr. 250)
Product Ministeriële beschikking
Opmerking De minister verricht deze handeling in overleg met de aanbieder van een programma. De kosten voor het programma en de begeleiding worden vergoed naar rato van het aantal deelnemers dat een penitentiair programma doorloopt.

- (455.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het voorbereiden van de vaststelling, wijziging en intrekking van een AMVB waarin nadere regels worden gesteld inzake:
  - de inhoud van een penitentiair programma;
  - de voorwaarden voor en het toezicht op deelname aan een penitentiair programma.;
  - de gevolgen van niet-nakoming van de voorwaarde;
  - de rechtspositie van de deelnemers aan een penitentiair programma.
 Periode 1999 -
 Grondslag Penitentiare beginselenwet, art. 4, lid 3 (Stb.1998, 430)
 Product AMVB
- (456.)
 Actor Minister van Justitie
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het bepalen welke gedetineerden voor deelname aan een penitentiair programma in aanmerking komen
 Periode 1999 -
 Grondslag Penitentiare beginselenwet, art. 4, lid 5 (Stb.1998, 430)
 Product Ministeriële beschikking
- (457.)
 Actor Directeur penitentiare inrichting.
 Handeling Het nemen van een besluit inzake het voordragen van gedetineerden aan de selectiefunctionaris die in aanmerking komen voor deelname aan een penitentiair programma
 Periode 1999 -
 Grondslag Penitentiare maatregel, art. 7, lid 1 (Stb. 1998, 111)
 Product Voordracht
 Opmerking De directeur voegt bij zijn voordracht de adviezen van het openbaar ministerie en van de reclassering in het arrondissement waarin het penitentiair programma ten uitvoer wordt gelegd. Het uiteindelijke besluit tot deelname wordt genomen door de selectiefunctionaris. De directeur is verantwoordelijk voor het toezicht op het dagelijkse verloop van het programma.
- (458.)
 Actor Directeur penitentiare inrichting (selectiefunctionaris)
 Handeling Het nemen van een besluit inzake de deelname van een gedetineerde aan een penitentiair programma
 Periode 1999 -
 Grondslag Penitentiare maatregel, art. 7, lid 3 en 4 (Stb. 1998, 111)
 Product Beschikking
 Opmerking De selectiefunctionaris beslist slechts positief wanneer de gedetineerde zich bereid heeft verklaard tot deelname aan het programma en de daaraan verbonden voorwaarden.
- (459.)
 Actor Directeur penitentiare inrichting
 Handeling Het stellen van bijzondere voorwaarden voor deelname aan een penitentiair programma
 Periode 1999 -
 Grondslag Penitentiare maatregel, art. 9, lid 1 (Stb. 1998, 111)
 Product Beschikking
 Opmerking De directeur stelt de selectiefunctionaris in kennis van de gestelde bijzondere voorwaarden.
- (460.)
 Actor Directeur
 Handeling Het nemen van een besluit inzake een overtreding van de voorwaarden gesteld aan penitentiare programma's

Periode 1999 -
Grondslag Penitentiare maatregel, art. 9, lid 3 (Stb. 1998, 111)
Product Beschikking
Opmerking Het gaat hierbij om bijvoorbeeld het geven van een waarschuwing aan de deelnemer, het wijzigen of aanvullen van de bijzondere voorwaarden of het beëindigen van het programma. De selectiefunctionaris wordt hiervan op de hoogte gebracht

(461.)

Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake het per arrondissement aanwijzen van een of meer inrichtingen waarbij de deelnemers aan een penitentiair programma administratief worden ingeschreven.

Periode 1999 -

Grondslag Erkenningsregeling penitentiair programma, art. 7, lid 1 (Stcr.1998, nr. 250)

Product Ministeriële beschikking

4.5.24 Elektronisch toezicht

(462.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het vaststellen van de opdracht en het eindproduct van (wetenschappelijk) onderzoek naar de toepassing van Elektronisch Toezicht

Periode 1995 – 1997

Product Offerte, brieven en rapport

Opmerking In 1995 startte het ministerie van Justitie met tweejaar durende experiment inzake de toepassing van Elektronisch Toezicht in de arrondissementen Leeuwarden, Groningen en Zwolle. Bij het experiment met het Elektronisch Toezicht was de reclassering nauw betrokken. Na beëindiging van het landelijke experiment met het elektronisch toezicht in een aantal arrondissementen en de evaluatie daarvan door de Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatie Centrum van het ministerie van Justitie besloot de d minister in 1997 tot landelijke invoering van het Elektronisch Toezicht.

(463.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het begeleiden van (wetenschappelijk) onderzoek naar de toepassing van Elektronisch Toezicht

Periode 1995 - 1997

Product Notities, notulen en brieven

(464.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het verzamelen en bewerken van gegevens ten behoeve van (wetenschappelijk) onderzoek naar de toepassing van Elektronisch Toezicht

Periode 1995 - 1997

Product Notities, brieven, etc.

(465.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het financieren van (wetenschappelijk) onderzoek naar de toepassing van Elektronisch Toezicht

Periode 1945 -

Product Rekeningen en declaraties

(466.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het nemen van een besluit inzake de landelijke toepassing van Elektronisch Toezicht
Periode 1997 -
Product Ministeriele beschikking
Opmerking Na beëindiging van het landelijke experiment met het elektronisch toezicht in een aantal arrondissementen en de evaluatie daarvan door de Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatie Centrum van het ministerie van Justitie, besloot de minister in 1997 tot landelijke invoering van het Elektronisch Toezicht.

4.5.25 Taakstraffen

(467.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van regels inzake taakstraffen
Periode 19** -
Bron Zie product
Product Circulaires, o.m. Circulaire van de Staatssecretaris van Justitie gericht aan de justitiële autoriteiten dd. 26 april 1994, kenmerk 434 187/94/JR

(468.)
Actor Minister van Justitie
Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Handeling Het opstellen, wijzigen en intrekken van Werk- en rusttijdenbesluit alternatieve sancties
Periode 1989-1996
Bron Zie product
Product Werk- en rusttijdenbesluit alternatieve sancties (Str. 1989, 234), vervallen 1996 (Stb. 1995, 600)
Opmerking De grondslag van deze regeling, de Arbeidswet 1919, is vervallen.

(469.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het vaststellen van de opdracht en het eindproduct van (wetenschappelijk) onderzoek naar:

- de experimenten met taakstraffen;
- de toepassing van taakstraffen

Periode 1981 -
Product Offerte, brieven en rapport
Bron Ministerie van Justitie, *Sancties in Perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbeperkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. 12

(470.)
Actor Minister van Justitie
Handeling Het begeleiden van (wetenschappelijk) onderzoek naar:

- de experimenten met taakstraffen;
- de toepassing van taakstraffen

Periode 1981 -
Bron Ministerie van Justitie, *Sancties in Perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbeperkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. 12
Product Notities, notulen en brieven

(471.)
Actor Minister van Justitie

Handeling Het verzamelen en bewerken van gegevens ten behoeve van (wetenschappelijk) onderzoek naar:

- de experimenten met taakstraffen;
- de toepassing van taakstraffen

Bron Ministerie van Justitie, *Sancties in Perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbeperkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. 12

Periode 1981 -

Product Notities, brieven, etc.

(472.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het financieren van (wetenschappelijk) onderzoek naar:

- de experimenten met taakstraffen;
- de toepassing van taakstraffen

Periode 1981 -

Product Rekeningen en declaraties

(473.)

Actor Minister van Justitie

Handeling Het nemen van een besluit inzake de toepassing van (experimenten) met taakstraffen

Periode 1981 -

Bron Ministerie van Justitie, *Sancties in Perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbeperkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. 12

Product Ministeriele beschikking

Opmerking Vanaf 1981 zijn de experimenten met dienstverlening ('alternatieve sancties') voor zowel jeugdigen als volwassenen van start gegaan.

5. Afkortingen

AMVB	Algemene Maatregel van Bestuur
NA	Nationaal Archief
art.	artikel
BOPP	Beleids-overleg Penitentiaire Programma's
BSD	Basisselectie document
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
ET	Elektronisch Toezicht
KB	Koninklijk Besluit
OM	Openbaar Ministerie
PIVOT	Project invoering verkorting overbrengingstermijn
RIO	Rapport Institutioneel Onderzoek
SRN	Stichting Reclassering Nederland
Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
STPD	Stichting Toezicht Politieke Delinquenten
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TBR	Ter Beschikking van de Regering
TBS	terbeschikkingstelling
WOBPZ	Wet Opneming Bijzondere Psychiatrisch Zieken
WODC	Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatie Centrum (van het ministerie van Justitie)
ZBO	Zelfstandig bestuursorgaan

6. Wet en regelgeving

Wetboek van strafrecht, Eerste Boek, Titel II, Straffen en Titel IIA, Maatregelen, Tweede Afdeling, Plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis en terbeschikkingstelling

Gestichtenwet. Wet van 3 januari 1884 (Stb.1884, 3).

Beginselenwet Gevangeniswezen. Wet van 14 april 1886 (Stb. 1886, 62), zoals aangevuld bij de wet 28 mei 1925 (Stb. 1925, 222)

- inwerking 1928 (Stb. 1928, 399)
- ingetrokken 1951 (Stb. 1951, 596)

Reclasseringsregeling 1915 (Stb. 1915, 504)

- inwerkingtreding 1915 (Stb. 1915, 504)
- gewijzigd 1930 (Stb.1930, 200)
- gewijzigd 1930 (Stb.1930, 353)
- gewijzigd 1933 (Stb.1933, 552)
- vervallen 1947 (Stb. 1947, 423)

Wet van 22 november 1918 (Stb. 1918, 607), de zogeheten Noodwet 1918, betreffende het ondergaan van gevangenisstraf in gemeenschap
inwerkingtreding 1918 (Stb. 1918, 607)

Wet van den 28sten mei 1925 (Stb. 1925, 221), tot aanvulling en wijziging der bepalingen betreffende het strafrecht en de strafrechtspleging ten aanzien van personen bij wie tijdens het begaan van het feit gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing der geestvermogens bestond.

Wet van den 21sten juli 1928 (Stb. 1928, 251), houdende wijziging van de wetten van 28 Mei 1925 (Stb. nos. 221 en 222), tot aanvulling en wijziging der bepalingen betreffende het strafrecht en de strafrechtspleging ten aanzien van personen bij wie tijdens het begaan van het feit gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing der geestvermogens bestond, en tot aanvulling van de wet van 14 april 1886 (Stb. n°. 62), tot vaststelling der beginselen van het gevangeniswezen, zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 12 februari 1901 (Stb. n°. 64).

- gewijzigd 1928 (Stb. 1928, 342)
- in werking 1928 (Stb. 1928, 399)

Gijzelingsbesluit (Stb. 1928, 382)

- inwerkingtreding 1928 (Stb. 1928, 382)
- vervallen 1993 (Stb. 1993, 128)

Besluit van 28sten September 1928 (Stb. 1928, 386) tot uitvoering van artikelen 37c en 37d van het Wetboek van Strafrecht (Psychopathenreglement)

- inwerkingtreding 1928 (Stb. 1928, 399)
- gewijzigd 1930 (Stb. 1930, 202)
- gewijzigd 1931 (Stb. 1931, 353)
- gewijzigd 1932 (Stb. 1932, 459)
- gewijzigd 1993 (Stb. 1933, 21)
- gewijzigd 1933 (Stb. 1933, 655)
- gewijzigd 1938 (Stb. 1938, 241)
- gewijzigd 1948 (Stb. 1948, 135)
- gewijzigd 1953 (Stb. 1953, 238)
- gewijzigd 1953 (Stb. 1953, 238)

- gewijzigd 1955 (Stb. 1955, 129)
- gewijzigd 1977 (Stb. 1977, 422)
- vervallen 1988 (Stb. 1988, 282)

Wet van 25 juni 1929 (Stb. 1929, 361), houdende nadere voorzieningen betreffende de tenuitvoerlegging van gevangenisstraf.

Gevangenismaatregel Koninklijk besluit van 4 mei 1932 (Stb. 1932, 196)

Reclasseringsregeling 1947 (Stb. 1947, 423)

- inwerkingtreding 1948 (Stb. 1947, 423)
- gewijzigd 1953 (Stb. 1953, 238)
- gewijzigd 1964 (Stb. 1964, 394)
- gewijzigd 1965 (Stb. 1965, 240)
- vervallen 1969 (Stb. 1969, 598)

Wet van 21 december 1951 (Stb. 1951 596), tot vaststelling van een nieuwe Beginselenwet gevangeniswezen en daarmee verband houdende wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering (Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596)

- inwerkingtreding 1953 (Stb. 1953, 238)
- gewijzigd 1963 (Stb. 1963, 296)
- gewijzigd 1963 (Stb. 1963, 485)
- gewijzigd 1965 (Stb. 1965, 238)
- gewijzigd 1975 (Stb. 1975, 684)
- gewijzigd 1976 (Stb. 1976, 568)
- gewijzigd 1978 (Stb. 1978, 251)
- gewijzigd 1981 (Stb. 1981, 284)
- gewijzigd 1986 (Stb. 1986, 587)
- gewijzigd 1987 (Stb. 1987, 646)
- gewijzigd 1994 (Stb. 1994, 13)
- gewijzigd 1994 (Stb. 1994, 501)
- gewijzigd 1997 (Stb. 1997, 63)
- gewijzigd 1997 (Stb. 1997, 280)
- gewijzigd 1997 (Stb. 1997, 323)
- vervallen 1998 (Stb. 1998, 430)

Besluit van 16 mei 1953 (Stb. 1953, 238), houdende nadere bepalingen met betrekking tot de Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopatenzorg en de Reclassering

- inwerkingtreding 1953 (Stb. 1953, 238)
- gewijzigd 1955 (Stb. 1955, 129)
- gewijzigd 1963 (Stb. 1963, 217)
- gewijzigd 1967 (Stb. 1967, 242)
- gewijzigd 1981 (Stb. 1981, 407)
- gewijzigd 1986 (Stb. 1986, 1)
- gewijzigd 1997 (Stb. 1997, 20)

Besluit van 23 mei 1953 (Stb. 237), houdende vaststelling van een nieuwe Gevangenismaatregel 1953 (Stb. 1953, 238)

- inwerkingtreding 1953 (Stb. 1953, 238)
- gewijzigd 1964 (Stb. 1964, 394)
- gewijzigd 1966 (Stb. 1966, 380)
- gewijzigd 1969 (Stb. 1969, 529)
- gewijzigd 1971 (Stb. 1971, 447)
- gewijzigd 1977 (Stb. 1977, 231)

- gewijzigd 1977 (Stb. 1977, 579)
- gewijzigd 1981 (Stb. 1981, 407)
- gewijzigd 1982 (Stb. 1982, 502)
- gewijzigd 1986 (Stb. 1986, 1)
- gewijzigd 1987 (Stb. 1987, 55)
- gewijzigd 1988 (Stb. 1988, 282)
- gewijzigd 1988 (Stb. 1988, 525)
- gewijzigd 1989 (Stb. 1989, 134)
- gewijzigd 1990 (Stb. 1990, 537)
- gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 128)
- gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 399)
- gewijzigd 1993 (Stb. 1993, 659)
- gewijzigd 1994 (Stb. 1994, 527)
- gewijzigd 1995 (Stb. 1995, 597)
- gewijzigd 1997 (Stb. 1997, 348)
- vervallen 1998 (Stb. 1998, 623)

Koninklijk besluit van 19 oktober 1961 (Stb. 1961, 336), houdende enige regels betreffende het regiem geldend voor militairen die in het ‘depot voor discipline’ voorlopig justitieel arrest ondergaan

- inwerkingtreding 1961 (Stb. 196, 336)
- gewijzigd 1974 (Stb. 1974, 600)
- vervallen 1982 (Stb. 1982, 334)

Koninklijk besluit van 9 mei 1963 (Stb. 1963, 204), houdende enige regels betreffende het regiem geldend voor militairen die in het ‘depot voor discipline’ gevangenisstraf, hechtenis of militaire detentie ondergaan

- inwerkingtreding 1963 (Stb. 196, 204)
- gewijzigd 1974 (Stb. 1974, 600)
- vervallen 1982 (Stb. 1982, 334)

Koninklijk besluit 9 juni 1982 (Stb. 1982, 334), omtrent het regime voor militairen die in het huis van bewaring en de gevangenis het Militair Penitentiair Centrum ‘Nieuwensluis’ voorlopig arrest, respectievelijk gevangenisstraf, hechtenis of militaire detentie ondergaan

- inwerkingtreding 1982 (Stb. 1982, 334)

Regeling inzake contacten tussen individuele gedetineerden en de pers (Stcr. 1985, nr. 91)

inwerkingtreding 1985 (Stcr. 1985, nr. 91)

Wet van 19 november 1986 (Stb. 1986, 587) tot herziening van de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, de Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) en enkele andere wetten omtrent de maatregel van terbeschikkingstelling en enige andere onderwerpen die met de berechting van geestelijk gestoorde delinquenten samenhangen (Wet Herziening TBR)

- gewijzigd (Stb.1988, 321)
- in werking 1988 (Stb. 1988, 380)

Tijdelijke regeling van de rechtspositie van ter beschikking gestelden (Stb. 1987, 55)

inwerkingtreding 1988 (Stb. 1988, 380)

gewijzigd 1988 (Stb. 1988, 282)

gewijzigd 1989 (Stb. 1989, 134)

gewijzigd 1991 (Stb. 1991, 414)

gewijzigd 1991 (Stb. 1991, 529)

gewijzigd 1991 (Stb. 1991, 532)

gewijzigd 1994 (Stb. 1994, 836)

vervallen 1997 (Stb. 1997, 217)

Reglement tenuitvoerlegging terbeschikkingstelling (Stb. 1988, 282)

inwerkingtreding 1988 (Stb. 1988, 380)

gewijzigd 1989 (Stb. 1989, 134)

gewijzigd 1994 (Stb. 1994, 875)

vervallen 1997 (Stb. 1997, 217)

Besluit vaststelling huishoudelijke reglementen rijksinrichtingen van verpleging van ter beschikking gestelden (Stcr. 1989, 16)

inwerkingtreding 1989 (Stcr. 1989, 16)

Besluit goedkeuring huishoudelijke reglementen van particuliere inrichtingen voor verpleging van ter beschikking gestelden (Stcr. 1989, 16)

inwerkingtreding 1989 (Stcr. 1989, 16)

Werk- en rusttijdenbesluit alternatieve sancties (Stcr. 1989, 234)

inwerkingtreding 1989 (Stb. 1989, 503)

vervallen 1996 (Stb. 1995, 600)

Huishoudelijk reglement voor de extra beveiligde gevangenen (Stcr. 1990, 35)

inwerkingtreding 1990 (Stcr. 1990, 35)

gewijzigd 1992 (Stcr. 1992, 208)

gewijzigd 1992 (Stcr. 1992, 222)

Huishoudelijk reglement voor de gevangenis voor vrouwen paviljoen B te Maastricht (Stcr. 1990, 39)

inwerkingtreding 1990 (Stcr. 1990, 39)

Huishoudelijk reglement voor de gevangenis De Schie te Rotterdam (Stcr. 1990, 53)

inwerkingtreding 1990 (Stcr. 1990, 53)

Huishoudelijk reglement voor de gevangenis I en II te Hoogeveen (Stcr. 1990, 81)

inwerkingtreding 1990 (Stcr. 1990, 81)

Regeling voorwerpen op cel (Stcr. 1991, 2)

inwerkingtreding 1991 (Stcr. 1991, 2)

gewijzigd 1994 (Stcr. 1994, 167)

gewijzigd 1996 (Stcr. 1996, 64)

vervallen 1998 (Stb. 1998, 623)

Tijdelijke regeling van de rechtspositie van ter beschikking gestelden in niet-justitiële inrichtingen (Stb. 1992, 68)

inwerkingtreding 1992 (Stb. 1992, 68)

gewijzigd 1989 (Stb. 1989, 134)

gewijzigd 1992 (Stb. 1992, 68)

vervallen 1997 (Stb. 1997, 217)

Huishoudelijk reglement voor de gevangenis paviljoen J te Maastricht (Stcr. 1993, 68)

inwerkingtreding 1993 (Stb. 1993, 68)

Huishoudelijk reglement voor de inrichting voor dagdetentie (Stcr. 1993, 92)

inwerkingtreding 1993 (Stcr. 1993, 92)

Huishoudelijk reglement voor de gevangenen I, II en III te Sittard (Stcr. 1993, 122)

inwerkingtreding (Stcr. 1993, 68)

Huishoudelijk reglement voor de extra beveiligde inrichting te Vught (Stcr. 1993, 152)

inwerkingtreding 1993 (Stcr. 1993, 152)

gewijzigd 1993 (Stcr. 1993, 167)

gewijzigd 1994 (Stcr. 1994, 53)

gewijzigd 1995 (Stcr. 1995, 40)

gewijzigd 1997 (Stcr. 1997, 166)

Huishoudelijk reglement voor de gevangenis De Weg te Amsterdam (Stcr. 1993, 198)

inwerkingtreding 1993 (Stcr. 1993, 198)

Wet van 15 december 1993, houdende enkele wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en de Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) omtrent de terbeschikkingstelling en de observatie (Stb. 1994, 13)

in werking 15 januari 1994 (Stb. 1993, 14)

Huishoudelijk reglement voor de gevangnissen (Stcr. 1995, 1)

inwerkingtreding 1995 (Stcr. 1995, 1)

gewijzigd 1995 (Stcr. 1995, 27)

gewijzigd 1996 (Stcr. 1996, 81)

gewijzigd 1997 (Stcr. 1997, 91)

gewijzigd 1991 (Stcr. 1991, 186)

Regeling plaatsing veroordeelden gevangenisstraf en TBS (Stcrt. 1997, 185)

inwerkingtreding 1997 (Stcr. 1997, 185)

Besluit van 22 mei 1997 (Stb. 1997, 217), houdende regels omtrent de tenuitvoerlegging van de maatregel terbeschikkingstelling en de verpleging van terbeschikkinggestelden en overige verpleegden strafrechttoepassing (Reglement verpleging ter beschikking gestelden)

inwerkingtreding 1997 (Stb. 1997, 217)

Wet van 25 juni 1997 (Stb. 1997, 280), tot vaststelling van een Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden en overige verpleegden strafrechtstoepassing en daarmee verband houdende wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht en de Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) (Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden)

in werking 11 juli 1997 (art. 12) en 1 oktober 1997 (overige bepalingen) (Stb. 1997, 295)

Wet van 25 juni 1997 (Stb. 1997, 282) tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering omtrent de terbeschikkingstelling en sanctietoepassing ten aanzien van geestelijk gestoorde delinquenten (Wet Fokkens)

in werking 2 oktober 1997 (Stb. 1997, 300)

Wet van 18 juni 1998 (Stb. 1998, 430) tot vaststelling van een Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430) en daarmee verband houdende intrekking van de Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) met uitzondering van de artikelen 2 tot en met 5 en wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering alsmede enige andere wetten. (Penitentiaire beginselenwet (Stb.1998, 430)

gewijzigd 1999 (Stb. 1999, 30)

Penitentiaire maatregel

inwerkingtreding 1998 (Stb. 1998, 623)

gewijzigd 1998 (Stb. 1998, 348)

gewijzigd 1999 (Stb. 1999, 482)

Regeling van de Minister van Justitie houdende bepalingen met betrekking tot de eisen voor erkenning van een penitentiair programma of onderdeel daarvan d.d. 23 december 1998, nr. 735544/98/DJI (Stcr. 1998, 250)
inwerkingtreding 1998 (Stcr. 1998, 250)

Regeling van 24 december 1998, nr. 7337326/98/DJI (Stcr. 1998, 247), houdende vaststelling van de regels aangaande het tijdelijk verlaten van de inrichting bij wijze van verlof of strafonderbreking
inwerkingtreding 1998 (Stcr. 1998, 247)

Besluit van 24 december 1998 (Stcr. 1998, 247), nr. 7337326/98/DJI, houdende vaststelling bijdrage in de reis- en verblijfkosten
inwerkingtreding 1998 (Stcr. 1998, 247)

Regeling van 24 december 1998, nr. 736621/98/DJI (Stcr. 1998, 250), houdende de eisen waaraan een verblijfsruimte voor gedetineerden in een penitentiaire inrichting dient te voldoen
inwerkingtreding 1998 (Stcr. 1998, 250)

Circulaires

Voor dit onderzoek zijn onder meer de volgende circulaires geraadpleegd:

Circulaire van de minister van Justitie van 22 maart 1947, 2e afdeling C, nr. 1801

Circulaire van de minister van Justitie, 3^e afdeling A, nr. 2331 van 23 februari 1949

Circulaire van de minister van Justitie, 3^e afdeling A, nr. 2442 van 25 februari 1950

Circulaire van de minister van Justitie, 3e afdeling A, nr. 2369 van 22 augustus 1950

Circulaire van de minister van Justitie, 3e afdeling A-2, nr. 2205 van 8 juni 1951

Circulaire van de minister van Justitie, 3^e afdeling A/2^e afdeling A, nr. 282 van 29 september 1951

Circulaire van de minister van Justitie, 3e afdeling A-2, nr. 2431 van 28 november 1951

Circulaire van 13 december 1955, 2e Afdeling A, nr. 2015/255, betreffende onderbreking van de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen

Circulaire van de minister van Justitie, nr. 359/357 van 26 augustus 1957

Circulaire van de minister van Justitie, nr. 322/361 van 18 oktober 1961

Circulaire van de minister van Justitie van 31 december 1971, nr. 1631/371

Circulaire van de minister van Justitie van 8 mei 1978, nr. 494/378, betreffende tijdelijke afzondering

Circulaire van de minister van Justitie van 2 augustus 1978, nr. 1594/377

Circulaire van de minister van Justitie van 3 oktober 1978, nr. 1141/378

Circulaire van 27 december 1985, nr. 730/385, betreffende het gebruik van CS-gas in de inrichtingen als is bedoeld in de Beginselenwet gevangeniswezen 1951 (Stcrt. 1986, 18)

Circulaire van de minister van Justitie van 9 januari 1984, nr. 1386/383, betreffende richtlijnen plaatsing in afzondering buiten de eigen inrichting

Circulaire van de minister van Justitie van 20 juni 1988, nr. 361/388.

Circulaire van de minister van Justitie van 1 december 1988, nr. 221 DJ 88, betreffende invoering verplichte urinecontrole

Circulaire van de minister van Justitie van 26 september 1990, nr. 29469, DJ 90

Circulaire van de minister van Justitie van 21 december 1990, nr. 39579 DJ 90, (Richtlijnen voor de toepassing van art. 24 lid vijf van de Gevangenismaatregel (Stb. 1953, 238),

tenuitvoerlegging van de afzondering buiten

Circulaire van de staatssecretaris van Justitie van 31 augustus 1992, nr. 212369/92/DJ (Stcrt. 1992, 184)

Circulaire van de minister van Justitie van 31 augustus 1992 (nr. 227 571/92/DJ)

Circulaire van de minister van Justitie van 28 juli 1993, nr. 377359/93/DJ

Circulaire van de minister van Justitie van 1 juli 1993, nr. 366482/93/DJ (Stcrt. 1993, 371)

Circulaire van de Staatssecretaris van Justitie gericht aan de justitiële autoriteiten DDT. 26 april 1994, kenmerk 434 187/94/JR

Circulaire van de minister van Justitie van 25 januari 1996, nr. 536910/96/DJI

7. Literatuur en andere bronnen

Abels, M.I.: *Wetboek van Strafrecht*. Editie Schuurman & Jordens Sr (Zwolle 1995 ²⁵)

Balans. Maandblad voor het gevangeniswezen en psychopatenzorg, 1970-1974.

Beks, G. en H.J.Ph.G. Kaajan, *Berecht en gestraft. Een geschiedenis van de rechterlijke organisatie en de strafinstellingen, 1811 - 1993* (Den Haag 1994)

Drie, R.J.F. van, Gevangen voorouders. Onderzoek in negentiende-eeuwse gevangenisarchieven, in: *Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie en het Iconographisch Bureau*, 45 (1991), 207-248

Eggink, J.W., *De geschiedenis van het Nederlandse gevangeniswezen* (Assen 1958)

Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing, *Jaarplan 1999* (Den Haag, z.j.)

Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing, *Jaarverslag 1998* (Den Haag, z.j.)

Dingemans, R. P.B.A., *Gedeelde geschillen. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de rechtelijke macht vanaf 1950* 's-Gravenhage, 2001) PIVOT-rapport 124

Faber, S. e.a. (red.), *Criminaliteit in de negentiende eeuw* (Hilversum, 1989)

Franke, H., *Twee eeuwen gevangen. Misdaad en straf in Nederland* (Utrecht, 1990)

Fiselier, J. e.a. (red.), *De Staat van Justitie* (Nijmegen, 1992)

Groot, M.F.M. de, *Penitentiaire wetgeving. Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden. Penitentiaire beginselenwet*. Editie Schuurman & Jordens 100 (Zwolle, 1999)

Hallema, A., *Geschiedenis van het gevangeniswezen, hoofdzakelijk in Nederland* ('s-Gravenhage, 1958)

Heinrich, J.P., *Particuliere reclassering en overheid in Nederland sinds 1823* (Gouda, 1995).

Heinrich, J.P. en Schutte, S., 'Beteugeling van recidive is rode draad. Een gang door de historie van de Nederlandse reclassering', in: Stichting Reclassering Nederland, *Reclassering 175 jaar nr.1* (s.l., 1998).

Jong, H. van de, *8 dagen cachot. Celstraf in het Dordtse Stadhuis* (Amsterdam, 1985)

Jongh, J.J. de, *Verzameling van wetten, decreten, besluiten, reglementen, instructies en bepalingen betrekkelijk het gevangeniswezen in de Nederlanden*, dl. I: 1791-1844 (Leeuwarden 1846); dl. II: 1844-1859 (Leeuwarden 1860)

Jonkers, W.H.A., *Penitentiair recht. Strafrechterlijke sancties in Nederland* (Gouda, 1975)

Kooijman, S., 'Verraders waarvoor in een bevrijd Nederland geen plaats zal zijn.' *Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein van de bijzonder rechtspleging, 1945-1952* ('s-Gravenhage, 2000) PIVOT-rapport 99

Kort overzicht van de geschiedenis der gebouwen bij het Departement van Justitie in gebruik, met vermelding van de nummers der dossiers waarin de stukken zijn opgenomen ('s-Gravenhage 1912)

- Maandschrift voor het Gevangeniswezen* jrg. 1-4 en jrg. 7 (1949-1950, 1952-1953, 1955-1956)
- Ministerie van Justitie, *Beleidsnota taakstraffen* ('s-Gravenhage, 1996)
- Ministerie van Justitie, *Circulaires betreffende het gevangeniswezen* ('s-Gravenhage, z.j.)
- Ministerie van Justitie, *Herziening differentiatiestelsel gevangeniswezen* ('s-Gravenhage, 1991)
- Ministerie van Justitie (Dienst Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering), *Jaarboek 1998* (s.l., 1998).
- Ministerie van Justitie, *Sancties perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbeperkende straffen bij volwassenen* ('s-Gravenhage, 1996)
- Ministerie van Justitie, *Trefwoordenlijst op commissie, werkgroepen en andere overlegorganen* (s.l., z.j.)
- Mul, A., *De schoonste parel op de Kroon. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de overheid op het beleidsterrein Gratie 1945-2000* ('s-Gravenhage, 2001) PIVOT-rapport 119
- Mul, A., *Vluchten kan niet meer. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de overheid op het beleidsterrein internationale rechtshulp in strafzaken 1945-2000* ('s-Gravenhage, 2001) PIVOT-rapport 116
- Petersen, M.A., *Gedetineerden onder dak. Geschiedenis van het gevangeniswezen in Nederland, gezien van zijn behuizing* ([Leiden] 1978)
- Rapport van de commissie, ingesteld bij besluit van de Minister van Justitie van 5 november 1964, Directie Gevangeniswezen, nr. 389/364, inzake de rechtspositie van gedetineerden.* (s.l. 1964)
- Slaa, P.R., *Reclassering. Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein reclassering 1948-1999* (Den Haag, 2000) PIVOT-rapport 89
- Staatsalmanakken 1945 –2000* ('s-Gravenhage)
- Steensma, H., *Straffen door de eeuwen heen. De Beul, het tuchthuis en de gevangenis* (Harlingen, 1981)
- Stichting Reclassering Nederland, *Reclassering 175 jaar nr. 2. De taakstraffen tornado* (s.l., 1998)
- Ubachs, R., *In eigen hand. Een onderzoek naar het overheidshandelen inzake het patiëntenbeleid* ('s-Gravenhage, 2002) PIVOT-rapport 129
- Verburg, M.E., *Geschiedenis van het Ministerie van Justitie. Deel II 1898-1940* (Den Haag, 2001) p. 20.
- Verzameling van wetten, besluiten en voorschriften betreffende het gevangeniswezen, 1860-1940* (s.l. s.a.)

8. Geraadpleegde materiedeskundigen

- D. van Loenen, senior medewerker financieel accountsbeheer, Planning en Financiën, Directie Beheerszaken van het Ministerie van Justitie;
- mr. J.A.M. de Jong, juridisch adviseur Afdeling Juridische Zaken, Dienst Justitiële inrichtingen, Ministerie van Justitie;
- V. Sasburg, Hoofd Forensich Psychopatische Dienst van het Ministerie van Justitie;
- mr. J. Sparrius, juridisch adviseur Afdeling Juridische Zaken, Dienst Justitiële inrichtingen, Ministerie van Justitie;

9. Noten

¹ P.Vegter, 'Straffen en andere sancties', in: Fiselier, J. e.a. (red.), *De Staat van Justitie* (Nijmegen, 1992).

² Ministerie van Justitie, *Sancties perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbeperkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. V.

³ Zie voor handelingen ingevolge de Wet BOPZ het rapport institutioneel onderzoek 'Patiëntenbeleid', hoofdstuk 3 'De geestelijke gezondheidszorg'.

⁴ Het eerste gedeelte van deze contextbeschrijving betreffende de vooroorlogse geschiedenis van het gevangeniswezen is deels ontleend aan G. Beks en H.J.Ph.G. Kaajan, *Berecht en gestraft. Een geschiedenis van de rechterlijke organisatie en de strafinstellingen, 1811 - 1993* (Den Haag, 1994), p. 55-64 en aangevuld door P.R. te Slaa. De tekst betreffende de terbeschikkingstelling is opgesteld door T. Bachgus en P.R. te Slaa. De beschrijving van de naoorlogse ontwikkelingen op het beleidsterrein zijn voornamelijk van de hand van P.R. te Slaa.

⁵ Zie J.J. de Jongh, *Verzameling van wetten, decreten, besluiten, reglementen, instructies en bepalingen betreffende het gevangeniswezen in de Nederlanden*, dl. I: p. 1791-1844 (Leeuwarden, 1846), 31-32, J.W. Eggink, *De geschiedenis van het Nederlandse gevangeniswezen* (Assen, 1958), p. 30-33, A. Hallema, *Geschiedenis van het gevangeniswezen, hoofdzakelijk in Nederland* ('s-Gravenhage, 1958), p. 189-193, 201-204 en M.A. Petersen, *Gedetineerden onder dak. Geschiedenis van het gevangeniswezen in Nederland, gezien van zijn behuizing* ([Leiden] 1978), p. 78-79.

⁶ Van eind 1813 tot eind 1823 berustte de administratie van de gevangenis bij het departement van Justitie. Met ingang van 15 oktober 1823 ging deze over naar het Departement van Binnenlandse Zaken. Nadat ze aanvankelijk onder de afdeling Armwezen had geressorteed, kwam er een zelfstandige afdeling Gevangenis, die overigens wel met de afdeling Armwezen verbonden bleef. Bij de reorganisatie van 1 januari 1832 ontstond bij Binnenlandse Zaken de 6e afdeling Gevangenis. Aan het bestaan daarvan kwam op 30 juni 1842 een einde. De administratie van de gevangenis ging toen weer over naar het Ministerie van Justitie. Toen dit ministerie in 1854 een verdeling in afdelingen kreeg, kwam het onder de 4e afdeling te ressorteren; een situatie, die tot 1888 zou duren. Verreweg de langste tijd, namelijk van 1889-1956, ressorteerde het gevangeniswezen onder de 3e afdeling. In 1905 was er voor het eerst sprake van de onderafdeling I, die het jaar daarop werd gewijzigd in onderafdeling A. Met ingang van 1957 veranderde dit. Het ministerie was toen gereorganiseerd en kende voortaan een aparte directie Gevangeniswezen.

⁷ Zie het Besluit van 9 juli 1814 (Stb. 1814, nr. 75), J.J. de Jongh, *Verzameling van wetten, decreten, besluiten, reglementen, instructies en bepalingen betreffende het gevangeniswezen in de Nederlanden*, dl. I, p.49-52, J.W. Eggink, *De geschiedenis van het Nederlandse gevangeniswezen*, p.58-59.

⁸ Zie het Besluit van 23 september 1821 (Stb. 1821, nr. 16), J.J. de Jongh, *Verzameling van wetten, decreten, besluiten, reglementen, instructies en bepalingen betreffende het gevangeniswezen in de Nederlanden*, dl. I, I, p. 120-128, A. Hallema, *Geschiedenis van het gevangeniswezen, hoofdzakelijk in Nederland*, p. 220-225, J.W. Eggink, *De geschiedenis van het Nederlandse gevangeniswezen*, p. 59-60, 220-236, M.A. Petersen, *Gedetineerden onder dak. Geschiedenis van het gevangeniswezen in Nederland, gezien van zijn behuizing*, p. 83-85, H. Franke, *Twee eeuwen gevangen. Misdaad en straf in Nederland* (Utrecht 1990), p. 30-31 en 46-47.

⁹ Zie J.W. Eggink, *De geschiedenis van het Nederlandse gevangeniswezen*, p. 59.

¹⁰ Vanaf de invoering van de Provinciale wet in 1850 (Stb. 1850, 38) Commissaris des Konings geheten. Zie ook J.W. Janssens, *De commissaris van de Koningin: historie en functioneren* ('s-Gravenhage 1992), p. 23-25.

¹¹ Bewerking van J.J.J. Beek, J. Folkerts en H. de Raad (eindredactie), *Inventaris van de archieven van de instellingen van het gevangeniswezen in de provincie Groningen, (1666) 1670-1961* (1978) (Groningen 1988), p. 22-23.

¹² Zie J.J. de Jongh, *Verzameling van wetten, decreten, besluiten, reglementen, instructies en bepalingen betreffende het gevangeniswezen in de Nederlanden*, dl. I I, p. 131 en J.W. Eggink, *De*

geschiedenis van het Nederlandse gevangeniswezen, p. 59-60.

¹³ Zie de Wet van 28 juli 1851 (Stb. 1851, nr. 68), J.J. de Jongh, *Verzameling van wetten, decreten, besluiten, reglementen, instructies en bepalingen betreffende het gevangeniswezen in de Nederlanden, dl. II: 1844-1859* (Leeuwarden 1860), p. 175-176, A. Hallema, *Geschiedenis van het gevangeniswezen, hoofdzakelijk in Nederland*, p. 248-254, 274-276, J.W. Eggink, *De geschiedenis van het Nederlandse gevangeniswezen*, p. 250-254, Petersen, p. 243-247 en Franke, p. 197-208.

¹⁴ Zie voor eigentijdse literatuur over de invoering hiervan en de latere overwegingen Rijksarchief in Zuid-Holland (RAZH), *Archieven van de strafinstellingen te 's-Gravenhage, 1814-1975 (1985)*, inv.nrs. 911 en 924-929.

¹⁵ M.E. Verburg, *Geschiedenis van het Ministerie van Justitie. Deel II 1898-1940* (Den Haag, 2001) p. 20.

¹⁶ P. Vegter, 'Straffen en andere sancties', in: Fiselier, J. e.a. (red.), *De Staat van Justitie* (Nijmegen, 1992), p. 137.

¹⁷ Zie de Wet van 3 januari 1884 (Stb. 1884, nr. 3), en de Wet van 28 augustus 1886 (Stb. 1886, nr. 130), *Verzameling van wetten, besluiten en voorschriften betreffende het gevangeniswezen 1880-1889 ('s-Gravenhage [1890])*, p. 880 e.v., A. Hallema, *Geschiedenis van het gevangeniswezen, hoofdzakelijk in Nederland*, p. 298-305, J.W. Eggink, *De geschiedenis van het Nederlandse gevangeniswezen*, p. 45-47, 81-82, 137, 157-158 en 211, Petersen, p. 429-456 en Franke, p. 340-376.

¹⁸ Hoewel er naderhand aanpassingen in werden aangebracht was deze Wet tot de Beginselenwet Gevangeniswezen van 21 december 1951 (Stb. 1951, 596) van kracht.

¹⁹ Zie *Verzameling van wetten... in 1880-1889*, 910.

²⁰ Zie het Besluit van 31 augustus 1886 (Stb. 1886, nr. 159), *Verzameling van wetten... in 1880-1889*, 911-929, Petersen, p. 451-455.

²¹ Zie J.W. Eggink, *De geschiedenis van het Nederlandse gevangeniswezen*, p. 66.

²² Zie Circulaire Departement van Justitie, Derde Afd. A nr. 1102, d.d. 24 september 1941.

²³ M.E. Verburg, *Geschiedenis van het Ministerie van Justitie. Deel II 1898-1940* (Den Haag, 2001) p. 165.

²⁴ Zie de Wet van 22 november 1918 (Stb. 1918, nr. 607).

²⁵ Zie voor deze alinea Beek, Folkerts, De Raad, p. 20.

²⁶ P. Vegter, 'Straffen en andere sancties.', in: Fiselier, J. e.a. (red.), *De Staat van Justitie* (Nijmegen, 1992), p. 137.

²⁷ M.E. Verburg, *Geschiedenis van het Ministerie van Justitie. Deel II 1898-1940* (Den Haag, 2001) p. 280.

²⁸ M.E. Verburg, *Geschiedenis van het Ministerie van Justitie. Deel II 1898-1940* (Den Haag, 2001) p. 115 en 247.

²⁹ In Duitsland bestonden gevangenissen en tuchthuizen, deze werden voor een deel als 'Untersuchungs-Gefängnis' en 'Polizei-Gefängnis' ingericht, verder waren er speciaal voor de Gestapo gebouwde huizen van bewaring. Deze Gestapo huizen van bewaring waren in zeer diverse gebouwen gevestigd. Bij voorbeeld in Frankfurt am Main in de grote synagoge.

³⁰ Zie Gerrold van der Stroom, *Duitse strafrechtspleging in Nederland en het lot der veroordeelden (Cahiers over Nederland en de Tweede Wereldoorlog)* ('s-Gravenhage 1982), p. 66-95 met name 66-67 en 69-70.

³¹ Zie voor deze paragraaf Beek, Folkerts, De Raad, 20, Uitgebreid A.D. Belinfante, *In plaats van bijltjesdag. De geschiedenis van de Bijzondere Rechtspleging na de tweede wereldoorlog* (Assen 1978), p. 26-27, 41, 612, 614-617.

³² Zie het Besluit van 23 mei 1953 (Stb. 1953, nr. 237), J.W. Eggink, *De geschiedenis van het Nederlandse gevangeniswezen*, p. 271-289, Hallema p. 341-343, M.A. Petersen, *Gedetineerden onder dak. Geschiedenis van het gevangeniswezen in Nederland, bezien van zijn behuizing* p. 907-911 en Franke, p. 639-644.

³³ Zie J.W. Eggink, *De geschiedenis van het Nederlandse gevangeniswezen*, p. 66-70.

³⁴ Zie de Wet van 21 december 1951 (Stb. 1951, nr. 596), J.W. Eggink, *De geschiedenis van het Nederlandse gevangeniswezen* p. 258-270

³⁵ Zie Beek, Folkerts, De Raad, p. 21.

³⁶ P. Vegter, 'Straffen en andere sancties.', in: Fiselier, J. e.a. (red.), *De Staat van Justitie* (Nijmegen, 1992), p. 138.

³⁷ P. Vegter, 'Straffen en andere sancties.', in: Fiselier, J. e.a. (red.), *De Staat van Justitie* (Nijmegen,

1992), p. 138.

³⁸ Ministerie van Justitie, *Herziening differentiatiestelsel gevangeniswezen* ('s-Gravenhage, 1991) p. 3.

³⁹ Ministerie van Justitie, *Sancties in Perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbepenkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. 12.

⁴⁰ Ministerie van Justitie, *Sancties in Perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbepenkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. 13.

⁴¹ P. Vegter, 'Straffen en andere sancties.', in: Fiselier, J. e.a. (red.), *De Staat van Justitie* (Nijmegen, 1992), p. 147.

⁴² P. Vegter, 'Straffen en andere sancties.', in: Fiselier, J. e.a. (red.), *De Staat van Justitie* (Nijmegen, 1992), p. 146.

⁴³ Ministerie van Justitie, *Herziening differentiatiestelsel gevangeniswezen* ('s-Gravenhage, 1991) p. 2 en Bijlage II.

⁴⁴ Ministerie van Justitie, *Herziening differentiatiestelsel gevangeniswezen* ('s-Gravenhage, 1991) p.17.

⁴⁵ Ministerie van Justitie, *Sancties in Perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbepenkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. 14.

⁴⁶ Ministerie van Justitie, *Sancties in Perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbepenkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. 53.

⁴⁷ Ministerie van Justitie, *Beleidsnota taakstraffen. Voor straf werken en leren* ('s-Gravenhage, 1996), p. 23.

⁴⁸ Ministerie van Justitie, *Sancties in Perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbepenkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. 50.

⁴⁹ Ministerie van Justitie, *Beleidsnota taakstraffen. Voor straf werken en leren* ('s-Gravenhage, 1996), p. 4.

⁵⁰ Ministerie van Justitie, *Beleidsnota taakstraffen. Voor straf werken en leren* ('s-Gravenhage, 1996), p. 13.

⁵¹ Ministerie van Justitie, *Sancties in Perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbepenkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. 1, 9 en 10.

⁵² Ministerie van Justitie, *Beleidsnota taakstraffen. Voor straf werken en leren* ('s-Gravenhage, 1996), p. 4, noot 1.

⁵³ Ministerie van Justitie, *Beleidsnota taakstraffen. Voor straf werken en leren* ('s-Gravenhage, 1996), p. 28.

⁵⁴ Ministerie van Justitie, *Beleidsnota taakstraffen. Voor straf werken en leren* ('s-Gravenhage, 1996) p. 15.

⁵⁵ Ministerie van Justitie, *Beleidsnota taakstraffen. Voor straf werken en leren* ('s-Gravenhage, 1996)

⁵⁶ Ministerie van Justitie, *Sancties in Perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbepenkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. 13 en 14.

⁵⁷ Ministerie van Justitie, *Sancties in Perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbepenkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. 23.

⁵⁸ *Circulaire van de Minister van Justitie van 4 september 1997* (651094/97/kk).

⁵⁹ Centrale Raad voor Strafrechttoepassing, *Jaarverslag 1998* (Den Haag, z.j.) p. 9.

⁶⁰ Centrale Raad voor Strafrechttoepassing, *Jaarverslag 1998* (Den Haag, z.j.) p. 6,7,25,25,45, 70 en 72.

⁶¹ *Nota van Toelichting op de Penitentiaire maatregel* (Stb. 1998, 111).

⁶² Ministerie van Justitie, *Sancties in Perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbepenkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. VI en 3.

⁶³ Ministerie van Justitie, *Sancties in Perspectief. Beleidsnota inzake de heroriëntatie op de toepassing van vrijheidsstraffen en vrijheidsbepenkende straffen bij volwassenen* (Den Haag, 2000) p. 3.